The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Socity of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

LATVIJA
AMERIKA

Latviešu laikraksts Amerika

iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Viksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N. Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.00, tekstā $3.20-$-6.40 par vienu collas slejas teipu.

WEDNESDAY, FEBRUARY 20, 1960. 15./945. n-rs. TREŠDIEN, 1960. GADA 20. FEBRUĀRĪ 10. gads.

JAUNU DARBA POSMU SĀKOT

DV KANADĀ DELEGĀTU PILNSAPULCE TORONTO

Pagājušo sestdien Toronto DV namā pulcējās 25 Kanadas DV delegāti gadskārtējai pilnsapulcei, lai pārrunātu veikto, nospraustu turpmākās darbības vadlīnijas un ievēlētu jaunu valdi.

Salidojumu ievadīja māc. A. Čops ar svētbridi, svinīgā lūgšanā izlūdzoties Dieva svētību DV saimei. Ar kopīgi nodziedāto Dievs, sargi mūsu tēvu zemi, delegāti tika vienoti domās par Latviju un mūsu tautas drūmo likteni. Sanāksmi ievadīja ar DVKV pr-ža V. Mukta uzrunu, kurā viņš pieskārās DV veikumiem un labajai sadarbībai ar citām organizācijām.

Kā pirmais delegātus sveica LNAK valdes pr-dis V.Upeslācis, sirsnīgos vārdos vēlot sekmes un pateicoties par atbalstu LNAK, ko DV parādījuši it sevišķi 1959. gadā.

No ASV DV saimes, Komitejas Latvijas brīvībai, AN asamblejas un Dr. V. Māsēna sveicienu nesa Vilis Hazners, vēlot sanāksmei labus panākumus. Katoļu apvienības vārdā sveicienus nesa pr-dis J. Niedra.

LNJAK pr-dis V. Zariņš pateicās par materiālo un morālo atbalstu jaunatnei. Kanadas Latviešu galdu jendas priekšniece A. Martinsone sveica no gaidām un TLB skolas. Kanadas Latviešu skautu jendas priekšnieks S. Leimanis pateicās par to, ka nav aizmirsti mazie Vanadzēni, un nodeva sveicienus no skautiem un vadītāju saimes. T. Kronbergs sveica no LNAK jaunnatnes nozares, pateicoties DV Kanadā par ziedotiem $600,- cīņai pret komūnismu.

Rakstveida sveicienus bija sūtījuši: sūtnis K. Zariņš, konsuls V. Tomsons un DV pr-ks V. Janums.

Mandātu komisija ziņoja, ka mandāti piešķirti sekojošiem nodaļu delegātiem: DV Toronto nodaļas — A. Kvēpam, N. Līdekam un O. Rozem, Hamiltonas nod. — O. Gebaueram un O. Zvirgzdgraudam, Montreālas nodaļas — A. Zeltiņam un O. Kļaveniekam, Londonas nod. — A. Liepiņam, Niagaras — J. Celmam, Sv. Katarīnes — P. Vasariņam, Sadberijas — Ž. Neimanim, Norandas — E. Krūkam, Britu Kolumbijas — J. Treijam, Albertas — V. Muktam, Bramptonas — J. Sikam, Manitobas — O. Traščenko. Bez tam sanāksme nolemj balstiesības piešķirt arī DV KV un revīzijas komisijas locekļiem.

Par sanāksmes vadītāju ievēl E. Krūku, par vietnieku P. Vasariņu, bet par sekretāriem O. Rozi un J. Treiju. Balsu skaitītāju pienākumus uztic mandātu komisijai.

Ar dažiem labojumiem un papildinājumiem pieņem KV sastādīto sanāksmes darba kārtību. Lai delegāti varētu labāk iepazīties ar DVKV veikumiem pagājušā gadā, valde bija savlaicīgi parūpējusies par darbības pārskatu, kas iespiestā veidā bija piesūtīts nodaļām.

No DV KV pr-ža V. Mukta sniegtā pārskata varēja secināt, ka pag. gads bijis ražīgs, tāpat arī saimniecisko pasākumu darbība ritējusi bez redzamākiem traucējumiem. Debatēs tiek skarts darbinieku algu jautājums. Pamatojoties uz pagājušā pilnsapulcē pieņemto lēmumu, pēc brīžiem diezgan pastraujām debatēm, nolemj ievēlēt īpašu komisiju, kas pētītu iespējamības LA redakcijas un saimniecības daļas darbības uzlabošanai. Šajā komisijā ievēl A. Kvēpu, A. Zībeni un P. Broku. Sanāksme izsaka vienbalsīgu pateicību apgādā vadībai, LA redakcijas un spiestuves darbiniekiem.

No aprūpes daļas vad. A. Akmena ziņojuma var secināt, ka DV Kanadā pagājušā gadā aprūpei savākuši $1.272,- Ziedojumu ceļā savāktajiem līdzekļiem nāk vēl klāt $1.900,- — atlikums no Vanadžu organizētās Tūrisma sekcijas loterijas. Līdz ar to DV organizācija pag. darbības gadā aprūpes vajadzībām sagādājusi esot sagatavošanās jaunai agresijai. Līgums esot nopietna provokācija komūnistu Ķīnai, Padomju Savienībai, Korejas demokratiskai tautas republikai un visiem Āzijas iedzīvotājiem. Tas apdraudot mieru Tālajos Austrumos un visā pasaulē.

Pie viena sadots arī Rietumvācijai, kas, sākusi divus pasaules karus, tagad bruņojoties no jauna, lai sāktu trešo. Kādā runā komūnistu Ķīnas ārlietu ministrs uzsvēra, ka „redzīgie" cilvēki pasaulē nekad neļaušot atkārtoties Rietumvācijas un Japānas militārai agresijai. „Ja reakcionāri Rietumvācijā un Japānā grib sekot Hitlera un Tojo līnijai, lai viņi jau pie laika aprod ar domu, ka viņu beigas būs vēl briesmīgākas nekā viņu priekšgājējiem. Katrs, kas mēģinās piedurties komūnistu Ķīnai vai Padomju Savienībai, tiks pilnīgi iznīcināts."

DV KANADĀ JAUNIEVĒLĒTĀS AMATPERSONAS

Sēž no kreisās: valdes loc. J. Ronis, pr-ža v. E. Krūka, DV ASV un Komitejas Latvijas brīvībai pārstāvis V. Hazners, valdes pr-dis V. Muktš, valdes locekļi K. Bencons un E. Breikšs. Stāv: sapulces vad. vietnieks P. Vasariņš, rev. kom. loc. A. Akmens, A. Zibens, valdes loc. A. Ūdris, J. Celms, R. Epneris, A. Kvēps. Rev. kom loc. L. Līdums un goda tiesas loc. O. Zvirgzdgrauds.

J. Kreiļa uzņ.

REVIZIONISMS APDRAUD KOMŪNISMU

Komūnisti turpina uzbrukumus Japānai

Komūnismu pēdējos desmit gados saglābusi vienīgi Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas cieša draudzība, — atzīstas Pekinga.

Vašingtonā. Atzīmējot Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas draudzības līguma parakstīšanas desmito gada dienu, ķīniešu prese notikumam veltīja garus ievadrakstus. Tika suminātā Padomju Savienība, kritizēti „revizionisti" un nopeltas Sav. Valstis, Rietumvācija un Japāna.

Pekingas prese raksta, ka viss pasaules komūnisms pašreiz balstās tieši uz Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas draudzību; visiem spēkiem jācinās pret moderno revizionismu, kas ir izvērties par starptautiskās komūnistiskais kustības lielāko draudu.

Vēl vienmēr komūnistu Ķīna nav aprimusi runāt par neseno Japānas un Sav. Valstu savstarpējo draudzības un palīdzības līgumu, kas skaidri saskatāms kā militāras agresijas pakts. Spriežot pēc Ķīnas komūnistu domāšanas, augšminētā līguma mērķis esot sagatavošanās jaunai agresijai. Līgums esot nopietna provokācija komūnistu Ķīnai, Padomju Savienībai, Korejas demokratiskai tautas republikai un visiem Āzijas iedzīvotājiem. Tas apdraudot mieru Tālajos Austrumos un visā pasaulē.

Pie viena sadots arī Rietumvācijai, kas, sākusi divus pasaules karus, tagad bruņojoties no jauna, lai sāktu trešo. Kādā runā komūnistu Ķīnas ārlietu ministrs uzsvēra, ka „redzīgie" cilvēki pasaulē nekad neļaušot atkārtoties Rietumvācijas un Japānas militārai agresijai. „Ja reakcionāri Rietumvācijā un Japānā grib sekot Hitlera un Tojo līnijai, lai viņi jau pie laika aprod ar domu, ka viņu beigas būs vēl briesmīgākas nekā viņu priekšgājējiem. Katrs, kas mēģinās piedurties komūnistu Ķīnai vai Padomju Savienībai, tiks pilnīgi iznīcināts."

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ AICINĀJUMS

Šogad paiet 25 gadi kopš Latvijā pirmoreiz izskanēja Draudzīgais aicinājums, mudinot latviešus ar ziedojumiem atcerēties savu skolu. Toreiz atsaucība šai mudei pierādīja, cik augsti mēs vērtējam latvisko izglītību un savas tautas kultūru.

Šodien latviešu skola un latviešu kultūra tiek kopta daudz grūtākos apstākļos; to dara pašaizliedzīgais latviešu skolotājs, zinātnieks un mākslinieks. Viņiem palīdzēt šai mūsu visu kopīgā darbā ir mūsu pienākums pret savu jauno paaudzi un pret viņas latvisko mantojumu. Šo pienākumu mēs pildām un gribam pildīt.

Pagājušajā gadā Kanadas latvieši atvēlēja Ziemeļamerikas Latviešu Kultūras Fondam $700.-. Šī summa kopā ar $4036.- ASV latviešu devumu, atbalstīja ievērojamākos 1959. gada veikumus latviešu zinātnē un mākslā ar $2000.-; trīs mācības grāmatu iespiešanu, ziedojumu Minsteres latviešu ģimnazijai un atbalstu latviešu jaunatnes izglītības pasākumiem ar $2736.-. Mūsu pagājušā gada devums bija nozīmīgs un svarīgs.

Šai Draudzīgā aicinājuma jubilejas gadā atcerēsimies savu skolu — latviešu skolu, kas vienīgā mūsu bērniem sniedz to latvisko mantojumu, ko nevar sniegt ģimene; atcerēsimies latviešu zinātniekus un mākslinieks, kuru radošais darbs veido latviešu kultūras mantojumu, ko no mūsu tautas sagaida šis laiks. Atcerēsimies un atzīsim, ka šogad ar mūsu pagājušā gada atsaucību vien nepietiek, lai atbalstītu šīs svarīgās latviešu gara dzīves nozares tādos apmēros kā paši tās vēlamies redzēt plaukstam un kuras bez sabiedrības atbalsta šodien nespēj pastāvēt.

Tādēļ lūdzam — atvēliet arī Jūs savu devumu latviešu jaunatnes audzināšanai un latviešu zinātnes un mākslas atbalstīšanai. Dosim, kaut arī ne daudz, bet dosim Kultūras fondam i k v i e n s !

V. Upeslācis, *LNAK valdes priekšsēdis*

R. Brēģzis, *LNAK Kultūras un Izglītības nozares vadītājs*

NASERS ATZĪST BALTIJAS VALSTIS

Apvienotās Arābu Republikas (Ēģipte un Sīrija) sūtniecība Vašingtonā savas valsts gada svētkos 22. februārī rīko pieņemšanu, kurā ielūgti arī Latvijas, Lietuvas un Igaunijas diplomātiskie pārstāvji.

Jāatzīmē, ka Izraēlas sūtniecībā līdz šim vēl nav bijuši Baltijas valstu sūtņus.

Pievilks grožus

SAV. VALSTU PACIETĪBAS POLITIKAI PRET KUBU PAREIZO DRĪZAS BEIGAS

Sav. Valstu attieksme ar Kubu pašreiz sasniegušas tik zemu līmeni, ka Vašingtona nopietni sākusi domāt par stingrāku politiku pret premjēru Kastro.

Savā pēdējā preses konferencē prezidents Eizenhauers uzsvēra, ka Sav. Valstu politika pret Kubas valdību nedrīkst būt tāda, ka no tās būtu jācieš arī Kubas iedzīvotājiem.

Aizkulisēs valoda toties kļuvusi jau daudz asāka. Jo sevišķi pēc Kastro saimnieciskiem darījumiem ar Mikojanu. Sav. Valstis meklēs Latīņu Amerikas republiku atbalstu, lai kopīgiem spēkiem aizkavētu Kubas komūnistiskās politikas ieplūšanu arī citās zemēs. Citiem vārdiem, Sav. Valstis domā par zināma veida Kubas izolēšanu. Par šo jautājumu prezidents Eizenhauers runāšot sava Dienvidamerikas ceļojuma laikā. Prezidents, kā zināms, uz Dienvidameriku izbrauc nākamā nedēļā.

Runā par saimniecisko spiedienu — eventuālu palīdzības atraušanu vai vismaz palīdzības samazināšanu Kubas cukurrūpniecībai. Baumas klīst arī par eventuālu Kubas cukura ievedmuitu. Šie ienākumi tad tiktu izmaksāti tiem amerikāņiem, kas zaudējuši savus īpašumus Kubā sakarā ar Kastro agrārreformu un nacionālizācijas politiku.

Ļoti iespējama arī propagandas uzsākšana pret Kastro, ierīkojot spēcīgu raidstaciju vai nu Floridā, vai Porta Riko, lai šādā veidā apkaļotu pretamerikāniskos raidījumus Kubas radiofonā un televizijā un rakstus presē.

Pretestība pret Kubas triumvirātu turpinās

Kamēr brāļi Kastro un viņu bankas prezidents Guevava brālojas ar komūnistiem, sēj naidu pret Sav. Valstīm un veido tautas armiju nezināmu pienākumu pildīšanai, pretestība pret Kubas valdošo triumvirātu nepārtraukti turpinās. Tā, piemēram, februāra vidū beidzās viena no lielākajām sazvērestības prāvām, kurā 104 personas tika sodītas ar cietumsodu no 3 —30 gadiem.

NĒRU TIKSIES AR ČUENLAJU

Indijas un komūnistu Ķīnas robežstrīds pieņem jaunu nokrāsu, min. prezidentam Nēru aicinot Čuenlaju uz sarunām Jaundelhi.

Pēc robežincidentiem, kuru rezultātā komūnistu Ķīnas karaspēks okupēja zināmus Indijas robežapgabalus, premjērs Čuenlajs aicināja Indijas ministru prezidentu Nēru uz sarunām vai nu Pekingā, vai Rangūnā, lai robežstrīdu atrisinātu miermīlīgu sarunu ceļā. Nēru atbildēja, ka tikmēr, kamēr ķīnieši nav izvākušies no Indijas zemes, sarunas nav iespējamas.

No tā laika līdz pat tagadējai Chruščeva vizītei Indijas un komūnistu Ķīnas attieksmēs nekas nebija mainījies. Arī Chruščevam neesot izdevies pierunāt Nēru piekāpties.

Bet tagad Indijas ministru prezidents savu nostāju ir mainījis. Ja jau komūnisti ir tik ļoti izsalkuši pēc sarunām, tad tādas var arī notikt. Nevis Pekingā vai Rangūnā, bet Jaundelhi. Šai sakarā tad arī premjērs Čuenlajs saņēmis Nēru aicinājumu viesoties Indijas galvaspilsētā. Tagad atliek tikai nogaidīt Pekingas reakciju.

Domā, ka viesošanās tomēr nenotiks, ka Čuenlajs nevis akceptēs Nēru aicinājumu, bet nāks ar jauniem pretpiedāvājumiem, un, ja abu valstsvīru tikšanās vispār ir iespējama, tad tikai uz neitrālas zemes.

Iemeslu, kādēļ Čuenlajs nebrauktu uz Jaundelhi, ir vairāki. Un, proti, Pekinga nepārtraukti mēģina iestāstīt, ka taisnība ir viņas pusē, un, ja kāds robežincidentus vispār sācis, tad tā bijusi Indija. Izejot no šāda uzskata, Čuenlaja brauciens uz Jaundelhi pārējās Āzijas acīs varētu izskatīties kā piespiedu padošanās. Otrkārt, vēstulēs novembrī un decembrī Čuenlajs 2 reizes aicināja Nēru uz sarunām, bet pēdējais atbildēja ar pretpriekšlikumiem un uz sarunām nebrauca. Un, beidzot, tas stratēģiski svarīgais Ladakas apgabals, ko komūnistu Ķīna grib visvairāk, jau atrodas tās rokās, tādēļ ar vienošanos nav jāsteidzas. Pēc Pekingas domām komūnistu Ķīna no saspīlējuma Chruščeva vizītei Indijas un komūnistu Ķīnas attieksmēs nekas nebija mainījies. Arī Chruščevam neesot izdevies pierunāt Nēru piekāpties.

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Sav. Valstis pirmoreiz sekmīgi izmēģinājušas kādu no savām pretraķešu raķetēm. Mēģinājums, kas notiks janvāra beigās, tikai tagad oficiāli paziņots amerikāņu presei, paskaidrojot, ka pēc 4 jūdžu lidojuma „Vanaga" raķete gaisā noķērusi un iznīcinājusi „Godīgā Jāņa" raķeti.

● Edvarda aviācijas bazē amerikāņi jau ilgāku laiku izmēģina savu X - 15 raķešlidmašīnu. Šī gada 11. februārī piektajā patstāvīgajā lidojumā lidmašīna sasniegusi 80.000 pēdu augstumu. Ar cilvēka vadīto X - 15 amerikāņi cer iekarot izplatījumu, sasniedzot vismaz 100 jūdžu augstumu, lidojot ar 4.000 jūdžu ātrumu stundā.

● Dzeramā ūdens trūkums sāk izvērsties par nopietnu problēmu Sav. Valstīs. Par izdevīgāko atrisinājumu ieskata sālsūdens pārvēršanu saldūdenī. Rīkojoties pēc pašreiz par labāko atrastās metodes, 1.000 galonu jūras ūdens pārvēršana saldūdenī izmaksā vienu dolaru. Jau vistuvākā laikā uzsāks 5 ūdens tīrīšanas staciju celšanu. Vairākas no tām spēs ražot līdz miljoniem galonu dzeramā ūdens dienā.

CHRUŠČEVS CENŠAS BĒGUMU ĀZIJĀ APTURĒT

No Indijas Kremļa valdnieks devās uz Burmu un Indonēziju.

Padomju Savienības ministru prezidents savā Āzijas ceļojumā ved līdz plašus kreditpiedāvājumus un saimnieciskās palīdzības solījumus.

Jaundelhi. Pēc piecu dienu vizītes Indijā Padomju Savienības ministru prezidents Chruščevs un Indijas ministru prezidents Nēru izdeva kopīgu komunikē, apstiprinot abu valstu ciešo draudzību un uzsverot, ka nekad vēsturē šai draudzībai nav bijis drošāks pamats kā pašreiz. Komunikē ne ar vārdu netika pieminēts Indijas robežstrīds ar komūnistu Ķīnu, lai gan ir labi zināms, ka tieši šis jautājums ir bijis viens no galvenajiem Chruščeva un Nēru sarunās.

Abi valstsvīri atzina, ka pasaulē saspīlējums mazinājies un ka par to paldies pienākas Chruščevam un Eizenhaueram, kuru personīgā iniciatīva darījusi daudz, lai mazinātu aukstā kara asumu.

Komūnistu Ķīnai Chruščevs pieskārās tikai vienreiz — sarunās ar preses pārstāvjiem. „Es ceru," sacija Chruščevs, „ka tā Chruščevs un Indijas ministru prezidents Nēru izdeva kopīgu komunikē, apstiprinot abu valstu ciešo draudzību un uzsverot, ka nekad vēsturē šai draudzībai nav bijis drošāks pamats kā pašreiz. Komunikē ne ar vārdu netika pieminēts Indijas robežstrīds ar komūnistu Ķīnu, lai gan ir labi zināms, ka tieši šis jautājums ir bijis viens no galvenajiem Chruščeva un Nēru sarunās.

Abi valstsvīri atzina, ka pasaulē saspīlējums mazinājies un ka par to paldies pienākas Chruščevam un Eizenhaueram, kuru personīgā iniciatīva darījusi daudz, lai mazinātu aukstā kara asumu.

Komūnistu Ķīnai Chruščevs devās tālāk uz Burmas galvaspilsētu Rangūnu, ko sasniedza šī gada 16. februārī. Vispirms padomju premjērs iepazinās ar diviem krievu būvprojektiem Rangūnā — kādu lielu viesnīcu un technoloģisko institūtu, kas tiek celti ar Padomju Savienības naudu un zināšanām. Sarunās ar Burmas valdības pārstāvjiem pārrunāja pēdējās attieksmes ar komūnistu Ķīnu, padomju premjēram cildinot 28. janvāra vienošanos, kas, vismaz daļēji, palīdz Burmas un komūnistu Ķīnas robežstrīdū.

Burmas valdība sagaida, ka Padomju Savienība nāks ar jauniem palīdzības piedāvājumiem. Ja par to vispār vēl ir kādas šaubas, tad tikai tādēļ, ka nesenajās vēlēšanās komūnisti tika pamatīgi izplūkāti un pazaudēja 43 no savām 46 vietām parlamentā. No otras puses, domā Burmas valdība, pasaules reakcijas dēļ Padomju Savienība neuzdrošinās spēlēties ar savu palīdzību atkarā no kādas valsts iekšējās politikas pārmaiņām.

Šī gada 18. februārī, pēc vizītes Burmā premjērs Chruščevs devās 1700 jūdžu tālāk uz dienvidaustrumiem — Indonēzijas galvaspilsētu Jakartu. Šo pieturas punktu ieskata par pašu svarīgāko visā Chruščeva ceļojumā. Un, proti, Indonēzijai pēdējā laikā bijušas visai sliktas attieksmes ar komūnistu Ķīnu un ar komūnistiem vispār. Trīs tūkstošu salu lielā Indonēzija, kas pēc neatkarības iegūšanas likās viegls kumoss komūnistu subversijai, tagad no komūnistu ietekmes arvienu attālinās, un Chr. cenšas šo pēgumu apturēt; protams, ar savu visjaunāko ieroci — saimniecisko palīdzību un kreditaizdevumiem. Indonēzijai, tāpat kā pārējām Āzijas valstīm, ir visai atpalikusi rūpniecība, ko tā gribētu modernizēt un paplašināt. Trūkst lauksaimniecības mašīnu. Un Chruščevs ir istais virs, lai tās apsolītu apgādāt.

No Tibetas izbēgušo skaits pārsniedz 15.000

Pēc neveiksmīgās sacelšanās pret Ķīnas komūnistiem pagājušajā gadā Indijā turpina ieplūst bēgļi no Tibetas. Skaita ziņā bēgļu uzņemšanas pirmā vietā Āzijā vēl vienmēr ir britu Hongkonga, uz kuru kopš 1949. gada pārbēguši vairāki miljoni ķīniešu. Otrā vietā — Portugāles kolonija Makao, uz kuru visvairāk bēg ķīniešu zvejnieki. Par trešo bēgļu uzņemšanas centru tagad izveidojusies Indija, kuras robežu katru nedēļu šķērso caurmērā 200 tibetiešu. No Tibetas izbēgušo kopskaits pārsniedz jau 15.000 cilvēku.

BAGĀTĪGI ILLUSTRĒTS IZDEVUMS JAUNATNEI

TĀLAVAS TAURĒTĀJS

Plaši un interesanti mūsu dzimtenes un pagātnes ēkteņgaitu apraksti un tēlojumi.

Pirmā numura saturā: **J. Akuratera novele „MŪŽĪBAS TUVUMĀ", Latvijas valsts himnas vēsture, vēsturnieka T. Dukāta „LATVIJAS ARMIJAS CĪŅAS AR BERMONTA ARMIJU" un citi raksti.**

Iznāk 6 reizes gadā. Cenas: ASV un Kanadā atsevišķs numurs $0.75, gada pasūtinājums $4,-.

Piesakiet savu pasūtinājumu:

TĀLAVAS TAURĒTĀJS, P. O. BOX 2043, LINCOLN, NEBR., USA.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
lenaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

PIEDERĪGO IZSAUKŠANA NO LATVIJAS

Amerikas latviešu apvienības sekretariāts saņēmis daudzus lūgumus ar jautājumiem, kas jādara, lai dabūtu šurp tuviniekus, kas atrodas Latvijā un arī Padomju Savienībā, un vai ALA var būt palīdzīgai šo jautājumu kārtošanā.

ALA's ieceļošanas lietu nozare jau vairākkārtīgi ir paskaidrojusi, ka ieceļošana no padomju varas okupētās Latvijas un Padomju Savienības var notikt tikai ar padomju iestāžu Maskavā atļauju. Tās saņemšana kārtojama tikai pašam ieceļotājam. Vienīgais dokuments no izsaucēja puses, kas varētu būt noderīgs izceļošanas atļaujas saņemšanai, ir notāra apstiprinātas galvojums, ka izsaucamai personai ASV ir nodrošināta pilniga aprūpe ar visu dzīvei nepieciešamo. Šis galvojums jāsūta izsaucamajiem piederīgiem iesniegšanai padomju iestādēm. Izceļošanas atļaujas saņemšana atkarīga no padomju iestādēm Maskavā. Līdz šim tikai dažiem latviešiem ir izsniegtas padomju iestāžu atļaujas izceļošanai pie saviem piederīgiem, lai gan iesniegto lūgumu skaits ir ļoti liels, un ASV valdības pārstāvji un Valsts departaments dara visu iespējamo, lai lūgtās atļaujas piešķirtu. ALA's ieceļošanas lietu nozare uzmanīgi seko šim jautājumam un konstatē, ka arī no citām tautībām, piem., lietuviešiem, ieceļojušo skaits nav visumā lielāks. Ja latviešiem — savu piederīgo izsaucējiem, būtu bijušas vēl kādas šinī jautājumā neizmantotas iespējas, ALA's sekretariāts to nekavējoties būtu paziņojis ieinteresētiem.

Leonas ģimenes locekļu apvienošanās ainu ciķāgas lidlaukā televizijā noskatījās miljoniem ASV un Kanadas iedzīvotāju. Kam ģimenes galva Leonas pateicās un bija pateicīgs par savu bērnu dabūšanu pie sevis? Ne jau Chruščevam, bet brīvās pasaules lielajai presei, radio un televizijai, kas jautājumu jau no paša sākuma nostādīja tā, ka Chruščevam nebija nekādas citas izejas no šī stāvokļa.

Protams, Leonas ģimenes apvienošanas gadījums satraucis daudzus, kas arī jau sen gaida savus piederīgos, un arī tos, kas vēl grib izsaukšanas akciju uzsākt, un jautā, kas viņiem, vispirms, šeit būtu jādara un kur jāsāk. **Oficiālais ceļš ir šāds: ASV likumīgi un uz pastāvīgu dzīvi ieceļojušie iedzīvotāji var izsaukt savus bērnus, savu tēvu, māti un citus likumā noteiktos ģimenes locekļus,** iesniedzot pēc savas dzīves vietas tuvākā Immigration and Naturalization Service birojā lūgumu (Petition) ar veidlapu, Form I-133-A (ASV pavalstniekiem, Form I-133), piešķirt viņu piederīgiem (norādot radniecības pakāpi) vīzu ieceļošanai ASV. Lūgumā jāuzrāda, ka pilnīgi uzņemas atbildību par piederīgo aprūpi.

Daudzi piederīgie šeit arī ieteresējušies, kādas iespējas pastāv saviem piederīgiem dabūt vismaz viztora vīzu. Autentisku informāciju katrs saņems tuvākajā Immigration and Naturalization Service birojā, bet arī šādos gadījumos viss atkarājas no padomju iestāžu atļaujām.

ALA's sekretāriāts.

KANADAS DV TŪRISMA SEKCIJAS CEĻOJUMA IZLOZE TORONTO

Laimīgā ceļotāja vārdu noskaidroja izlozes ceļā; tas bija hamiltonietis Eduards Liepa; viņš saņēma čeku par $1.000,-. Attēlā no kr.: Daugavas Vanadzes sagatavo lozes. 2. attēlā: lozes vilka V. Hazners no ASV un Montreālas delegāts A. Zeltiņš (2. un 3. no kr.). 1. no kr. DV KV sekretārs K. Bencons. Labajā malā Daugavas Vanadžu pr-ce un Tūrisma sekc. vad. M. Gruzīte. J. Kreiļa uzņ.

CEĻOJUMA IZLOZE DEVUSI $1909.- ATLIKUMU

Daugavas Vanadžu sanāksme Toronto

13. februārī, kad delegāti pulcējās savai gadskārtējai sanāksmei, arī Kanadas Vanadžu pārstāves bija salidojušas Toronto, lai iztirzātu aktuālās Vanadžu problēmas. Sanāksmē piedalījās: Svetlana Treilone (Sadberija), Ilga Breikša (Hamiltona), Alma Celma (Niagara), Alma Vasariņa un Irma Andersone (Sv. Katarīnes), Zelma Grekere (Toronto). Salidojumu vadīja Vanadžu pārstāve pie DV KV Mirdza Gruzite, protokolēja Alma Vasariņa.

Londonas, Norandas un Vankuveras Vanadzes bija atsūtījušas rakstveida ziņojumus. Notika dzīvas pārrunas, saskaņojot ziņojumus. Vanadzes tūrisma izlozes atlikumu $1909,48 sadalīja šā: Minsteres ģimnāzijai — $250,-, kādam invalidam medikamentu iegādei — $100,-, kādam smagi cietušam karaviīram Vācijā dzīves atbalstam — $100, DV KV nodos $1.000,- izlietošanai apgūres mērķiem, bet pārpalikušo summu — tautiešiem dzimtenē medikamentu iegādei. No 5000 lozēm pārdotas 3090; procentuāli DV biedru skaitam nodaļās sekmīgākās loterijas bilešu pārdevējas ir Sadberijas un Sv. Katarīnes nodaļas.

Salidojuma dalībnieces bija ieskatos, ka šāda veida izlozes būtu izdarāmas katru gadu.

Laika trūkuma dēļ nebija iespējams izšķirt visus iecerētos jautājumus, kādēļ Vanadzes nolēma sapulcēties 28. februārī Hamiltonā turpmākās darbības jautājumu apspriešanai. K.

Latviešu sveiciens lietuviešiem valsts svētkos

Lietuviešu 42 gadu valsts svētku jubilejas svinības latviešu sveicienus nodeva LNAK valdes pr-dis V. Upesiācis. Svinības bija arī kanadiešu viesi, transporta ministrs Jaremko, parlamenta deputāts Malonijs, pilsētas galva N. Filips u. c., kā arī Baltijas tautu federācijas prezidents J. Simanovičus.

ATTAISNOJIES PASĀKUMS

Jau vairākkārt šī laikraksta slejās parādījušies raksti par svētīgo darbu, ko veic latviešu pasākums — Amerikas latviešu palīdzības fonds. It sevišķi pēdējos gados, kur visas amerikāņu apdrošināšanas sabiedrības pacēlušas savas maksājuma likmes, bet ierobežojumi palikuši tie paši — tajās var būt tikai līdz zināmam vecumam — liela daļa vecāku ļaužu palikusi ārpus apdrošinājuma iespējām, vai arī citi lielo makājumu dēļ atteikušies.

Šajā pašā laikā līdzīgā pašu latviešu pasākumā biedru skaits ir nepārtraukti audzis. Rodas jautājums: kādēļ? Šeit varētu saskatīt vairākus iemslus, bet galvenākie šķiet zemās mēnešmaksas un liberālā pieeja vecāku ļaužu uzņemšanā, — it sevišķi organizējot grupu apdrošināšanu.

Kā katrs pasākums ir grūts, tā arī organizējot šādu grupu, sākumā tā var likties diezgan neiespējama lieta.

DV apvienība Minnesotā ir pierādījusi pretēju — pēc pirmās grupas noorganizēšanas, kurā tika uzņemti 92 jauni fonda biedri, pašreiz nobeigta otra grupa ar 60 jauniem biedriem, kas uzņemti ar 1. janvāri. Sajā sakarā nāk prātā daži momenti no šo abu grupu organizēšanas laika.

Kad 1959. g. DV apvienības pilnsapulcē nolēma uzsākt šādu grupu organizēšanu, lai palīdzētu vecākiem tautiešiem apdrošināties un dotu iespēju arī jaunākiem par niecīgu mēnešmaksu nodrošināt sevi un ģimeni, tad uz DV vadības nolikto sapulci, kurā uz aicinājumu bija ieradies arī fonda priekšnieks L. Bērziņš, — bija ieradušies tikai 10 interesentu, pie kam lielākā daļa no tiem bija vecie latviešu strēlnieki.

Sākums likās pavisam drūms, bet vēlāk, pēc pārrunām ar fonda priekšnieku DV nolēma pasākumu turpināt. Tika ievietoti vairāki raksti gan chronikā, gan vietējos izdevumos. Katrs valdes loceklis uzņēmās apzināt savus tuvākos paziņas, parādot šī fonda priekšrocības un labumus, kā arī aicinot jaunākos atbalstīt ar savu iestāšanos šo pasākumu, tā paverot vecākiem tautiešiem iespēju arī līdzi apdrošināties. Soli pa solim, lielāko daļu personīgi apmeklējot tos, kas kaut kādā veidā bija ieinteresēti par šo lietu, izdevās sasniegt 50 cilvēku grupu. Daudz vieglāk veicās turpmākais darbs, jo no šiem 50 apzinātiem informācija aizgāja plašākos lokos, kas tad jau zvanija paši un prasīja tuvāku informāciju. Tā drīz gandrīz no vienas grupas izveidojās divas (92), kuru dalībniekus uzņēma visus bez gaidīšanas perioda ar 1959. gada 1. jūliju. Fonda lielās priekšrocības bija redzamas jau pēc dažiem mēnešiem, kad tautieši sāka zvanīt paši un interesēties, vai nebūs vēl viena grupa.

Tas pamudināja DV apvienības vadību vēlreiz mēģināt šo darbu. Soreiz darbs bija jau daudz vieglāks, jo pietika tikai ar dažiem aicinājumiem presē, kad dažu mēnešu laikā grupā pieteicās 60 tautieši.

Protams jāuzsver, ka būtu ļoti nepareizi gaidīt, lai fonds arī grupu apmērā uzņemtu tikai vecākos ļaudis, kad ģimenē, kur vairāki jauni ģimenes locekļi, neviens no tiem negrib uzņemties vismazākās saistības. Šādas iespējas, protams, jādod vispirms tām vecām mātēm un tēviem, kas šajā svešā pasaules malā palikuši gluži vieni. Ar šo viedokli ir vadījusies arī fonda valde. Ir dzirdēti daudzi labi vārdi par fonda ātro darbu — piesūtot ārstniecības izdevumu čekus, kā arī dzīvības apdrošinājuma bez grūtībām visiem, kas iesnieguši pieprasījumus atbilstoši fonda statūtiem. DV apvienība Minesota šo darbu uzskatīja arī par zināmu aprūpes veidu, apsolot atmaksāt fonda mēnešmaksas visiem kara invalīdiem, kas nonākuši kādās grūtībās. Tas arī jau iedzīvinātās praksē, un DV apvienība maksā šīs mēnešmaksas vienam kara invalīdam, kas pats ievietots sanatorijā.

H. Kiperts

Mag. iur. E. Lapiņš.

KATOĻU DIENAS TORONTO

Kongress, referāti, rakstnieku cēliens, koncerts.

Ziemeļamerikas latviešu katoļu dienas šogad notiks 3., 4. un 5. septembrī Torontā. Tanis paredzēta plaša katoļticīgo tautiešu piedalīšanās no Kanadas un ASV. Programmā iecerēts svinīgs dievkalpojums, ko vadīs V. E. biskaps J. Rancāns, delegātu kongress, referāti, rakstnieku cēliens, koncerts un saviesīgs vakars.

KLKA paplašinātā centrālās valdes sēdē šinīs dienās lēma par katoļu dienu sarīkošanu, kuram rotācijas kārtībā šogad jānotiek Kanadā. Sēdē, ko vadīja KLKA centrālās valdes priekšsēdis J. Niedra, bez valdes locekļiem piedalījās lielākā skaitā latviešu katoļu sabiedriski darbinieki.

Pirmo sanāksmes dienu paredzēts veltīt delegātu kongresam un referātiem. Vakarā notiks koŗa un solistu koncerts, kam sekos saviesīga dzīve. Otras dienas rītā būs svinīgs dievkalpojums, bet pēc tam kopīgs azaids. Pēcpusdienā paredzēts plašs rakstnieku cēliens ar solistu koncerta daļu. Trešā diena tiks veltīta ierosinājumu pārrunām un saskaņošanai, kā arī Kanadas nacionālās izstādes apskatei.

Katoļu dienu mūzikālo daļu vadīs Viktors Rundāns, bet rakstnieku cēlienu organizēs Dr. H. Tichovskis. Kā referenti tiks aicināti prominentākie katoļu darbinieki no ASV un Kanadas. Tuvākā laikā tiks izsūtīti ielūgumi visiem paredzētajiem izpildītājiem, kā arī ghīgā veidā izstrādāta programma koncertiem un rakstnieku cēlienam.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Sakarā ar pieaugošām zādzībām un laupīšanas gadījumiem, iecerēts papildināt Toronto policijas spēkus ar 500 jauniem kārtībniekiem. Patlaban visā Toronto uz 950.000 iedzīvotājiem ir 2.213 policistu.

„Rock and roll" mūziķi uzstādījuši jaunu Kanadas rekordu, spēlējot kādā Burlingtonas sarīkojumā nepārtraukti 77 stundas.

Beidzot arī Kvebekas province pievienosies slimību apdrošināšanas plānam, kāds jau ilgāku laiku pastāv Ontario provincē.

Angļu baleta žurnāla „The Dancing Times" redaktors A. H. Franks kādā no savām recenzijām par Kanadas nacionālo baletu raksta, ka šai trupai visvairāk nepieciešama nauda, lai tā varētu sasniegt labāku tehnisko gatavību.

Laikraksts „Toronto Daily Star" pagājušās sestdienas mākslas nodaļā bija ievietojis plašu aprakstu par lietuviešu dejotāju Jonesu Kvietisu, kas ar savu deju trupu piedalīsies pirmajā moderno deju festivālā Toronto. Šis festivāls, kā jau ziņojām agrāk, notiks ceturtdien, 25. februārī, pl. 8,30 vakarā „The Concert Hall" telpās, 1021 College ielā (pie Dovercourt). Šajā sakarā kanadiešu laikraksts piemin arī Biankas Roges izcilos panākumus moderno deju mākslas interpretēšanā.

Heinemaņa mūzikas veikals Yonge un Queen ielu krustojumā turpmāk vairs nepārdos nošu partitūras, jo pierādījies, ka interesentu nav tik daudz, lai šis pasākums atmaksātos. Sakarā ar šī departamenta likvidēšanu, nebūs vairs iespēja iegādāties dažādu darbu partitūras par izpārdošanas cenām.

DV TORONTO NODAĻA

5. martā, plkst. 7 vakarā, rīko savā namā biedriem un to ievestiem viesiem

KALPAKA PIEMIŅAS BRĪDI

ar sekojošu referātu — „1939. GADĀ UN TAGAD".

Referēs NIKOLAJS LĪDEKS.

Pēc tam filmu demonstrēšana: „Kā top laikraksts „Latvija Amerikā", „Saulaine", „Sidrabene" u. c. — V. RUDZĪTIS.

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. ATSPIRDZINĀJUMI.

Visus laipni ielūdz

DV TORONTO NODAĻAS VALDE.

KANADĀ TORONTO

EDMONTONĀ

● 7. februārī Edmontonas latviešu Sv. Jāņa draudze pulcējās diezgan kuplā skaitā uz gadskārtējo pilnsapulci, ko vadīja M. Leimanis. Noklausoties darbības pārskatu, atklājās, ka draudze pagājušā darbības gadā darbojusies ar labiem panākumiem. Dievkalpojumi notikuši pareti, bet toties bijuši kupli apmeklēti. Pavisam noturēti 8 dievkalpojumi. Viesojušies mācītāji: Elm. Caune 7 reizes, māc. Kleinbergs (no ASV) 1 reizi un māc. Avotiņš — 1 reizi. Laulāts 1 pāris, kristīti 5 bērni, iesvētīti 6 jauniešī.

Draudzes tīrais atlikums, gadu slēdzot, pāri par $500,-

Tālākā sanāksmes gaitā ievēlēja jauno draudzes valdi šādā sastāvā: pr. — E. Bagātais, sekr. — J. Atvars, kasiere — L. Bagātā, loc. — V. Vaivads.

Dāmu komiteja ievēlēja M. Leimani, J. Sauju, N. Milgrāvi un A. Siliņu.

Savā laikā Sv. Jāņa draudze nolēma celt mācītāja māju — vēlāk baznīcu, un šim nolūkam noorganizēja nama fondu. Šis labās idejas izjauca pašu latviešu opozicionārā daba, bet nama fonds ar savāktiem līdzekļiem palicis. Apspriežot pilnsapulcē šo jautājumu, pieņēma lēmumu, nopirkt latviešu kapu nodalījumu, kurā varēs apbedīt ne tikvien Sv. Jāņa draudzes piederīgos, bet visus latviešus, kas to vēlēsies. Tiešām, cēls un lielisks pasākums, kas jau sen nospiedis veco latviešu prātus. Par to lai svētīgs paldies Sv. Jāņa draudzei.

Z. Čaks

BRAMPTONĀ

● Māc. A. Briedis kristīja Viktoru Reinbergu un Hariju Reinbergu, Edgara un Annas bērnus.

NIAGARĀ

● Niagaras ev. - lut. latviešu draudzes pilnsapulci vadīja A. Steinbachs, protokolēja E. Jēkabsons. Pārvaldes pr-ks P. Treijers sniedza ziņojumu par darbību. Tā izpaudusēs 3 galvenos virzienos: sniegta tautiešiem garīgā aprūpe, atbalstīta skola un jaunatne un palīdzēts vairot Latviešu nama fonda Niagarā līdzekļus. Pēdējos 6 gados draudze tajā iemaksājusi $1240,-. Pagājušajā gadā kopīgie ieņēmumi $930,-, izdevumi $884,-. Kasē (ieskaitot iepr. gadu atlikumus) $393,-. Revizijas komisija ziņoja, ka kase un dokumenti atrasti labā kārtībā. Sapulce atzina pārvaldes darbību par sekmīgu, par ko izteica pateicību.

Par jauno pārvaldes priekšnieku ievēlēja P. Treijeru. Jaunievēlētie pārvaldes locekļi amatus sadalīja šā: pr-ka vietn. A. Steinbachs, sekr. V. Strautnieks, kasieris K. Vītols un valdes loc. Z. Andersons. Budžetu 1960. g. sabalansēja uz $1.000,- draudzes nodevu līdzšinējo $0.75 mēnesi paaugstināja uz $1,-. Atbalstot jaunatni, sapulce atļāva pārvaldei iegādāties Jaunatnes apgāda „Ceļinieks" divas pajas. Sapulce noritēja labā saskaņā.

HAMILTONĀ

● Gatavojoties 10 g. jubilejas koncertam, apvienotais koris Vieturs noturēja Hamiltonā pirmo kopmēģinājumu. Sirsnīgiem aplausiem tika saņemta St. Katarines - Niagaras nod. diriģente L. Albertiņa, ierodoties pirmoreiz pēc vairāk kā mēnesa slimošanas. Patlaban bija redzēt, ka viesturiešu rindās stājušies arī mūsu jaunieši. Starpbrīdī korim tika nodoti sveicieni un pateicība no LNJAK valdes pr-ža V. Zariņa par pag. gadā koŗa sniegto materiālo un morālo atbalstu.

Sekojot koŗa diriģentu un pr-ku aicinājumam arī šogad atbalstīt jaunatni, turpat uz vietas tika atjaunotas un iznemtas jaunas LNJAK biedru - veicinātāju kartes. Kodī 30 dalībnieku.

Nākošais kopmēģinājums tanis pašās telpās 28. februārī, pl. 10.

KIČENERĀ

● Kičeneras - Vaterlo DV nodaļa rīko 20. februārī, plkst. 7 v., masku balli River Valley Lodge telpās. Spēlēs Joe Vagnera deju kapella. Tiks godalgotas labākās maskas. Jābrauc no pilsētas pa 7. šoseju līdz Shamrock motelim, kur ceļa zīmes tālāk norādīs virzienu.

MONTREĀLĀ

● Montreālas Sv. Pāvila draudzes pilnsapulce 7. februārī pēc dievkalpojuma baznīcas zālē bija pulcinājusi ap 40 draudzes locekļu. Sapulci lietpratīgi vadīja E. Mazutis un protokolēja K. Dreijers. Ziņojumus par draudzes dzīvi sniedza dr. māc. V. Šefers, dr. pr-ks Caunītis, kasieris Alb. Bērziņš, Tērvetes pārv. pr-dis J. Palieps, dāmu kom. kasiere I. Vasariņa un revizijas kom. pr-dis K. Lazdiņš. Draudzes darbība sekmīgi risinājusies visās nozarēs, kā lielākais sasniegums bijis Tērvetes izmaksāšana. Sapulce noritēja ļoti saskanīgi, un sekojošās debatēs atkal runāja par draudzes nama nepieciešamību. Tā kā ierosinājumu atbalstīja liels sapulces dalībnieku skaits, tad tika nodibināts dr. nama iegādes fonds, kurā klātesošie pieteica savus ziedojumus $1.000,- apmērā.

Šogad pirmoreiz tika praktizētas draudzes pārvaldes vēlēšanas pa pastu. Pēc vēlēšanu materiālu apstrādāšanas noskaidrosies jaunās padomes sastāvs un pārējie pārvaldes organi, kuŗiem būs jāsteno nama iegādes ideja.

ĢENERĀLKONSULS

Mr. R. N. BRYSON

Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS

VILIS TOMSONS

Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

V. BEBRIS

APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS

41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO PL 9-0266.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION Limited

izdara visas parastās banku operācijas; pieņem noguldījumus un depozitus, izsniedz aizdevumus, izdara čeku operācijas.

Birojs atvērts divas reizes nedēļā no plkst. 8—10 vakarā.

Pirmdienās Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton & Jarvis stūrī Tel. WA 4-1563 vai HU 3-9283.

Ceturtdienās 231 Roncesvalles Ave., Venus puķu veikalā. Tel. LE 4-4645.

Pasta adrese: P. O. BOX 37, TERMINAL „R", TORONTO, ONTARIO.

ŠĀVĒJI GATAVOJAS SACENSĪBĀM

Kanadas Daugavas Vanagi savas organizācijas 15 gadu atceres svētkos rīkos arī šaušanas sacensības.

Kanadas DV meistarsacīkstes šaušanā notiks laikā no 16. — 23. maijam. Tanīs varēs piedalīties trīs labākie šāvēji no katras nodaļas. Saskaņā ar sacensību noteikumiem, nodaļās sacensības izdarāmas līdz 15. maijam. Kanadas un ASV DV sacensības šaušanā notiks sestdien, 28. maijā, Toronto. No katras valsts varēs startēt individuālās sacensībās 5 un komandu sacensībās 3 šāvēji, kā arī 3 jauniešu šāvēji (jaunieši no 14 — 17 pilniem gadiem).

Paredzēta 1 kopēja balva, kuru izcīnīs divas reizes abu valstu komandas: 28. maijā Torontō un septembra sākumā Klīvlendā. Bez tam labākās komandas šāvēji saņems individuālas balvas. Individuālām sacensībām katra valsts ir paredzējusi trīs balvas, kuŗas saņems 3 labākie šāvēji.

Šaušanas distances būs 50 jardi, jauniešiem — 25 jardi. Mērķus un ieročus gādās tās valsts DV organizācija, kuŗā notiek sacensības.

LASĪTĀJU vēstules

TIE NIEKI NELĪDZ . . .

Latvijas Amerikā redakcijai:

Rietumvācijas kancleram Adenauera zināmās aprindas, kas cenšas sakompromitēt vācu demokratisko stāju — Kremļa kalpi — pārmet un pat taisās uzsākt pret viņu tiesas procesu par izteicienu, ka kāškrustu pindzelētāji būtu vispirms jānoper.

Nav tomēr aizliegts izteikt savas domas — par to nevar soļdīt, vienalga, kādi kuram uzskati. Kanclera izteiktās domas nav ne likums, ne arī rikojums, tos izsludina pavisam citādā kārtībā, tāpēc pēršanu izdarīt arī nevar, kaut gan tas būtu ļoti ieteicami.

Niekošanās ar sūdzēšanos norāda tikai to, ka Kremļa kalpi ir aktīvi visās izdarībās — visā frontē, sarīkojot vāciešiem gan par 150 markām ekskursijas Padomijas „apbrinošanai", gan mēģinādami iedzelt, kur un kā tik iespējams.

AUGSTAS KVALITĀTES VILNAS AUDUMI (16 unces)

ANGLIJAS RAŽOJUMI.

★ **PAR ĻOTI MĒRENĀM CENĀM.** ×

DAVID'S ECONOMY CENTRE,

231 QUEEN ST., W., (pie University Ave.),

TORONTO.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem paraktītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

LATVIJĀ TIKAI 62% LA

Padomju Savienības iedzīvotāju skaiti pārkrievošanas rezultātus un padon zaudējumus karā.

Nupat publicētie dati par iedzīvotāju skaitīšanu Padomju Savienībā 1959. gadā sniedz interesantus datus par šīs daudznacionālās imperijas iedzīvotāju sastāvu un norāda uz smagām ekonomiskām un sociālām problēmām, kas izriet no milzīgajiem cilvēku zaudējumiem 2. pasaules karā.

LATVIEŠU SKAITS SAMAZINĀJIES

Mūs vispirms var interesēt skaitīšanas dati, kas attiecas uz latviešiem un Latviju. Visā Padomju Savienībā saskaitīti 1,4 miljona latviešu; no tiem Latvijā dzīvo 1.298.000. Tas nozīmē, ka ārpus Latvijas atrodas pāri par 100.000 latviešu. Šinī skaitā ietelp arī vecie Krievijas latvieši. Ir zināms, ka pēc lielās latviešu vajāšanas Staļina tīrīšanas laikā latvieši Krievijā baidījās runāt ģimenē latviski un uzdevās par krieviem. Ir pamats pieņemt, ka latviešu īstais skaits Krievijā būs lielāks.

Latvijā tagad ir 2.093.000 iedzīvotāju, no kuŗiem 1.298.000 ir latviešu, t. i. 62%, 556.000 krievu (vai 26,6%, 61.000 vai 2,9% baltkrievu, 60.000 vai 2,9% poļu, 37.000 vai 1,7% žīdu, 32.000 vai 1,5% lietuviešu un 29.000 vai 1,4% ukraiņu. Tas parāda, ka no Krievijas ieceļojušo skaits (krievi, baltkrievi un ukraiņi) Latvijā sasniedz 30,9%. Jāpieņem, ka Latvijā no-

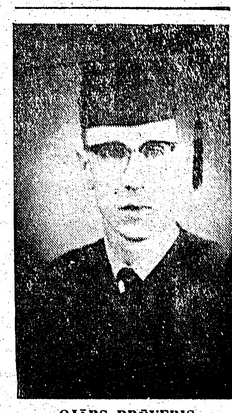

OJĀRS BRŪVERIS

beidzis Rietummičigenas universitāti Kalamazū ar B.S. grādu inženieru zinātnēs. Viņš ir studentu b-bas Fraternitas Rusticana un Society for Advancement of Managment locekļis. O. Brūveris saistījies darbā General Motors Corp. Andersen, Ind., par mēchanikas inženieri. Vm.

ATKLĀTA FOTO IZSTĀDE KOLIZEJĀ

Tā pārspēj visu līdz šim redzēto

Nujorkā (A. K.) — Šo ceturtdien (18. februārī) ar lielu pompu atklāja gadskārtējo foto izstādi Kolizejā pie Kolumba apļa, kuŗu sponsorē „Photographic Manufacturers and Distributors Association, Inc" Jau apmēram stundu pirms izstādes sākšanās bija liela drūzmēšanās pie Kolizeja ieejām. Šī skate, kā paskaidro rīkotāji, ilgs 5 dienas un būs atvērta katru dienu no pulksť 1 dienā līdz pl. 10 vakarā. Salidzinot ar pagājušā gada foto skati Toronto, jākonstatē, ka šī ir vismaz trisreiz lielāka un grandiozāka. Divas firmas šeit iekārtojušas modernas laboratorijas, kur izstādes apmeklētāji var paši uz vietas attīstīt un kopēt savas filmas eksportu uzraudzībā. Neirūkst arī jaunu produktu. Visievērojamākā ir Auto-Nikkora telefoto lensa (f/4 ar fokālo attālumu 85-250 mm un jaunā 58 mm (f/1,4) Auto-Nikkora lensa F refleksam. Japāņi atsūtījuši visjaunāko Jašiku (Yashica 44 LM), kuŗu var pirkt par $59,95. Foto amatieŗu un profesionāļu uzmanibu saista arī jaunā ķimikālija (Unidri), ar kuŗu iespējams filmas izžāvēt dažu minūšu laikā un padarit tās pilnīgi sausas. Bez tam, kāirs foto skates apmeklētājs var laimēt $2.000,-, ja Havajas nodaļā uzņemtais skats tick atzits par meistardarbu. Kādā citā nodaļā ierikota ap 480 kvadrātpēdu liela slidotava, kas nepārtraukti pulcina interesentus no malu malām.

Jūsu DRĒBNIEKS ir

A. SILAVS

475 DUNDAS ST., E.,

Tel. EM 4-0089, Toronto.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO PL 9-0266.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
izdara visas parastās banku operācijas; pieņem noguldījumus un depozitus, izsniedz aizdevumus, izdarā čeku operācijas.
Birojs atvērts divās reizes nedēļā no plkst. 8—10 vakarā.
Pirmdienās Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton & Jarvis stūrī Tel. WA 4-1563 vai HU 3-9283.
Ceturtdienās 231 Roncesvalles Ave., Venus puķu veikalā. Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: P. O. BOX 37, TERMINAL „R", TORONTO, ONTARIO.

ŠĀVĒJI GATAVOJAS SACENSĪBĀM

Kanadas Daugavas Vanagi savas organizācijas 15 gadu atceres svētkos rīkos arī šaušanas sacensības.

Kanadas DV meistarsacīkstes šaušanā notiks laikā no 16. — 23. maijam. Tanīs varēs piedalīties trīs labākie šāvēji no katras nodaļas. Saskaņā ar sacensību noteikumiem, nodaļās sacensības izdarāmas līdz 15. maijam. Kanadas un ASV DV sacensības šaušanā notiks sestdien, 28. maijā, Toronto. No katras valsts varēs startēt individuālās sacensībās 5 un komandu sacensībās 3 šāvēji, kā arī 3 jauniešu šāvēji (jaunieši no 14 — 17 pilniem gadiem).

Paredzēta 1 kopēja balva, kuru izcīnīs divas reizes abu valstu komandas: 28. maijā Toronto un septembrā sākumā Klīvlendā. Bez tam labākās komandas šāvēji saņems individuālas balvas. Individuālām sacensībām katra valsts ir paredzējusi trīs balvas, kuras saņems 3 labākie šāvēji.

Šaušanas distances būs 50 jardi, jauniešiem — 25 jardi. Mērķus un ieročus gādās tās valsts DV organizācija, kurā notiek sacensības.

LASĪTĀJU VĒSTULES

TIE NIEKI NELĪDZ . . .

Latvijas Amerikā redakcijai:

Rietumvācijas kancleram Ādenaueram zināmās aprindas, kas cenšas sakompromitēt vācu demokratisko stāju — Kremļa kalpi — pārmet un pat taisās uzsākt pret viņu tiesas procesu par izteicienu, ka kāškrustu pindzelētāji būtu vispirms jānoper.

Nav tomēr aizliegts izteikt savas domas — par to nevar sodīt, vienalga, kādi kuram uzskati. Kanclera izteiktās domas nav ne likums, ne arī rīkojums, tos izsludina pavisam citādā kārtībā, tāpēc pēršanu izdarīt arī nevar, kaut gan tas būtu loti ieteicami.

Niekošanās ar sūdzēšanos norāda tikai to, ka Kremļa kalpi ir aktīvi visās izdarībās — visā frontē, sarīkojot vāciešiem gan par 150 markām ekskursijas Padomijas „apbrīnošanai", gan mēģinādami iedzelt, kur un kā tik iespējams.

H. Kiperts **Mag. iur. E. Lapiņš.**

LITĀTES VILNAS AUDUMI (16 unces)
IJAS RAŽOJUMI.
MĒRENĀM CENĀM. ×
ECONOMY CENTRE,
ST., W., (pie University Ave.),
TORONTO.

tiešības manuskriptus saīsināt.
nuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs vienota pastmarka.
u vai inieiāiem paraktītajos rakstos izteiktās bilst redakcijas viedoklim.

LATVIJĀ TIKAI 62% LATVIEŠU

Padomju Savienības iedzīvotāju skaitīšana parāda pārkrievošanas rezultātus un padomju smagos zaudējumus karā.

Nupat publicētie dati par iedzīvotāju skaitīšanu Padomju Savienībā 1959. gadā sniedz interesantus datus par šīs daudznacionālās impērijas iedzīvotāju sastāvu un norāda uz smagām ekonomiskām un sociālām problēmām, kas izriet no milzīgajiem cilvēku zaudējumiem 2. pasaules karā.

LATVIEŠU SKAITS SAMAZINĀJIES

Mūs vispirms var interesēt skaitīšanas dati, kas attiecas uz latviešiem un Latviju. Visā Padomju Savienībā saskaitīti 1,4 miljona latviešu; no tiem Latvijā dzīvo 1.298.000. Tas nozīmē, ka ārpus Latvijas atrodas pāri par 100.000 latviešu. Šīni skaitā ietelp arī vecie Krievijas latvieši. Ir zināms, ka pēc lielās latviešu vajāšanas. Staļina tīrīšanas laikā latvieši Krievijā baidījās runāt ģimenē latviski un uzdevās par krieviem. Ir pamats pieņemt, ka latviešu īstais skaits Krievijā būs lielāks.

Latvijā tagad ir 2.093.000 iedzīvotāju, no kuriem 1.298.000 ir latvieši, t. i. 62%, 556.000 krievu vai 26,6%, 61.000 vai 2,9% baltkrievu, 60.000 vai 2,9% poļu, 37.000 vai 1,7% žīdu, 32.000 vai 1,5% lietuviešu un 29.000 vai 1,4% ukraiņu. Tas parāda, ka no Krievijas iecelojušo skaits (krievi, baltkrievi un ukraiņi) Latvijā sasniedz 30,9%. Jāpieņem, ka Latvijā novietoto karavīru skaits šeit nav ieskaitīts. Ja tos vēl pieskaitītu, tad iedzīvotāju sastāvs vēl pasliktinātos latviešiem par labu. Ir novērots, ka daudzi krievu karavīri pēc atlaišanas no dienesta paliek uz dzīvi Latvijā.

Pēc pēdējās iedzīvotāju skaitīšanas datiem Latvijā 1935. g. kopīgais iedzīvotāju skaits bija 1.950.000. Tagad iedzīvotāju skaits pieaudzis, lai gan Latvijas territorija samazināta, atņemot tai Abrenes rajonu. Latviešu skaits Latvijā 1935. gadā bija 1.463.000, kas bija 75% no visa iedzīvotāju skaita. Latviešu skaits tagad samazinājies par 165.000. Krievi toreiz bija tikai 10,5% un baltkrievi — 1,3% no kopīgā iedzīvotāju skaita. Žīdu toreiz bija 4,7%, tagad 1,5%.

Salīdzinājumā ar pārējām Baltijas valstīm, latviešu tautas stāvoklis ir vairāk apdraudēts kā lietuviešu un igauņu. Lietuvā no kopīgā iedzīvotāju skaita — 2.711.000 lietuviešu ir 79,3%, bet Igaunijā no kopīgā iedzīvotāju skaita 1.197.000 igauņu ir 72,9%.

KRIEVU PAD. SAVIENĪBĀ MAZLIET VAIRĀK KĀ PUSE

Visā Padomju Savienībā ir 208.826.000 iedzīvotāju, no tiem krievu ir 114,2 milj., bet tādu, kas uzdevuši par savu sarunu valodu krievu valodu, ir 124,6 milj. Tas nozīmē, ka 10,2 milj. citu tautību pipederīgo atklāti atzīstas, ka tie pārkrievojušies.

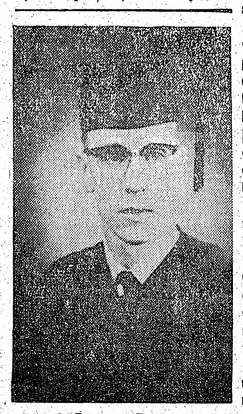

OJĀRS BRŪVERIS
beidzis Rietummičigenas universitāti Kalamazū ar B.S. grādu inženieriņu zinātnēs. Viņš ir studentu b-bās Fraternitas Rusticana un Society for Advancement of Managment loceklis. O. Brūveris saistījies darbā General Motors Corp. Andersen, Ind., par mēchanikas inženieri. Vm.

Visā Padomju Savienībā krievu ir tikai mazliet vairāk par pusi — 56% Tas nav sevišķi izdevīgs stāvoklis, un, lai saglābtu savu valdošās tautas lomu, krievi lieto drakoniskus līdzekļus, kā: masu deportācijas, iedzīvotāju sajaukšanu un dažādas represijas mazākumtautībām.

No lielākajām Padomju Savienības tautībām atzīmējamas sekojošas: ukraiņi — 36,9 milj, baltkrievi — 7,8 milj, uzbeki — 6 milj, tatāri — 4,9 milj., kazachi — 3,5, azerbeidžanieši — 2,9, armēņi — 2,7, gruzīni — 2,6, lietuvieši — 2,3, žīdi — 2,2, moldavieši — 2,2, vācieši — 1,6, čuvaši — 1,4, tadžiki — 1,3, poļi — 1,3, mordvīņi — 1,2, turkmeņi — 1 milj.

KATASTROFĀLI ZAUDĒJUMI KARĀ

Skaitīšanas dati atklāj arī katastrofālus cilvēku zaudējumus 2. pasaules karā. Tie radījuši lielu darba spēka trūkumu. kas kļūs vēl asāks nākošajos desmit gados. Jaunu cilvēku skaits, kas sasniedz gadus, lai strādātu darbā, ar katru gadu samazinās. Tās ir sekas no ārkārtīgas dzimstības mazināšanās un zīdaiņu mirstības karā un pirmajos pēckara gados. 50-tos gados ik gadus nāca klāt 4 miljoni jauniešu, kas stājās pieaugušo rindās. Tagad un nākošos 5 gados šādu jauniešu būs zem 3 miljoniem. Šis apstāklis, kā redzams, bijis par cēloni tādiem Maskavas valdības soļiem kā bruņoto spēku samazināšana par vienu trešdaļu un skolu sistēmu pārorganizēšana, lai izglītību apvienotu ar ražošanas darbu.

Padomju karaviri kara laikā rekrutējās no tiem 50 milj. iedzīvotāju, kas 1939. g. bija vecumā starp 15 un 29 gadiem. Skaitīšana tagad atklāj, ka šis grupas pārpalicēji, kas tagad ir 35—49 gadi veci, ir vairs tikai 34 milj. Ievērojot to, ka bojā gājuši pa lielākai daļai vīrieši, tad jāpieņem, ka puse vai pat vairāk to vīriešu, kas 1939. g. bija vecumā starp 15 un 29 gadiem, ir krituši karā. Par milzīgo vīriešu zaudējumu karā liecina arī tas, ka pašlaik Padomju Savienībā ir 94 milj. vīriešu un 114 milj. sieviešu, t. i. sieviešu ir 20 milj. vairāk kā vīriešu.

IZGLĪTĪBĀ MAZĀKUMTAUTĪBAS PĀRSPĒJ KRIEVUS

Dati par augstskolu un vidusskolu beigušiem dažādās republikās rāda, ka vairākas mazās tautas pārsniedz krievus. Krievijas PSR uz 1.000 iedzīvotājiem ir 19 ar augstskolas un 263 ar vidusskolas izglītību, bet Gruzijā ir 38 ar augstskolas un 315 ar vidusskolas izglītību. Tad seko Armēnija ar 28 un 289, Latvija ar 21 un 344, Igaunija ar 21 un 304, Azerbeidžana ar 21 un 261, Ukraina ar 17 un 283, Turkmenija ar 13 un 256, Uzbekistana ar 13 un 234, Kirgizija ar 13 un 227, Lietuva ar 13 un 175, Kazachstana ar 12 un 349, Baltkrievija ar 12 un 225, Tadžikistana ar 10 un 214 un Moldavija ar 10 un 186. Duras acīs, ka Kaukaza un Baltijas tautas izglītībā tālu pārsniedz krievus.

IEVĒROJAMA LATVIEŠU TIESĪBNIEKA JUBILEJA

DOCENTS NIKOLAJS VALTERS PĀRKĀPJ 60 GADU SLIEKSNI

Šī gada 27. februārī mūsu rosīgajam juristam, docentam Nikolajam Valteram piepildās 60 mūža gadi. Trimdā mēs Valteru vērojam kā enerģisku mācības spēku vairākās Rietumu universitātēs un nesamierināmu publicistu par Latvijas taisno lietu. Valters pašreiz mums ir arī ievērojamākais speciālists Padomju Savienības saimnieciskās, izglītības un juridiskās problēmās, un par šīm problēmām lasa lekcijas vairākās universitātēs.

Valters ir ridzinieks, piedzimis zvērināta advokāta, vēlākā Latvijas senāta prezidenta Kristapa Valtera ģimenē. Viņa izglītošanās notiek nemierīgajos kara gados: mācījies krievu ģimnazijās Rīgā, Maskavā un Tērbatā. Pēc tam studējis krievu universitātēs,Tērbatas vācu universitātē un studijas nobeidzis Latvijas universitātē 1923. gadā. Pēc studiju beigšanas Valters vēl vienu gadu papildinās Vīnes universitātes juridiskā fakultātē un tad uzsāk advokāta praksi Rīgā.

No 1927. — 1930. gadam Valters atkal studē Vīnē un gatavojas zinātniskam darbam. Blakus tiesību studijām jaunais zinātnieks loti intensīvi nododas arī filozofijas, psicholoģijas un literātūras studijām, kas viņam paver plašu redzes apjomu gara zinātņu sfairā. Kopš 1930. gada Valteru atkal sastopam kā advokātu Rīgā. Valters arvien aktīvi darbojies līdz juridisko problēmu risināšanā: organizējis 1. un 2. Latvijas juristu kongresus un 1. un 2. Latvijas krimināltiesību kongresus, publicējis daudzus rakstus par tiesību jautājumiem Latvijas presē. Bez tam Valters piedalījies daudzos starptautiskos tiesībnieku kongresos. Valters arvien ir centies ienest Latvijas tiesību šaurībā jaunas, svaigas vakarzemju domas. lai mūs tuvinātu Vakareiropai.

Kopš 1944. gada Valters uzturas Vīnē un darbojas par docentu pie Vīnes universitātes. No 1951. — 1955. gadam viņš ir spiests pāriet uz Insbrukas universitāti, jo tiešie krievu draudi sadalītajā Vīnē kļūst pārāk asi. Paralleli darbam pie Vīnes universitātes Valters lasa lekcijas arī Vīnes Austrumakadēmijā, Romas Collegium Russicum, dažu Vācijas augstskolu vasaras kursos un arī dažādos mūsu trimdas sarīkojumos un studiju dienās. Valters kā referents ir loti iecienīts, jo viņš ar klausītājiem savās lekcijās arvien nodibina dziļu kontaktu — arvien runā brīvā stāstījumā, bez manuskriptiem. Tas liecina par labām runātāja spējām, lielām zināšanām un izcilu koncentrētību temata apskatē.

Valters loti skumst, ka latviešu gara dzīve tikai lēnām pacēlas Vakareiropas gara augstumā, bet vēl arvien bieži kavējas un aizķeras pašu provinciālisma dūkstīs. Vēl lielākas skumjas viņam rada pašu latviešu nesaticīgā daba un lielās savstarpējās cīņas, jo latvieši vēl nav pieauguši līdz cēlai cilvēcībai, kad arī citādi domājošos cilvēkus ieskaita par līdzvērtīgiem un pret tiem izturas lojāli. Valters atklāti pasaka, ka viņam sāp šīs nebūšanas, ja „vēl vienmēr pastāv loti lieli šķēršļi un aizspriedumi pret katolicismu latvju tautas kopējā dzīvē, pastāv šķēršļi un aizspriedumi pret latgalisko, kas varētu latvju kultūru un valodu padarīt daudz vispusīgāku un bagātāku, pastāv aizspriedumi pret sociālistiem un viņu nopelniem mūsu kultūras un valsts dzīvē, pastāv zināmi šķēršļi, biežī vien nepamatotas mazvērtības sajūtas radīti pret aktīvu un permanentu līdzdarbību cittautu un starptautiskās organizācijās, pastāv arī mana aroda šaurākā grupā — latvju juristos — aizspriedums pret ētikas, dziļumpsicholoģijas un dabisko tiesību pamatu praktisku pielietošanu mūsu tiesību laukā aizstājot tur formālo paragrafismu un citas nebūšanas."

Jau šie konstatētie fakti, kas mūsu tiesībniekam neliek miera, viņu ierindo mūsu trimdas dedzīgāko nesavtīgo meklētāju rindās, kuriem vairāk rūp savas tautas liktenis kā paša. Tāpēc Valters bieži ieņem vidutāja vietu un aicina uz kopdarbību visas latvju tautas interesēs.

Gara un mūzu pilsēta Vine Valteram ir kļuvusi otra dzimtene — vienīgi Vīne vēl kaut cik aizstājot Rīgas trūkumu. Valtera dzīves biedrene ir arī viniete Erika Marija fon Bruknere. Studiju ceļojumi pa Vakarzemes kristīgās kultūras centriem un darbs kristīgās kultūras fsairā Valteru jau agros jaunības gados noved pie domām par šīs kultūras saturu un būtību, kas viņā izraisa arvien kvēlāku tieksmi pēc galvenā stimulētāja jēgas. Arvien no jauna viņam jāpārvērtē kristietības loma Vakareiropas kultūras sfairā un paša nostāja. Pēc ilgiem „aspiranta" gadiem Valters 1952. gada Vasarsvētkos ar dziļu pārliecību pāriet katoļticībā.

Valtera ilgu moments ir arī sociālās taisnības princips. Kopš 1919. gada viņš ir sociāldemokratu partijas biedrs. Valters ir aktīvs „Zemgalijas" filistrs un LKSA „Dzintars" draugs. Valtera meita Ieva Guna Trizna un dēls Eriks ir LKSA „Dzintars" biedri. Valtera dēls Eriks pašreiz strādā par Apvienoto Nāciju informācijas un raidījumu daļas vadītāju un pieder pie Austrijas delegācijas.

Laiks esot aiztecējis nemanīts, un nu jāieejot vecumā — saka jubilārs. Taču mēs varam konstatēt, ka Valters latviešu tautai ir daudz devis no sava zināšanu pūra, un mēs ceram, ka viņš vēl ilgus gadus mūs stiprinās ar savu domu līdzdalību un personības lielumu mūsu trimdas grūtībās un savstarpējā sadzīvē.

A. Spoģis.

KĀ TAPA 4. VALMIERAS KĀJNIEKU PULKS

1919. g. 18. februāris ir iegājis Latvijas vēsturē kā ļoti zīmīga diena, kurā atrisināts jautājums, kā sekmīgi un ātri palielināt Latvijai tobrīd tik nepieciešamos bruņotos spēkus. Šai dienā, tieši 4 mēnešus pēc Latvijas valsts proklamēšanas, tiek likts pamats mūsu bruņoto spēku pirmajai kaujas vienībai pulka mērogā. Līdz tam laikam mūsu lielākā vienība bija bataljons. Šis pulks, paredzēts kā kājnieku pulks, formējās no Latvijas pilsoņiem Terbatā, brīvās Igaunijas territorijā, un tiek nosaukts par 1. Valmieras pulku. Tas notiek tur tāpēc, ka tajā laikā Latvija no Valkas līdz Ventai ir sarkanarmijas ieņemta un pārvaldīta.

Pagaidu valdība no Rīgas pārcēlusies uz Liepāju, kur vācu okupācijas vara to nemitīgi traucē un kavē savu funkciju pildīšanā. Sevišķi to dara ģen. fon der Golcs, kura rokās ir faktiskā vara Kurzemē, jo kā vācu korpusa komandieris viņš ir visas Kurzemes okupācijas armijas pavēlnieks. Bez tam viņam ir pašam savi personiskie politiskie plāni attiecībā uz Latviju, kuri Latvijas pagaidu valdībai nav pieņemami. Pagaidu valdībai jāmanevrē, jāvilcina un jāsabotē fon der Golca prasības līdz tam laikam, kad tā jutīsies pietiekami stipra viņu ignorēt. Latvijas bruņotie spēki ir dadzis acī vācu okupācijas varai. Ar kaujas vienībām frontē tie ir jau samierinājušies un nodibinājuši puslīdz ciešamas attiekšmes, bet aizmugurē liek šķēršļus kā jaunu vienību formēšanai, tā arī to apbruņošanai. Vāciešī ne vien līdz ieročus, bet vairākkārt atbruņo jaunformētās vienības. Pagaidu valdība lūdz un arī dabū ieročus no angļiem. 1. pasaules karā vairums kurzemnieku aizgāja bēgļu gaitās, un tādēļ arī Kurzemes daļā, kas vēl ir pagaidu valdības rīcībā, nav lieli iesaucamo kontingenti jaunu un lielāku vienību formēšanai. Pagaidu valdības lielākās rūpes ir, kur ņemt un dabūt vajadzīgos spēkus. Februāra otrā pusē pagaidu valdības pārziņā ir šādi spēki: Ventas frontē — Kalpaka bataljons 3 rotu sastāvā (Neatkarības, Cēsu un Studentu rotas), kur rotas papildinātas līdz normālam sastāvam un gaida pienākam Jātnieku nodaļu 60 vīru sastāvā. Liepājā formējas 4 jaunas rotas, un pēc frontes nostabilizēšanās Kurzemes komandantūrās arī pamazām atsākas rosība.

Igaunijā tai laikā stāvoklis ir pavisam citāds: 1919. g. janvārī igauņi, somu brīvprātīgo atbalstīti, padzen sarkanarmiju un atbrīvo turpat vai visu Igauniju, un cīņas turpinās Valkas frontē. 1. februārī tie atbrīvo Valku un Rūjienu ar 7 pagastiem. Neatlaidīgi uzbrūkot dienvidus virzienā, tiek atbrīvoti tālākie Latvijas pagasti. Sakarā ar tur radušos stāvokli, min. prezidents K. Ulmanis ierodas Tallinā 24. janvārī un panāk principiālu vienošanos ar Igaunijas valdību par Latvijas pilsoņu mobilizēšanu, militāru vienību formēšanu un apbruņošanu Igaunijā. Igaunijā tai laikā mīt daudz latviešu bēgļu, kas, iepazinušies ar sarkano briesmām, ir daudz atsaucīgāki cīnai pret boļševikiem nekā kurzemnieki, kuri uz savas ādas nebija izbaudījuši sarkano slogu. 3. februārī, kara min. Zālītis iecel pltn. Zemitānu par Latviešu spēku pavēlnieku Igaunijā un Vidzemē, bet valdība par savu pilnvarnieku Ziemeļvidzemē iecel inž. M. Gailīti.

18. februārī pltn. Zemitāns un mūsu lietvedis Ramanis paraksta ar Igauniju pagaidu līgumu par latviešu vienību formēšanu un apgādāšanu. Pēc šī līguma latviešu karaspēks operātīvā ziņā ir pakļauts Igaunijas armijas vadībai, kamēr zināma līnija ir sasniegta Latvijā. Tai pašā dienā ar ģen. Laidonera atļauju pltn. Zemitāns uzdod pltn. Jansonam formēt 1. Valmieras kājnieku pulku. Sākumā bija domāts formēt bataljonu, bet iesaucamie saplūda neparedzēti kuplā skaitā, tā ka varēja sākt organizēt pulku.

Igaunijai tai laikā nav pa spēkam apgādāt mūsu karavīrus ar tērpiem, kādēļ tie valkā to tērpu, kādā katrs ieradies. Ar apaviem bija pavisam trūcīgi, kāpēc ierindā redz daudz baskājainu. Apbruņojums — krievu šautenes un uz pulku 15 patšautenes. Šīs vājā apmācītais un apbruņotais, kā arī nepietiekami ietērptais pulks jau 23. martā ieņem izejpozicijas Melnupes krastā uzbrukumam Alūksnei. Pulka sastāvs: 2 bataljoni resp. 8 rotas. Pēc 2 dienu panākumiem pulks atduras uz triskārtēju pārspēku, cieš ievērojamus zaudējumus un spiests atiet uz izejpozicijām, kuŗās noturas veselas 40 dienas, atsitot visus ienaidnieka uzbrukumus.

Šinīs aizstāvēšanās kaujās pulks norūdās cīņai un piesavinās māku cīnīties. Bez tam šai laikā pulks garīgi saliedējas stingrā vienībā. 27. maijā pulks saņem pavēli uzbrukt Alūksnei, ko veic ar panākumiem un ar to iezīmē sava trumfa gājiena sākumu, kas vainagojas ar Latgales atbrīvošanu. Bez tam pulka 3. bataljons tikpat sekmīgi piedalās bermontiešu sakaušanā un padzīšanā no Kurzemes.

1919. g. 16. jūlijā Latvijas armiju pārorganizēja 3 divizijās, 1. Valmieras kājnieku pulku iedalot Vidzemes divizijā, to pārdēvējot par 4. Valmieras kājnieku pulku.

Pulkam bijuši šādi pulka komandieri: pltn. Jansons 1919. g., pltn. Bojārs 1919. - 1920. g. g., pltn. Kalējs 1920. - 1922. g. g., plkv. Kļaviņš 1922. - 1931. g. g., plkv. Bachs 1931. - 1934. g. g., un plkv. Skujiņš 1934. - 1939. g. g.

Jūlijs Kikulis

4. Valmieras pulka karavīri apmācībās.

Savienotās VALSTĪS

NJUJORKA

◎ Lettonia's 90 g. jubilejas svinības piektdien, 19. februārī, ievadīja svinīgs dievkaplojums Sv. Paula ev.-lut. baznīcā, 22. ielā, Manhatenā. Sprediķi teica prāv. A. Mitulis no Kanadas, liturģiju un aizlūgumu vadīja prof. L. Bērziņš un prāv. K. Birznieks. Ērģelnieks Viktors Kviesis no Kanadas, soliste brīvmāksliniece Alija Dzirkalē. Dziedāja letoņu dubultkvartets.

Sestdien, 20. februārī, plkst. 2 dienā, Waldorf Astoria vienīcas telpās notiks svinīgs akts, bet vakarā jubilejas balle.

Svētdien, 21. februārī, Hotel Madison Square telpās svētku Literārais vakars, pēc tam jubilejas komerss.

◎ Skautu un gaidu sarīkojums atlikts uz 28. februāri.

◎ Jaunatnes sarīkojums sestdien, 27. februārī, plkst. 6 vak. draudzes namā. Redaktors K. Rabācs runās par tematu Avīze kā dzīves spogulis. Pēc tam saviesīga dzīve.

KALAMAZŪ

◎ Kalamazū un apkārtnes latviešu mednieku - makšķernieku kluba atklāšanas sarīkojums notiks 20. februārī, pulkst. 7 vakarā Carver Center jaunajā zālē, 426 S. Park ielā. Sarīkojumu atklās kluba priekšnieks V. Ruševics. Programmā: K. Jēkabsona pārstrādāts un papildināts V. Šulca „Minchhauzena brīniškie medību piedzīvojumi", Mednieku dziesmas — vokāls trio, Vernera Rinkuša vadībā, V. Ruševics — vijole, A. Minka — deklamācijas, Gunta Līcis, — soprāns, Mednieku - makšķernieku vokāls ansamblis — J. Zuikas vadībā, humoristiskas dejas, no kluba dzīves filmu izrāde u.t.t. Plašā un vispusīgā priekšnesumu virkne noslēgsies ar deju, spēlēs 5 vīru kapella. Atspirdzinājumu un ēdienu galdi, vērtīga mantu un medījumu izloze. Ieeja $1,50, mācības iestāžu audzēkņiem $1.00, kara invalidiem — brīva. Brīva auto novietošana Carver Center ēkas aizmugurē. Visi laipni ielūgti.

◎ Kalamazū mūzeja direktors A. A. Praus, griezies pie sabiedriskas darbinieces Alises Ošas ar lūgumu piedalīties un palīdzēt sastādīt filmu par latviešiem Mičigenā. Šīni sakarā viņa rīcībā būtu vajadzīgi krāsaini diapozitīvi par latviešiem, kur redzama iecelošana, tradīcijas, sarīkojumi, darbs, mājas, atpūta, izpriecas, sports, latviešu jaunekļi ASV armijas rindās u.t.t.

Lai šo lūgumu izpildītu un mīnētā filma izdotos patiesi laba, atspoguļojot latviešu dzīvi, A. Ošai lūdz ikvienu tautieti, kura ricībā atrastos minētie materiāli, aizdodot tos pieteikt un tuvāku informāciju saņemt pa telef. FI 3-4426.

◎ DV apvienība sakarā ar Draudzīgā aicinājuma pieminas dienu ziedojusi Mākteres latviešu ģimnazijai Vācijā $50,00, Kalamazū Latviešu skolai $10.00 un Sv Jāņa ev.-lut. draudzes skolai $10.00.

B.

GRAND RAPIDI (MICH.)

◎ Daugavas Vanagu apvienības rīkotais karnevāls „10 gadi Bridge ielā" notiks 20. februārī, sākums plkst. 9 vakarā. Ieejas maksa $1.50 no personas, maskās $1,-. Labākās maskas godalgos. Darbošies bufete ar uzkožamiem un būs laba deju mūzika.

◎ „Sirojuma" redakcija 14. februārī bija rīkojusi gadskārtējo ziemas izraukumu uz Middleville apkaimi un tajā piedalījās ap 20 gaidu un skauti, kā arī vecāku pārstāvis A. Gothards. Uz tuvējā ezera ledus jaunieši dabūja izslidoties, turpat tuvumā slēpēt un laisties no kalna ar lielā parauga ragavām. Par šīm vispusīgām iespējām ikviens bija iepriecināts.

◎ 13. februārī Grand Rapidos no Ņujorkas bija ieradies šacha lielmeistars Rašcevskis, kurš sacentās simultānspēlē pret 30 dalībniekiem un visus pieveica. Viņa pretiniekos bija arī 3 latvieši — A. Zirnis, A. Doniņš un L. Celmiņš. Diezgan saistošās spēles vēroja krietns pulciņš skatītāju. Latviešu šachistiem padomā Grand Rapidos dibināt savu šacha klubu.

◎ 8. februārī Skrundas skautu un gaidu mītnes vakarā latviešu biedrības telpās agr. K. Liepiņš no Grand Ħevenas runāja par Draudzīgā aicinājuma nozīmi, ietverot referātā saistošu vielu jaunatnei, ko devis Zelta ābeles ziedu birums.

◎ Vienības draudzes svētdienas skolai Draudzīgā aicinājuma gadījumā konkordija Valdemārija (Mičigenas kopa) dāvājusi 2 grāmatas un skolot. M. Gaide — 1 grāmatu.

◎ Akadēmiskās kopas biedru un ievesto viesu vakarā š. g. 13. februārī Vienības draudzes sabiedriskās telpās Dr. Valdis Muižnieks no Kalamazū runāja par Amerikas latviešu jaunatnes problēmām. Vakaru atklāja kopas priekšniece A. Grīnvalde un visi klātesošie nodziedāja „Caur sidraba birzi gāju". Referents savu temu tvēra diezgan plašā skatījumā, pieskārās Osv. Akmentiņa grāmatai „Senie latvieši" un par daudzām lietām un parādībām deva savus personīgos atzinumus. Viņš pasvītroja, ka Amerikas latviešu jaunatnei ir cēls mērķis un stipra ticība Latvijas brīvībai. „Mēs būsim stipri par tik, par cik paši varēsim stiprās un nocietinātās pozicijās sevi noturēt, tā mūs vērtēs arī citas tautas, pretējā gadījumā būsim „mēslojums" Amerikas nācijai" — teica referents. Bija arī diezgan dzīvas debates, kurās piedalījās skolotāji M. Gaide, Ed. Avots, Z. Lapsiņa, A. Lapsiņš, Ed. Grīnvalds, M. Lesniece u. c. Vakara dalībnieku vidū bija viesi no Kalamazū vienotnes „Ausma" un „Zintnieces" pārstāvji. Pie kopīga tējas galda turpinājās pārrunas un varēja arī padejot.

V. Z.

PALO ALTO

◎ Dž. Terbera mūzikālo komēdiju „13 pulksteņi" izrāda februāra mēneša nedēļas nogalēs „Comedia" teātrī.

Galvenajā lomā — kā Galeks, burvja dēls, uzstājas Laimonis Siliņš, kas daudz spēlējis arī latviešu uzvedumos, kā: „No saldenās pudeles", „Divkauja", „Karātavu komēdija", „Kīnas vāze", „Maldu Mildas sapņojums", „Liņis murdā" u. c. „13 pulksteņos" viņš redzams savā labākajā lomā.

„13 pulksteņi" ir mūzikāla komēdija, ieturēta pasakas stilā — darbība norit zemē, kur Laiks ir nogalinātāja, pulksteņi sastinguši un ainas slīd viena pakaļ otrai kā tūkstoš un vienā naktī. Skatītāju saista krāsu pilnais uzvedums un allegorijās ietērptā tūkstošus gadu vecā problēma: labā cīņa pret ļauno.

M. D.

Dr. Bilmaņa fondam nepieciešami līdzekļi

Liels stipendiju pieprasījums no Vācijas

Nesen Dr. Bilmaņa fonds bija izsludinājis iespēju studējošiem tautiešiem pieprasīt stipendijas. Tā kā agrāk uz līdzīgi izsludinātām iespējām pieteikušos skaits bija mazs, fonda valde cerēja ar saviem ierobežotajiem līdzekļiem apmierināt ienākušos pieprasījumus. Izrādījās tomēr, ka šogad pieprasījumi pēc pabalstiem — visi no Vācijas — ienākuši neparasti lielā skaitā. Visos gadījumos piesūtītā informācija norāda uz pieprasītāju labām sekmēm studijās, kā arī atzistamu rosību latviešu sabiedriskajā dzīvē. Tātad te būtu nepieciešami palīdzēt Vācijā studējošiem tautiešiem ar daudz lielākiem līdzekļiem, nekā to ir fonda ricībā pašreiz.

Dr. Bilmaņa fonda valdei nav citas iespējas aizsniegt ar savu lūgumu visplašāko sabiedrību, kā izlūdzoties preses laipnu starpniecību. Ar šo tad fonda valde lūdz visus tautiešus ziedot D. Bilmaņa fondam.

Ar to tiks piemēroti godināta lielā latviešu valstsvīra un patriota, nelaika sūtņa Dr. Alfreda Bilmaņa piemiņa. Ar to viņa vārdā nosauktajam fondam tiks dota iespēja pienācīgi palīdzēt mūsu studējošiem Vācijā.

Ja ienākušie līdzekļi būs pietiekami, tad Dr. Bilmaņa fonda valdei tiks dota iespēja apsvērt kādas viņa vārdā nosauktas balvas gadskārtēju pieškiršanu par attiecīgu pakalpojumu cīņā par Latvijas brīvību. Tādus ierosinājumus fonda valde jau ir vairākkārt saņēmusi. Iespēja to realizēt ir paredzēta arī fonda statūtos.

Tautiešiem ir pilnīga iespēja ziedot arī veselas stipendijas: atmaksājamas nu neatmaksājamas, vienreizējas vai atkārtoti izmaksājamas. Šādām stipendijām ir iespējami ziedotāja norādīti nosacījumi, kā arī tās var nosaukt kā paša ziedotāja, tā arī citas personas vārdā.

Visi ziedojumi sūtāmi uz Dr. Bilmaņa fonda adresi: 2327 W. 23-rd Place, Chicago 8, Illinois, U.S.A. Čekus un naudas pārvedumus var rakstīt uz Dr. Bilmaņa fonda pr-ža N. Trepšas, vai kasiera inž. M. Rituma vārda.

Kā pārskats par ziedojumiem, tā ziņas par fonda pieškiršanu par attiecīgu pakalpojumu cīņā par Latvijas brīvību tiek publicēti presē.

CEĻA VĀRDI

Mazajai pelītei pienāktos liels piemineklis — tik daudz mīļonu pelīšu dzīvību ziedots cilvēku dziednieciības labā.

✯

Šķiet, ka naids vairāk apvieno cilvēkus nekā mīlestība.

✯

Bērni rotaļājas ar vienādu prieku kā tīrā, tā netīrā ūdenī.

✯

Es katru rītu labprātīgi ieņemu indi piecu centu vērtībā — un tās ir preses ziņas.

Viktors Dāle

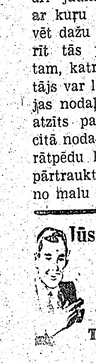

Jūsu DRĒBNIEKS ir
A. SILAVS
415 DUNDAS ST., E.,
Tel. EM 4-0089, Toronto.

PA SKUJU TAKU...

Pa meža taku, pa bēgļu taku, un, beidzot, pa skuju taku — tāds bija 1906. g. 19. jūlijā skolotāja ģimenē dzimušā Alfreda Ramiņa dzīves gājums. Bērnību pavadot Lielupes krastos, meža takas staigājot, A. R. bija saklausījis aicinājumu kalpot zaļajiem dzimtenes mežiem un tās iemītniekiem. Pēc Latvijas universitātes mežkopības nodaļas beigšanas 1931. g. inž-mežkopis Alfreds Ramiņš savas mežkopja gaitas uzsāk Rīgas pilsētas Babītes mežniecībā, kur kalpo līdz 1942. gadam. Nākot saskarē ar meža un ūdens iemītniekiem, A. R. izveidojās par labu šo iemītnieku izpratēju, tāpēc viņu ieceļ par Ugāles medību rajonu pārzini. Turpmākās darba gaitās viņš kļūst par Kalsnavas, vēlāk Ugāles virsmežziņi.

1944. gadā A. R. uzsāk staigāt bēgļa taku, līdz beidzot viņam „laimējas" pieņemt Kanadas valdības piedāvājumu strādāt Kanadas valsts mežos. 1948. gadā A. R. ar ģimeni ierodas Kanadā, kur viņu uzņem kā vienu no pirmajiem „dzīvajiem DP". Pēc „pielaikošanās apmācībām", A. R. līdz savam dzīves vakaram strādā Ontario provinces valsts Kochranes mežniecībā par koksnes apsaimniekošanas mežzini. Pašam nemanot, viņam uzbrūk ļaundabīga slimība, kas to noguldа uz slimības gultas un, beidzot, 1960. gada 10. februārī, aizver viņa acis uz mūžību, pretēji vēlējumam redzēt dzimteni, nepadodoties „rietumu labklājības vilinājumiem".

Pa iesākto skuju taku māc. A. Lūsis A. R. mirstīgās miesas 13. februārī izvada uz atdusas vietu Jorka kapsētas latviešu nodalījumu, lai kaut vai veļu valstī būtu kopā ar savu tautu.

Aizsaulē aizgājis latvietis, kam mežs, tauta un ģimene bija sirdslieta. Viņš prata kalpot mežam un tā iemītniekiem, būdams labs to dzīves izpratējs.

Nelaiķis atstāj dzīvesbiedri - brīvmākslinieci (pianisti) un 5 bērnus. Starp daudzem pavadītājiem no aizgājēja pie kapa, noliekot vainagus un teicot atvadu vārdus, bija arī korp. Lettonia pārstāvji un Latviešu mežkopju un meža darbinieku saime, kurai A. R. paliks ilgā atmiņā kā sirsnīgs darba biedrs un labs „meža stāstu" teicējs.

Kam tu lūzi, ozoliņi, vai nebija lūzējiņa?

N. Austriņš

Mūsu laikraksta
LATVIJAS AMERIKA
pārstāvis
VILIS MIĶELSONS
Kalamazū. 426 N. Prairie Ave,
pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

Grupa Montreālas latviešu — Trīsvienības draudzes locekļu jaunā nama iesvētīšanas dienā. Pirmajā rindā vidū draudzes mācītājs A. Voitkus, aiz viņa draudzes priekšnieks A. Spūrmanis. Apakšā Montreālas latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes jauniegūtais nams, 3438 Rosedale Ave.
Foto Reinh. Sīmanis.

Tuvojas pulkv. Kalpaka atceres svinības

Kā katru gadu, arī šogad marta sākumā Toronto korporāciju kopa organizē plkv. Kalpaka cīņu un uzvaru atceres sarīkojumus, ko ievadīs svinīgs dievkalpojums 6. martā, plkst. 5 p.p. Sv. Jāņa baznīcā, piedaloties māc. A. Lūsim un A. Briedim. Korporāciju pārstāvji dievkalpojumā stāvēs gada sardzē ar saviem karogiem.

11. martā Kolumba zālē notiks tradicionālā kalpakiešu balle, uz kuru ielūgumu jau izsūtīti un būs dabūjami pie korporāciju locekļiem, bet biļetes Lotus puķu veikalā.

TRIMDAS RAKSTNIEKU IZDEVUMS

„The Pen In Exile" ir trimdas rakstnieku PEN centra Londonā izdevums. Trimdas rakstnieku apvienībā pie Internacionālā PEN kluba darbojas vairāki ievērojami rakstnieki. Tā goda priekšsēdis ir Salvadora De Madariaga, priekšsēdis — Pēteris Aigars, pr-ža v. Džordžs Palocī-Horvats, sekretārs — Taijārs Zavaläni, pastāvīgais delegāts Pauls Taborijs un kasiere Teodozija Lišijvica.

Labā sakārtojumā un glītā izdevumā „Pen In Exile" ir trimdas rakstnieku labākā reprezentācija angļu valodā. Tādeļ neizprotams ir fakts, ka visumā par to ļoti maz ziņu ir parādījies trimdas presē. Tas ir izdevums, kurā regulāri parādās vai tiek pieminēti arī latviešu rakstnieki un viņu darbi, kurā atbalsojas cīņa ar gara ieročiem. Tur arīdzan redzam pieminētus tos rakstniekus, kas cieš zem komūnisma aiz dzelzs aizkara.

Kādreiz trimdas rakstnieki, dodamies svešumā, cerēja, ka viņi spēs turpināt savu radīšanas darbu un dot to ne tikvien saviem tautiešiem, bet ka labākie darbi iznāks arī to tautu valodās, kur katrs būs sev pajumti atradis.

Bet kas šajos 15 gados ir paveikts? Viena dzeju antoloģija, noveļu krājums un vēl dažas cita rakstura grāmatas — un tas ir viss. Vai ar to iespējams parādīt mūsu kultūras bagātības? Tagad mūsu grāmatu izdevējus pārņēmis saiņu sūtīšanas drudzis. Tāpat mums trimdā ir maz tādu rakstnieku, kas savu iztiku nopelna ar rakstīšanu. Slavenais angļu novelists W. Somersets Moms par šāda veida rakstniekiem saka: „Nav viegli rakstīt labi, ja jūs pie šā darba ķeraties tikai pēc pabeigtas darba dienas ar nogurušām smadzenēm!"

Mūsu nacionālai cīņai ar gara ieročiem ir neatsveŗami nozīmīgi arī literāri darbi. Izdevums „The Pen In Exil", kura redakcijā darbojas Pēteris Aigars, ir pavēris iespēju angļu valodā, iespējamību robežās parādīties vairākiem latviešu autoru darbiem.

K. Zemdega.

Nodibināta Pokipsijas latviešu draudze

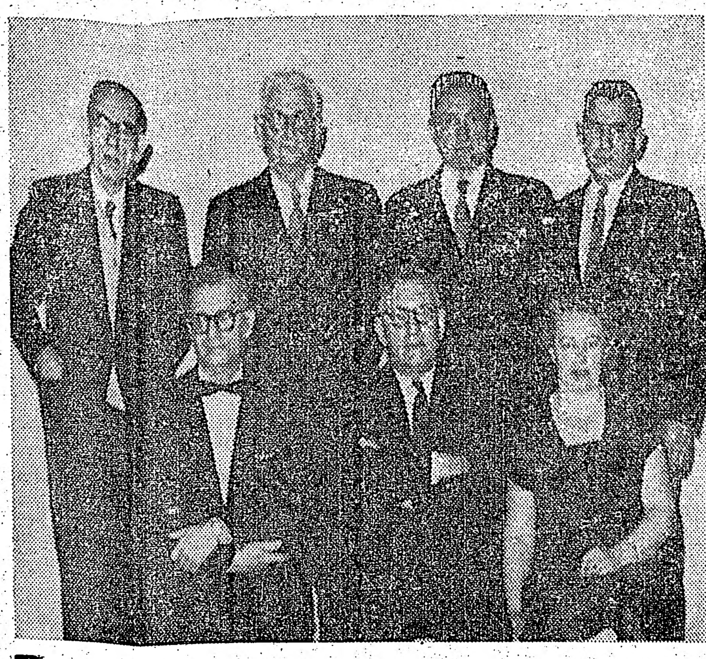

No kr.: māc. A. Anševics, Austrumu apg. garīgais vad. prāv. K. A. Birznieks un valdes pr-ža vietn. E. Dubovice. Stāv no kreisās: kasieris A. Balodis, sekretārs Ed. Līcis, valdes pr-dis, arī draudzes priekšnieks A. Zieminš un valdes loceklis A. Bušs. Foto: O. Līcis

Piedaloties Austrumu apgabala garīgam vadītājam prāvestam K. A. Birzniekam, svētdien, 7. februārī notika Pokipsijas un apkārtnes ev.-lut. latviešu draudzes organizācijas sapulce. To ievadīja ar dievkalpojumu 1. Ev.-lut. baznīcā prāvests K. Birznieks un draudzes mācītājs A. Anševics.

Pokipsijā 1951. g. bija nodibināta latviešu ev.-luterāņu kopa; tagad tā pārreģistrēta par draudzi. Pirmais kopas mācītājs bija arcibīskapa vietnieks prāvests Jēkabs Kullītis. Dievkalpojumā prāv. Birznieks aizlūdza par prāv. Kullīti, cildinot viņa pašaizliedzīgo darbu garīgās aprūpes laukā šeit un citur.

Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē notika draudzes sapulce. Ed. Līcis nolasīja Latviešu ev.-lut. draudžu apvienības Amerikā pārvaldes priekšnieka prof. Dr. theol Kārļa Kundziņa rakstu, ar kuru paziņots, ka draudze uzņemta augšminētajā apvienībā. K. Kundziņš raksta: „Pārvalde jūs sirsnīgi apsveic par mūsu Apvienības pilntiesīgu locekli, novēlot dievpalīgu rosīgi darboties savas draudzes, mūsu baznīcas un mūsu tautas labā."

Draudzes statūtus pēc Latviešu ev.-lut. draudžu apvienības parauga izstrādājis K. Magons. To pieņemšanu atlika uz nākošo pilnsapulci, kad ar tiem būs dota iespēja iepriekš iepazīties visiem draudzes locekļiem, bet pagaidām rīkoties pēc sastādītā projekta. Pēc tā draudzes augstākais izpildu un pārvaldes orgāns ir pilnsapulce. Tā ievēl valdi un revīzijas komisiju.

Ievēlami 5 valdes locekļi uz 3 gadiem. Vienprātīgi ievēlēja visu ~~bijušās~~ bijušās kopas valdi kā kodolu: Elzu Dubovici, Albertu Balodi un Eduardu Līci. No jauna ievēlēja Augustu Bušu un Arvīdu Zieminu. Valde amatus sadalīja sekojoši: valdes priekšsēdis un draudzes priekšnieks — A. Zieminš, viņa vietniece E. Dubovice, sekretārs — Ed. Līcis, kasieris — A. Balodis un valdes loceklis A .Bušs. Kandidātos O. Vīksne un E. Daugaviete. Revīzijas komisijā ievēlēja: Dr. Maileporu, Dr. P. Zariņu un inž. E. Zirni. Kandidātos — M. Rove. Pēc sapulces dalībnieki pakavējās pie groziņu galda. Sapulce varēja būt labāk apmeklēta, bet tā jau ierasta parādība, ka uz sapulcēm, kurās ievēlama valde, vai nu ierodas mazs skaits, vai vērojama liela atturēšanās, lai tiktu vaļā no amatiem.

E. L.

POPULĀRĀKIE VĀRDI

No Rietumvācijas dzimtsarakstu statistikām izriet, ka pagājušajā gadā vācieši jaunpiedzimušajiem pilsoņiem visvairāk devuši Michaeļa un Gabriēlas kristāmvārdus. Šiem pašlaik populārajiem vārdiem ar nelielām atstarpēm meitenēm seko vārdi: Sabīne, Silvija, Klaudija un Kristīne, bet zēniem Matiāss, Karstens, Ūve, Andreās un Mārtiņš. Ziemeļvācijā ļoti iemīļoti kristāmvārdi bijuši arī Lars, Gērans, Kerstina, Birgita.

LATVIAN RELIEF SOCIETY „DAUGAVAS VANAGI" VACATION CLUB announces that the winner in their draw held on February 13th, 1960 was Mr E. LIEPA from Hamilton, 16 Hyde Park Blvd., holding the ticket No. ES 257. The Committee thanks everybody, who supported this draw.

Piezīme: Kanadas DV Tūrisma sekcijas vadība ieteic ceļojuma loterijas dalības zīmju pārdevējiem ar augšā min. raksta saturu iepazīstināt dalības zīmju pircējus-citautiešus.

Prof. Pēteris Ķikauka

PIEZĪMES PAR MŪSU LITERĀRO VALODU (8)

Daži atsevišķi vārdi: „IESPAIDS" UN „IETEKME"

Ir radies sajukums vārdu „iespaids", „iespaidot" un „ietekme", „ietekmēt" lietošanā. Gandrīz varētu likties, ka „iespaids" taisās izkonkurēt „ietekmi". Visi laikraksti tagad ir pilni ar „iespaida" daudzināšanu: „Irū iespaids Amerikā", „Maskavas iespaids Damaskā vēl joprojām liels", „Sudana var nonākt krievu iespaidā", „pakļaušanās Belgrades iespaidam", „Maskavas stratēģija grib panākt visu rietumsabiedroto iespaida likvidēšanu Baltijas jūras telpā", „samazinās vecāku iespaids bērnu audzināšanā" un tā joprojām.

Visos minētajos piemēros „iespaids" lietots nevietā. Tai vietā jāliek „ietekme".

Bet piemērā: vislielāko ietekmi atstāja simfoniskais koncerts" savukārt „ietekme" ir nepareizi lietota, vajadzēja teikt: „vislielāko iespaidu atstāja . . ."

No kurienes radies šis jucekls?

Kāds tautietis reiz izteicās, ka tam nepatīkot vārds „ietekme", kuŗu viņš tāpēc arī nekad nelietojot. Tas esot arī nelatvisks, jo darināts pēc svešu valodu paraugiem. Bet nelaime tikai tā (ja tā ir nelaime), ka arī „iespaids" darināts pēc svešiem paraugiem, tā kā, ja šā iemesla dēļ „ietekmi" atmet, tad jāatmet arī „iespaids", un latviešu valoda tad zaudē divus nepieciešamus vārdus, bez kuŗiem neviena kultūrvaloda mūsu laikos nevar iztikt.

Ka papriekš ir radies „iespaids' un tikai vēlāk arī „ietekme", redzams no K. Mīlenbacha un J. Endzelīna kopīgi sacerētās Latviešu valodas gramatikas, kas iznāca 1907. g. un kuŗas priekšvārdos autori rakstīja: „Latviešu valodas avots plūst visā savā dzidrumā tagad vairs tikai vecajā paaudzē, kas vēl nav padevusies ne grāmatnieku, ne avīžnieku, ne svešu valodu iespaidam".

Ja abi minētie valodnieki savu gramatiku būtu rakstījuši gadus 30 vēlāk, tad viņi vairs nebūtu teikuši „svešu valodu iespaidam", bet „svešu valodu ietekmei". Bet toreiz, kad viņi savu gramatiku publicēja, „ietekmes" vēl nebija, bet bija jāiztiek ar vienu pašu „iespaidu", to lietojot divās atšķirīgās nozīmēs, kā tas skaidri redzams no K. Mīlenbacha Latviešu valodas vārdnīcas ,ko rediģējis, papildinājis un turpinājis J. Endzelīns. Šīs vārdnīcas otrs negrozītais izdevums tagad visiem pieejams, par ko mums jāpateicas Čikāgas baltologu kopai. Vārdnīcas II sējuma 69. lpp. atrodams vārds „iespaids" ar šādu paskaidrojumu: 1) der Eindruck: ziedošās puķes uz logiem papildināja vēl glīto iespaidu, Asp.; iespaidu darīt, atstāt; 2) der Einfluss". Bet vārds „ietekme" šai vārdnīcā nemaz nav atrodams. Tātad stāvoklis vēl gluži tas pats, kas 1907. g., kad abi valodnieki rakstīja minēto gramatiku.

Tā kā Mīlenbacha vārdnīcā vārdam „iespaids" piešķirtas divas nozīmes („Eindruck" un „Einfluss"), bet vārds „ietekme" šai vārdnīcā nemaz nav atrodams, tad daži varbūt domā, ka var iztikt ar vienu pašu „iespaidu" un „ietekme" ir lieka. Bet tāds ieskats ir maldīgs. „Ietekme" nav parādīta tāpēc, ka toreiz šāda vārda vēl nebija, bet ne tāpēc, ka tas nebūtu vajadzīgs. Ja nemaldos, jaunvārda „ietekmes" autors bija Endzelīns. Savos zinātniskajos rakstos viņš tagad visur, kur vajadzīgs, lieto vārdus „ietekme" un „ietekmēt", piem., „svešu valodu **ietekme**", „augšvācu rakstu valoda stipri **ietekmējusi** latviešu **valodu**" u. tml. Atceros, ka brīvās Latvijas laikā viņš asi atbildēja kādam „ietekmes" kritizētājam, ka tas neprotot atšķirt jēdzienus „iespaids" un „ietekme".

Šie jēdzieni ir izveidojušies viduslaiku latīņu valodā, kur tie izteikti ar vārdiem „impressio" un „influentia". No latīņu valodas šie apzīmējumi pārgājuši arī jaunajās valodās.

Impressio ir franciski l'impression, angliski impression, vāciski der Eindruck, krieviski vpečatļenije, latviski iespaids. Attiecīgais verbs: fr. impressionner, angl. to impress („to have a considerable effect on the mind or emotions"), vāciski den Eindruck machen, haben; kriev. proizvesti vpečatļenije; latviski iespaidot, atstāt (dziļu) iespaidu, gūt iespaidu, būt (runas, mūzikas, lugas, stāsta, gleznas, notikuma) iespaidā.

Influentia: fr. l'influence, angl. influence, vāciski der Einfluss, kr. vļijaņije, latviski ietekme. Verbs: franciski influencer, influer, angliski to influence, vāc. beeinflussen, krieviski (po)vļijatj, latviski ietekmēt. Adj.: fr. influent, angl. influential, (having or exerting (great) influence, powerful, effective): vāc. einflussreich; kr. vļijatjeļnij; latviski ietekmīgs.

Turpinājumā:
Daži slavismi un ģermānismi.

Mariss Vētra

KRISTAPSONS DEBESĪS

SKUMJA SATĪRA

Kristaps Kristapsons bija miris. Viņam tas izlikās ļoti nepatīkami.

Vēlā svētdienas rītā ap baznīcas laiku Emīlija atrada Kristapu sastingušu un uz mūžu iemigušu. Kristaps mierīgi gulēja pats savā gultā starp baltiem, sestdienā tīri uzklātiem palagiem, tērpts spožā, labi gludinātā, pāva astes krāsu pidžamā — ar laipnu, bet nedzīvu smaidu uz lūpām. Dzīvi beidzis, Kristapsons izskatījās ļoti glīts, bet viņam tas nedrīja nekāda prieka.

Viņš negribēja mirt un nebūt nebija uz to sagatavojies. Vai gan citādi pirms gulēt iešanas viņš būtu tik pamatīgi ziepējies un skalojies zem karstas dušas? Un tad vēl — nakts vidū, kumodē ar čīkstošo atvilktni sev sameklējis tīru, raibi mirdzošu guļģērbu? Ja jau cilvēkam jāmirst, tad ziepes, karsts ūdens un tīra veļa nav vietā. Lai nu ko, bet to Kristaps zināja. Ne velti viņu kādreiz dēvēja par Lubānas baigo. Ar nāvi visu mūžu viņš bija nostaigājis tikpat kā roku rokā. Pārāk bieži viņš bija redzējis, kā mirst gogoda vīrs — mirt gultā nebija viņa cienīgi. Viņš jutās satriekts un apvainots, ka nāve viņam pielavījusies nakts vidū un, saldi iemigušu, bez pretošanās pievākusi.

— Kristap, celies, — sauca Emīlija — brokastu laiks sen jau pāri! . . ., bet Kristaps bija beigts un nespēja pakustēt. Dzīva vienīgi bija viņa dvēsele, tā dzirdēja Emīliju, bet dvēsele bija šķīrusies no miesas un palikusi bez spēka.

Gaŗu mūžu par nāvi viņš bija tikai vīpsnājis un izjutis to sev tā kā pa draugam. Nāve viņam bieži vien bija sekojusi soli pa solītim un diendienā, bet — tiesa, kas tiesa! — nekad vēl gultā. Arī Salaspilī, kad viņš cīnījās ar nāvi un vāļājās uz nāves cisām, gultas nebija tuvumā, bet — auksts, mitrs un ciets klons bez baltiem palagiem. Mirt gultā, patiesi bija kauns. Gultai, pēc Kristapa saprašanas, nebija nekāda sakara ar nāvi, bet gan ar dzīvi, dzīvību, dzīves prieku. tad atkal nodzēri?

— Vai tad jau atkal visu dienu gribi sust? — Kristapam uzkliedza Emīlija — Cik naudas tad atkal nodzēri?

Emīlijai bija taisnība — dvēsele to skaidri apzinājās — un Kristapam jo vairāk tieši tāpēc gribējās piecelties un taisnoties.

Sestdienas vakaros viņam bija visas tiesības mazliet atpūsties. Visus citus vakarus viņš strādāja un atpūtai nekad neiznāca laika. Kā vakaros sāka, tā naktīm cauri visu nedēļu Kristaps pelnīja maizi, morgidžu, baltus palagus un raibas pidžamas. Darbs viņam nebija smags. Viņš strādāja Loblava lielajā spīķerī un pārzināja siera nodaļu. Kad siera svēreji un saiņotāji beidza savu dienas darbu, Kristaps spīķerī pavadīja naktis — mazgāja galdus, iztīrīja svarus, izslaucīja grīdas, sakārtoja izmētāto sieru kārtīgās grēdās un uz rīta pusi allaž kādu stundiņu nosnaudās. Ja. mīkstāka siera saiņus sakrāva plakanā līmenī, uz tiem varēja gulēt tikpat kā uz dīvāna! Kristapsona priekšstrādnieks agrāk bija miertiesnesis Rīgā un viņa mieru nekad netraucējaļ Labāku darbu svešā zemē ar svešu valodu viņš tiešām nevarēja vēlēties. Pat pašam sava māja ar dārziņu un balkonu uz to bija jau tikpat kā izmaksāta. Darbs tiešām bija labs un viegls, kaut cauru nedēļu ar sieru krāmējoties un uz siera gulot, sestdienās siers viņam šķita iesūcies galvā, visos locekļos un ādā. Sestdienās siers no galvas un locekļiem bija jāizskalo! Taču Emīlijai bija taisnība — vakar tā skalošana bija iznākusi atkal tāda paprāvāka, kā allaž, kad Kristaps satikās ar Ķebli.

Ķeblis ir mūrnieks, kas mūrē mazas mājiņas un taisa lielu naudu. Ķeblis nav arī skops, bet tas nav tas, kas Kristapu Kristapsonu viņa tuvumā mudināja skaloties un stiprināties. Agrāk Ķeblis bija par seržantu Reiņa bataljonā, bet Reinis Kristapam reiz bija tikpat kā gabals pašam no sevis. Pat nāve viņiem abiem kopīgi bija piespriesta un parakstīta jau Vecgulbenes tribunālā, un, caur Vecgulbenes pilsparku tai pretī ejot, viņiem abiem bija izdevies ar nāvi saprasties un iebēgt Lubānas mežos. Ir tiesa, Kristapam toreiz iznāca maza apšaudīšanās ar viņu sargiem, bet kad divi no tiem bija atgūlušies aiz muižas lielā šķūņa un pārējie Kristapa rokās redzēja sava kompanjona šauteni, tie paslēpās un neko neteica, ka Reinis ar Kristapu pa nakti aizsoļo no Gulbenes uz Lubānu. Ar vienu ieroci, kas Kristapam jau dažās nedēļās piešķīra Lubānas Baigā pavārdu, starp divi cilvēkiem tur radās draudzība uz visu mūžu. Tā nebeidzās ne priekos, nedz bēdās, ne kāzās, nedz kristībās, un nebeidzās arī tad, kad mūža otrā pusē Reini kāšukrusts pievāca kā speciālistu un izsūtīja tīrīt mežus Polijā. Arī Kristapu kāšukrusts pievāca tanī pašā laikā, bet tā kā Kristaps prata cīnīties ne vien ar ieročiem, bet arī muti, tad viņu nosūtīja uz Salaspili pie brīvas bada maizes. Reinis dezertēja no Polijas un nokļuva leģionā, un arī Kristaps paglābās no kauna pilnas nāves. Kad viņam pavēlēja izrakt pašam sev kapu, Kristaps sacīja: — Man vēl par agru! un saņēma tādu kāvienu, ka, divi nedēļas bez samaņas sagulējis, nokļuva Dachavā un pēc kaŗa — Kanadā.

Par Reini domājot, Kristapam allaž uzmācās vājuma brīži. Ķeblis pie tam mēdza atgādināt, ka ar Reini viņam vairs nekad netikties.

— Stāvam abi ar majoru kopā un skatāmies ķiķerī — Ķeblis mēdza atstāstīt, cik neglīti pazudis Reinis. — No Bērzaines puses pie mums brauc divi tanki. Abi prātojam, ko ar tiem darīt un kā sagaidīt. Te — uzreiz! — gar acīm šļāc uguns, man aizkrīt ausis un — majora vairs nav. Visas viņa iekšiņas un asinis uz mana mundieŗa! Skatos un brīnos — grāvītī no viņa ieripo tikai galviņa bez cepures, ar izpurušiem matiem. Vaidziņš viņam tīrs kā tikko noskuvies, bet es stāvu kā slaktūzī zem viņa netīrām zarnām. Bija vēl laime, ka arī man pakrūte bija pušu un padusē šķemba. Citādi no tava Reiņa ir notīrīties nevarētu. Ar saplēstu krūti mani, paldies Dievam, aizveda uz faterlandi un iebāza vannā . . .

Ir taču skaidrs, ka pie tādām sarunām cilvēks kļūst vajš un viņam jāsastiprinās. Siera smaka un tad vēl Ķebļa valodas nebija panesamas bez vienas otras stiprākas glāzītes. Ja Kristaps būtu vēl dzīvs, viņš Emīlijai to paskaidrotu. Kāpēc gan viņa to nesaprot arī bez vārdiem?

Amālija, Krista pirmā sieva, droši vien saprastu. Bet Amālija palika Rīgā. Viņa nevarēja bēgt — dēls Andris bija kaŗalaukā, vīrs Kristaps izsūtīts, cietumā. Amālija palika viena, jo gaidīja savējos pēc kaŗa pārrodamies mājās. Ai, Amālija Kristapam bija laba sieva!

Arī Emīlija viņam bija laba sieva vecam vīram būtu grēks sūdzēties. Bez Emīlijas pie sāniem viņš nekad nebūtu ticis pie savas mājas. Bet Emīlija bija stipri jaunāka par Amāliju un nevaldīgāka pēc dabas. Emīlija Kristapu pašlaik tā purināja, kā Amālija viņu ilgajā laulībā nekad nebija darījusi.

— Kris! Kriš, lupata, vai nedzirdi, ka saucu? — pie gultas pienākusi sauca Emīlija un, vispirms iegrūdusi dunku sānos, sāka viņu kratīt kā vecu maisu. — Kriš, Krišiņ, kas tev vainas? Kristap, mīļais, pamosties taču . . . Kristap! — viņa iesaucās un pārstāja spēkoties ar nedzīvām miesām. Kristapa dvēsele pat sajuta, cik vārgi nolaižas pēkšņi Emīlijai rokas.

— Kristap, vai tu tiešām esi beigts? — vēl noprasīja Emīlija un: — Vai manu dieniņ! — smagi nopūtusies, devās pie tālruņa.

Būt mirušam patiesi nav nekāda prieka. Dvēsele labprāt būtu mierinājusi Emīliju, bet — kā to izdarīt? Kristapa dvēsele cieta līdzjūtībā un dusmojās par savu nedzīvo ķermeni.

— Hallo, Kārli! — sauca Emīlija tālrunī. — Kārlīt, dzirdi, Krišs ir miris. Nāc tūdaļ pāri. Es nezinu, ko darīt . . .

Arī Kristaps nezināja, ko darīt, bet izsaukt Kārli — tas bija prātīgi! Kaut arī pajauns kā gados, tā darbos, bet Kārlis Asarītis bija ārsts un dzīvoja tepat aiz stūŗa. Viņi pie tam bija labi draugi — savos auto ratos Dr. Asarītis Kristapu ne vienu vien reizi vadāja uz forelēm apkārtējos ezeros un vizināja arī Emīliju tāpat pa pilsētu. Kārlis Asarītis bija labs un godīgs cilvēks. Ja viņu aicināja ciemos, uz Asarīti nekad nebija velti jāgaida. Bet šoreiz viņš ieradās vēl ātrāk nekā parasti. Bez steigas noģērbis mēteli, draugs lēni piegāja pie Kristapa gultas un klusu raudzījās miroņa sejā. Dvesele jutās pat neērti, ka draugs viņas miesu tā vēro un noskata, kā preci, ko derētu pirkt vai pārdot. Tad Asarītis apsēdās uz gultas malas, saņēma Kristapa roku, pieliecās pie viņa krūts un sacīja:

— Miris. Sirds trieka! Tas sen jau bija gaidāms. Kristaps neprata dzīvot. Es viņu jau pērn brīdināju, ka dzeršana viņu novedīs kapā . . . Viņš sevi netaupīja. Nu viss viņam pāri.

Tad tomēr vakar esmu ieņēmis par daudz . . . — pie sevis nopūtās dvēsele, bet nekā vairs nevarēja glābt. Uz ārsta spriedumu arī viņai bija jāpaļaujas.

— Un Kristaps var būt laimīgs, — dvēsele klausījās Asarīša vārdos.

— Viņš aizgāja bez kādām ciešanām. Redzi, kā smaida . . .

Ja līķa lūpas arī laipni smaidīja, miroņa gars tomēr cieta un sāpēja.

Sirds sāpēja un cieta arī Emīlijai. Viņai bija tik daudz asaru, ka acis vien tām izrādījās par mazu. Acis mutautiņā slaukot, Emīlija savas asaras šņauca arī caur degunu.

— Neraudi, Emmulīt, — Emīliju mierināja Asarītis. — Neraudi, tas tev nav vajadzīgs . . . Krišam tagad ir miers, un arī tev nu būs mierīgāka un labāka dzīve . . .

Dvēsele tā kā satrūkās.

— Par viņu tev nevajag skumt, — turpināja draugs dakteris. — Kristaps savu dzīvi bija izdzīvojis. Viņa gados svešā zemē viņš bija un allaž paliktu nekam nederīgs cilvēks. Ko viņš tev vairs varēja dot?

— Tāpat ik nedēļas vismaz savu četrdesmit dolaru, — Asarītim atbildēja Emīlija un atkal skaļi raudāja un nošņaucās. — Un tie bija droši, tīrā, pēc visiem atvilkumiem darbā un izdevumiem krogū . . . — viņa vēl piebilda un raudāja atkal. — Man stipri vien pietrūks Kristapa tuvuma . . . (Turpināj. sekos).

FILMU Pasaule

ANITA SATRAUC VATIKĀNU

Necerēti lielus panākumus Romā un Milānā gūst Federiko Fellini jaunākā filma „La Dolce Vita" (Saldā dzīve) ar zviedru filmaktrisi Anitu Ekbergu galvenajā lomā. Filmā attēlota jauno Romas aristokratu bezbēdīgā un izlaidīgā dzīve, par kuŗu jau uztraucas Vatikāna laikraksts „Osservatore Romano", nosodot Fellini pārdrošību uzdrīkstēties filmā iepīt „seksu, sadismu un nakts dzīvi". Minētā laikraksta redaktori dabūjuši gandrīz sirdstrieku, dzirdot Anitas vārdus: „Manas dzīves visskaistākā diena bija nakts . . . Es neguļu pidžamā . . . Es guļu tikai ar vienu pilienu franču smaržu."

Kamēr Vatikāns nobažījies par filmas morāli, tikmēr italiešu kino apmeklētāji laužot vai durvis no eņģēm ārā, lai redzētu šo filmu. Holivūdas filmu producenti paredz, ka „Saldā dzīve", vismaz Amerikā, vairs nebūs tik salda, kad cenzori sāks to apstrādāt ar šķērēm un līmes podiem.

RŪZVELTA BIOGRAFIJA

Jūnija mēnesī ap 80 cilvēku ieradīsies Kampobello salā, N. B., lai sāktu filmēt Franklina D. Rūzvelta biografiju „Sunrise on Campobello". Galvenajai lomai arī šoreiz saistīts Brodveja aktieris Ralfs Bellamijs, kas pirms pāris gadiem lieliski attēloja F. D. Rūzveltu Brodveja uzvedumā ar augšminēto nosaukumu.

TOP JAUNA FILMA

Patlaban tiek uzņemta filma „Pepe", kuŗā atbildīgo lomu tēlo meksikāņu komiķis Kantiflass. Darba uzņemšanā vēl piedalās Moriss Ševaļjē, Tonijs Kertiss, Dženeta Leija, Debija Reinolda un Dīns Martins.

A. K.

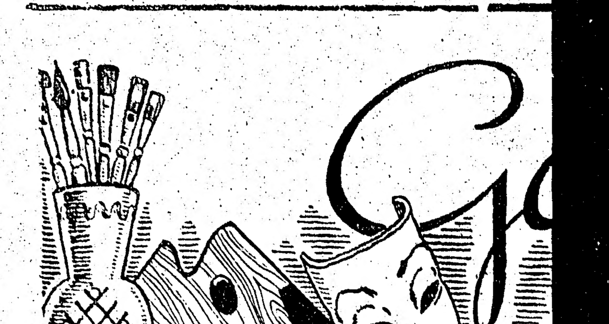

VELTE SKAIDRAI, STIPR...

JĀNIS VESELIS, VELGAS MĪLESTĪBA...

Jānis Veselis trimdā jeb, kā viņš pats saka, bēgulībā ir bijis aizvien aktīvs, viņš laidis klajā vairākas jaunas grāmatas gan prozā, gan dzejā: **Staru būdā**, dzejas; **Viesturs, Varapoga, Kult. f. godalgoti; Laimas mirdzumā**, dzejoļi; **Teiksmas par manu mūžu; Divas māsas**, romāns. Publicētas arī vairākas grāmatas 2. izdevumā. Nesen tām jaunizdevumā pievienojās romāns **Velgas mīlestība**.

Šo romānu Jānis Veselis veltījis neskartai, spējīgai lauku meitenei Velgai. Ne uz skolā iemācīto (nekādās lielās skolās viņa nav gājusi), bet uz iedzimto izjūtu dibinās viņas mākslas darbu izpratne, protams, tādu, kas viņai radniecīgi. Tādēļ arī viņa var tēlot Kristīni, kaut pati vēl nemaz nav atmodusies mīlestībai.

Viņas nevainības spēks ir tik liels, ka vienīgi ar to viņa spēj atvairīt pat cilvēku, kas viņai šķiet garīgi tuvs, kad tas viņai tuvojas ar iekāri, dzīvojot ar viņu vistuvākajā saskarē, kur Velgu lielā atriebes niknumā iespēlējusi viņas pretiniece, augsti izglītotā saimniekmeita Daicānu Ida.

Bet, kad mīlestība uzaususi, Velga nepazīst nekādu šķēršļu, viņa pilnīgi pieder tai un mīlētam cilvēkam.

Mīlestībā no neskartas meitenes viņa izaug par stipru sievieti, kas ir spējīga viena nest mīlestības īsto piepildījumu — jauna cilvēka audzināšanu, kad viņa formāli, kaut likumīgi, nodibinātajā laulībā paliek viena. Un, kad šī laulība galīgi izirst, viņa, kas kopā ar bērnu aizvien vēl bija gaidījusi tā teva atgriešanos, zēnam, kas tēvu beidzot sagaidījis, saka: „Tas nebija tēta, tas bija tikai garāmgājējs." (255. lpp.). Tad viņa arī apzinās, ka viņa pieder lauku dzīvei. „No šejienes viņa nevarētu šķirties, ja arī gribētu." (154. lpp.).

Velga, tāpat kā Blaumaņa Kristīne, savu mīlestību bija atdevusi nevis godīgam lauku saimniekam, kas viņu gribētu par savas mājas saimnieci, bet tā pretstatam. Atšķirība starp abiem mīlniekiem tomēr liela: Blaumaņa Edgars, īsts „purva brideņs", ir stiprs, kaisls mīlētājs; Velgas partneri J. Veselis tēlo kā nenoteiktu nepastāvīgu, kas nav ne mākslinieks, ne praktiska darba darītājs, kaut gan viņš kādu laiku vada pats savu teātra studiju un šķiet saprotam mākslu (teātri).

Pretstatā Velgai nostādīta

LABĀ...

KANADAS...

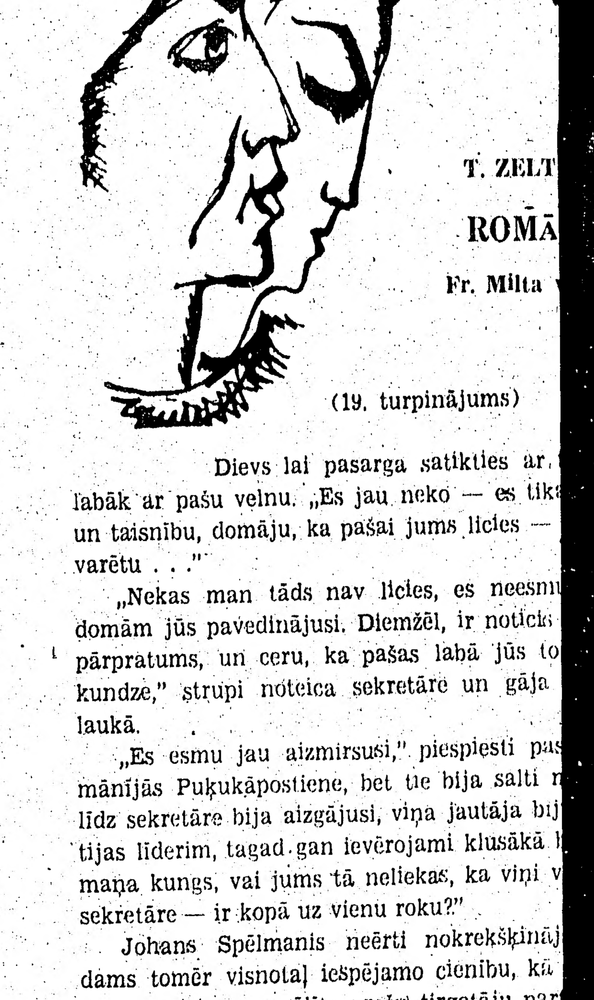

T. ZELT...

ROMĀ...

Fr. Milta...

(19. turpinājums)

PAR MŪSU LITERĀRO ALODU (8)

baltologu kopai. Vārdnīcas II sējuma 69. lpp. atrodams vārds „iespaids" ar šādu paskaidrojumu: 1) der Eindruck: ziedošās puķes uz logiem papildināja vēl glīto iespaidu, Asp.; iespaidu darīt, atstāt; 2) der Einfluss". Bet vārds „ietekme" šai vārdnīcā nemaz nav atrodams. Tātad stāvoklis vēl gluži tas pats, kas 1907. g., kad abi valodnieki rakstīja minēto gramatiku.

Tā kā Milenbacha vārdnīcā vārdam „iespaids" piešķirtas divas nozīmes („Eindruck" un „Einfluss"), bet vārds „ietekme" šai vārdnīcā nemaz nav atrodams, tad daži varbūt domā, ka var iztikt ar vienu pašu „iespaidu" un „ietekme" ir lieka. Bet tāds ieskats ir maldīgs. „Ietekme" nav parādīta tāpēc, ka toreiz šāda vārda vēl nebija, bet ne tāpēc, ka tas nebūtu vajadzīgs. Ja nemaldos, jaunvārda „ietekmes" autors bija Endzelīns. Savos zinātniskajos rakstos viņš tagad visur, kur vajadzīgs, lieto vārdus „ietekme" un „ietekmēt", piem., „svešu valodu ietekme", „augšvācu rakstu valoda stipri ietekmējusi latviešu valodu" u. tml. Atceros, ka brīvās Latvijas laikā viņš asi atbildēja kādam „ietekmes" kritizētājam, ka tas neprotot atšķirt jēdzienus „iespaids" un „ietekme".

Šie jēdzieni ir izveidojušies viduslaiku latīņu valodā, kur tie izteikti ar vārdiem „impressio" un „influentia". No latīņu valodas šie apzīmējumi pārgājuši arī jaunajās valodās.

Impressio ir franciski l'impression, angliski impression, vāciski der Eindruck, krieviski vpečatļenije, latviski iespaids. Attiecīgais verbs: fr. impressionner, angl. to impress („to have a considerable effect on the mind or emotions"), vāciski den Eindruck machen, haben; kriev. proizvesti vpečatļenije; latviski iespaidot, atstāt (dziļu) iespaidu, gūt iespaidu, būt (runas, mūzikas, lugas, stāsta, gleznas, notikuma) iespaidā.

Influentia: fr. l'influence, angl. influence, vāciski der Einfluss, kr. vļijaņije, latviski ietekme. Verbs: franciski influencer, influer, angliski to influence, vāc. beeinflussen, krieviski (po)vļijatj, latviski ietekmēt. Adj.: fr. influent, angl. influential, (having or exerting (great) influence, powerful, effective): vāc. einflussreich; kr. vļijatjeļnij; latviski ietekmīgs.

Turpinājumā:
Daži slavismi un ģermānismi.

FILMU Pasaule

ANITA SATRAUC VATIKĀNU

Necerēti lielus panākumus Romā un Milānā gūst Federiko Fellini jaunākā filma „La Dolce Vita" (Saldā dzīve) ar zviedru filmaktrisi Anitu Ekbergu galvenajā lomā. Filmā attēlota jauno Romas aristokratu bezbēdīgā un izlaidīgā dzīve, par kuru jau uztraucas Vatikāna laikraksts „Osservatore Romano", nosodot Fellini pārdrošību uzdrīkstēties filmā iepīt „seksu, sadismu un nakts dzīvi". Minētā laikraksta redaktori dabūjuši gandrīz sirdstrieku, dzirdot Anitas vārdus: „Manas dzīves visskaistākā diena bija nakts . . . Es neguļu pidžamā . . . Es guļu tikai ar vienu pilienu franču smaržu."

Kamēr Vatikāns nobažījies par filmas morāli, tikmēr itališu kino apmeklētāji laužot vai durvis no eņģēm ārā, lai redzētu šo filmu. Holivūdas filmu producenti paredz, ka „Saldā dzīve", vismaz Amerikā, vairs nebūs tik salda, kad cenzori sāks to apstrādāt ar šķērēm un līmes podiem.

RŪZVELTA BIOGRAFIJA

Jūnija mēnesī ap 80 cilvēku ieradīsies Kampobello salā, N. B., lai sāktu filmēt Franklina D. Rūzvelta biografiju „Sunrise on Campobello". Galvenajai lomai arī šoreiz saistīts Brodveja aktieris Ralfs Bellamijs, kas pirms pāris gadiem lieliski attēloja F. D. Rūzveltu Brodveja uzvedumā ar augšminēto nosaukumu.

TOP JAUNA FILMA

Patlaban tiek uzņemta filma „Pepe", kurā atbildīgo lomu tēlo meksikāņu komiķis Kantiflass. Darba uzņemšanā vēl piedalās Moriss Ševaļjē, Tonijs Kertiss, Dženeta Leija, Debija Reinolda un Dīns Martins **A. K.**

VELTE SKAIDRAI, STIPRAI LATVIEŠU SIEVIETEI

JĀNIS VESELIS. VELGAS MĪLESTĪBA. ROMĀNS. APGĀDS GRĀMATU DRAUGS.

Jānis Veselis trimdā jeb, kā viņš pats saka, bēgulībā ir bijis aizvien aktīvs, viņš laidis klajā vairākas jaunas grāmatas gan prozā, gan dzejā: **Staru būdā,** dzejas; **Viesturs, Varapoga, Kult. f. godalgoti; Laimas mirdzumā,** dzejoļi; **Teiksmas par manu mūžu; Divas māsas,** romāns. Publicētas arī vairākas grāmatas 2. izdevumā. Nesen tām jaunizdevumā pievienojās romāns **Velgas mīlestība.**

Šo romānu Jānis Veselis veltījis neskartai, spējīgai lauku meitenei Velgai. Ne uz skolā iemācīto (nekādās lielās skolās viņa nav gājusi), bet uz iedzimto **izjūtu** dibinās viņas mākslas darbu izpratne, protams, tādu, kas viņai radniecīgi. Tādēļ arī viņa var tēlot Kristīni, kaut pati vēl nemaz nav atmodusies mīlestībai.

Viņas nevainības spēks ir tik liels, ka vienīgi ar to viņa spēj atvairīt pat cilvēku, kas viņai šķiet garīgi tuvs, kad tas viņai tuvojas ar iekāri, dzīvojot ar viņu vistuvākajā saskarē, kur Velgu lielā atriebes niknumā iespējusi viņas pretiniece, augsti izglītotā saimniekmeita Daicānu Ida.

Bet, kad mīlestība uzaususi, Velga nepazīst nekādu šķēršļu, viņa pilnīgi pieder tai un mīlētam cilvēkam.

Mīlestībā no neskartas meitenes viņa izaug par stipru sievieti, kas ir spējīga viena nest mīlestības īsto piepildījumu — jauna cilvēka audzināšanu, kad viņa formāli, kaut likumīgi, nodibinātajā laulībā paliek viena. Un, kad šī laulība galīgi izirst, viņa, kas kopā ar bērnu aizvien vēl bija gaidījusi tā teva atgriešanos, zēnam, kas tēvu beidzot sagaidījis, saka: „Tas nebija tēta, tas bija tikai garāmgājējs." (255. lpp.). Tad viņa arī apzinās, ka viņa pieder lauku dzīvei. „No šejienes viņa nevarētu šķirties, ja arī gribētu." (154. lpp.).

Velga, tāpat kā Blaumaņa Kristīne, savu mīlestību bija atdevusi nevis godīgam lauku saimniekam, kas viņu gribētu par savas mājas saimnieci, bet tā pretstatam. Atšķirība starp abiem mīlniekiem tomēr liela: Blaumaņa Edgars, īsts „purva brīdējs", ir stiprs, kaisls mīlētājs; Velgas partneri J. Veselis tēlo kā nenoteiktu nepastāvīgu, kas nav ne mākslinieks, ne praktiska darba darītājs, kaut gan viņš kādu laiku vada pats savu teātra studiju un šķiet saprotam mākslu (teātri).

Pretstatā Velgai nostādīta saimniekmeita, kas Rīgā studē un pieder pie studenšu organizācijas. Šis pretstats it kā izpaužas studentes Daicānu Īdas intellektuālismā, kas gan vairāk secināms no tā, ka Īda beidz augstskolu, prot „gudri runāt". Īstenībā Īda pakļauta ārkārtīgai greizsirdībai un nenovīdībai pret Velgu, ko viņa pati ierauj lielpilsētā un tā cilvēka sabiedrībā, kuru grib paturēt sev.

Autors šai darbā liek risināties arī noziegumam, kas tam piešķir straujū elpu, bet šķiet kā svešķermenis Velgas mīlestības stāstā. Ar noziedzīgo ģimeni asinsradniecībā saistīta arī Velgas sāncense studente. Šī asinsradniecība ir it kā apakšstrāva Īdas kaislās greizsirdības izdarībās, tā padarot sarežģītu viņas raksturu, kurā beidzot uzvar gaišie elementi.

Romāns lasāms ar interesi autora tēlainajā vēstījumā. Mūsu dziļdomīgais prōzists devis mūsu literātūrā skaidras, cēlas latviešu sievietes tēlu, kāda ir Velga.

Ang. G.

Baiba Bičole

GAIDĪTĀJA

Tu teici, ka nāksi.
Es paslēpšos pļavā no Tevis.
Iegulšos zaļā zālē,
Skaitīšu smilgai skaras
Un mārītei kājas,
Ja nenāksi drīz.

Tu nenāc vēl.
Kā valodze padzeņos
Rasenēs rasu, kas dus
Tur no nakts.
Skatos, kā bite sūc medu
Un daru to pašu.

Ierokos pīpeņu, madāru,
Vijgriežu smaržīgos ziedos,
Gaidu satrauktu elpu —
Vai nāksi? Kad nāksi?
Ko darīt, ja nenāc?

Kad atnāksi, apsegšu acis
Tev ziedošām puķēm
Un zaļām trijstaru lapām,
Lai neredzi sauli,
Tikai mani sārti zaļā tumsā
Sev blakus kā vējā noliektu zāli.

LABĀKAS SEKMES NĀKOTNĒ

KANADAS NACIONĀLĀ BALETA IZRĀDES TORONTO

Starp šī gada Kanadas nacionālā baleta uzvedumiem ir arī viens jauniestudējums — Dž. Kranko balets „Pineapple Poll" ar Artūra Sulivana mūziku. Šajā darbā tiek attēlotas jūrnieku prieka dienas kādā mazā ostas pilsētiņā kaut kur Britu salās. Centrālā darbība norisinās ap jaunu meiteni, kas iemīlas izņesīgā kuģa kapteinī, bet redzot, ka pēdējais ir jau ieskatījies kādā citā, kurai ir bagāta tante, viņa atgriežas pie sava nabaga Džaspera ,kas to mīl jau kopš pirmās dienas. Latviskā uztverē šis būtu mazs Pelnruškītes stāsts ar laimīgām beigām.

Jaunā baleta ideja ir ļoti saistoša, vienīgi choreografijā varēja būt vairāk izdomas. Vislabāk savā lomā izcēlās Lavrenss Adams kā kuģa kapteinis. Labu pantomīmu savā lomā ielika arī Francisa Grīnvuda, veikli atveidojot Pineapple Pol. Lieliskas vēl bija dekorācijas un kostīmi, par ko jāpateicas Osbertam Lankasteram.

Balets „The Mermaid" ar savu spānisko temu imponēja, bet no idejiskā viedokļa bija pavājš. Andželā Lī (Leigh) kā nāra savu lirisko lomu dejoja kokaini. Mākslinieciei ir teicama figūra un laba ritma izjūta, bet pagaidām pavāja soļu technika piruešu griezienos. Erls Krauls dejoja mīlestības apsēsto princi ar manāmu piepūli. Džudija Kolpmane kā prinča līgava jau daudz tiešāk atbilda savai spāniskajai lomai. Runājot par kordebaletu jāsaka, ka tas bija viscaur neprecīzs, varbūt tādēļ, ka pēdējo divu gadu laikā nākuši klāt daudzi jauni dejotāji, kuriem vēl trūkst pieredzes baleta mākslā.

Balets „Pas De Chance" (faktiski garāka deja ar 3 solistiem) pierādīja, ka ne vienmēr labs dejotājs var būt arī tikpat labs choreografs. Tomēr jāpieņem, ka Dēvida Adama pūles būtu vainagojušās labākiem panākumiem, ja viņa deja nebūtu uzticēta trim KNB solistiem, no kuriem tikai viens parādīja technisku un artistisku gatavību. Ievērojot, ka Kanadas nacionālais balets jau nākošajā gadā varēs svinēt 10 gadu darbības jubileju, gribējās kaut ko vairāk redzēt arī A. Hovarda baletā „Nāve un meitene", kuŗa pamatā ir Fr. Šuberta mūzika.

Ja šodien KNB ir ieguvis kaut cik skanīgu vārdu Kanadas mākslas dzīvē, tad par to jāpateicas galvenokārt diviem šīs trupas premjērdejotājiem — Luisai Smitei un Dēvidam Adamam. Viņu izpildītā un choreografētā divdeja bija kā diena pret nakti salīdzinājumā ar pārējiem šī vakara uzvedumiem. Interesanti, ka šajā „pas de deux" pirmoreiz bija manāma krievu skolas ietekme (augstie cēlieni), no kuŗas parasti KNB mēdz izvairīties, aizstājot pēdējo ar konservatīvo angļu baleta skolu mācību stilu.

Cerēsim, ka Kanadas nacionālais balets, iesoļojot savā 10 gadu darbībā, mūs iepriecinās biežāk.

A. K.

MAKBETS MILĀNĀ

Nesen Milānas „La Scala" operā pirmoreiz uzvesta Ernesta Blocha opera „Makbets", kuŗu klausītāji uzņēmuši ar lielu sajūsmu.

MĀKSLA UN MĀKSLINIEKI

● Stratfordas, Ont., Šekspīra festivāla mākslinieciskais direktors M. Langhams paziņojis, ka panākta vienošanās ar ievērojamo aktieri Kristoferu Plammeru, kas pēc gada prombūtnes atgriezīsies atkal Stratfordā, lai piedalītos divās Šekspīra lugās — „Rometo un Jūlija" un „Karalis Jānis".

● Šogad paiet 300 gadu kopš slavenā itāliešu komponista Skarlati dzimšanas. Savos 65 gados Skarlati ir komponējis pāri par 100 operu, ap 500 kamerkantātes, daudzus reliģiskus motetus un daudzus instrumentālus darbus. Līdz šim Toronto mūzikas dzīvē nav nekas manāms, ka kaut kādā veidā tiktu atzīmēta komponista dižā piemiņas diena. Vienīgi ņujorkieši, neskaitot Romu un Milānu, nesen atskaņoja kādu viņa orātoriju.

● Italijas valdība, lai atbalstītu operas mākslu, katru gadu no valsts līdzekļiem izmaksā 6 milj. dolaru. Cik daudz Kanadas valdība izdod operas atbalstam? Atbilde — nekā.

● Pagājušajā nedēļā Kanadas vārds visai bieži tika pieminēts Ņujorkā sakarā ar kanadiešu tenora. Džona Vikera spožajiem panākumiem Metropolitēna operā. Kamēr Dž. Vikers dziedāja Toronto, vietējie mūzikas kritiķi nesaudzīgi kritizēja viņa balsi. Bet šim māksliniekam nepietrūka uzņēmības pierādīt kritiķiem, ka viņam ir balss, un ka ir cilvēki, kas to arī labprāt klausās.

● Ņujorkas pilsētas baleta ansamblis iestudējis jaunu baletu — „Night Shadow" ar Bellini mūziku, ko aranžējis V. Rietis. Nopietnais baleta kritiķis Džons Martins paredz šim baletam labus panākumus nākotnē, bet piebilst, ka tas nav choreografa G. Balanšīna labākais darbs

A. K.

ROMĀNA KULTŪRA

REFERĀTU RĪTS ŅUJORKĀ

Kultūras dienu turpinājumā svētdien, 14. februārī, Baltijas brīvības namā, Ņujorkas latviešu organizāciju padome sadarbībā ar ALA's Kultūras biroja Zinātņu sekciju, Latviešu akadēmisko mācības spēku apvienību un Latviešu humānitāro zinātņu asociāciju bija rīkojusi referātu vakaru. Par romāna vietu kultūras vērtībās referēja literātūrvēsturnieks J. Bičolis. Ievadā viņš aizrādīja, ka mums savas kultūras vērtības jāapzinās un jāceļ godā. Literātūrā šai ziņā sevišķi svarīga vieta romānam. Kamēr dzeja prasa individuālu lasītāju, drāma teātri, romāns atrod atsaucību visplašākās lasītāju masās.

Caurmēra lasītājs vislielāko vērību veltī saturam. Svaiga, pirmreizīga viela aizrauj. Ja rakstniekam to izdevies ietvert arī labā mākslas formā, tad kultūras vērtību lokā ir radušies paliekoši darbi. Par tādiem referents kā piemērus minēja Brāļu Kaudzīšu Mērnieku laikus, Andrievа Niedras Līduma dūmos, A. Deglava Rīgu, Jāņa Veseļa Tīruma ļaudis un A. Grīna Dvēseļu puteni. Šie darbi atspoguļo laikmeta idejas, bet lasītājs tajos ierauga arī daļu no savas dzīves, ja tverta vispārcilvēciski. Piemēram, Švauksti, Pietuka Krustiņi un Prātnieki atrodami arī trimdā, tāpat Kaspari, Lienes u. c. Rakstnieks var arī pirmreizīgu svaigu vielu izniekot, ja nav sava amata pratējs. Uzskats, ka romānu rakstīšanai nekādu techniku nevajag, ka pietiek tikai ar talantu, ne vienmēr attaisnojas. Tāpēc rakstniekam der domāt arī par formas problēmām. Intelliģents lasītājs netveŗ tikai saturu vien, viņš bauda arī stila un izteiksmes vērtības, ja tādas darbā atrodamas. Nobeidzot referents kā piemēru šai ziņā jaunākajā literātūrā minēja Dzintara Soduma romānu Taisām tiltu pār plašu jūŗu. —

Turpinājumā rakstnieks Dzintars Freimanis, runādams par jaunākiem meklējumiem franču rakstniecībā, deva labu papildinājumu J. Bičoļa referātam, jo pakavējās tieši pie šīm formas problēmām. Virkne franču rakstnieku formu tagad ieskata par vienīgo, kas nosaka mākslas darbu. Dz. Freimanis šo virzienu nosauca par jauno reālismu vai aliterātūru. Šī virziena rakstnieki atstāj ēnā cilvēku ar tā pārdzīvojumiem, bet tēlo tikai lietas un dažādas ārējās norises. Kā radikālāko referents minēja Alēnu Rob - Grijē (Alain Robbe - Grillet), kam iznākuši jau vairāki romāni. Fragmentu no romāna „Greizsirdība" (1957. g.) dzirdēja arī klausītāji. Rob-Grijē pats arī lasītājus brīdina, nemeklēt viņa darbos jēgu, bet skatīt tikai pašas lietas ,notikumus no ārpuses. Fragments par matu sukāšanu, tiešām rādīja, ka rakstnieks lietas un norises notēlo rūpīgi un plaši, bet nerunā par cilvēku pašu. Aina seko ainai bez noteiktas laika secības. Tā lasītājam jāsaprot pašam, arī jāiedomājas tēlotais cilvēks kā garīga būte. Nobeidzot referents secināja, ka šie formālie meklējumi tiktāl mūs var interesēt, cik tie no mākslas darba neizspiež galīgi pašu cilvēku. Bet ja tas jau pilnīgi tiks ignorēts, tad no šiem modernistiem būs grūti vairs kaut ko nopietnu gaidīt.

K.

ZENTAS MAURIŅAS PRIEKŠLASĪJUMS

Upsalas universitātē

Bija gandrīz kā savā laikā Rīgā — pārpildīta auditorija, uzmanīga un daudzveidīga publika — kā profesori, tā studenti, literāti, mākslinieki, laikrakstu pārstāvji un kritiķi, jauni un sirmi, viesi pat no Stokholmas.

Sakarā ar rakstnieka un ārsta Čechova 100 gadu dzimšanas dienas atceri Zenta Mauriņa runāja par tematu „Čechovs un mūsdienu cilvēks". Savā akadēmiski veidotā runā rakstniece stāstīja par Čechovu līdz šim maz pazīstamas lietas, ļoti interesanti viņu salīdzinādama ar Albēru Kamī un A. Šveiceru, tāpat citiem gara milžiem, raksturodama viņu kopējo aktīvo ideālismu. Tuvāk Mauriņa apstājās pie Čechova brauciena uz cara laika elli — Sachaļinu, kur izsūtīja smagi noziegušos pret valdošo režīmu, piemetinādama: — Kurš gan no mūsdienu rakstniekiem spētu aizbraukt uz tagadnes elli — Kolimu vai Vorkutu? Čechovs šim braucienam ziedojis veselu pusgadu. Par visu redzēto, saskarsmē ar tā laika režīma radīto elli, Čechovs izteicies, ka tur var vai nu nobriest par cilvēku, vai zaudēt prātu.

Savas dzīves pēdējos gados, kad Čechovs jau bija ieguvis paliekošu vietu krievu un pasaules literātūrā, viņš sadarbojies ar Maskavas Dailes teātri, bet pats viņš savus stāstus atzinis par vērtīgākiem nekā drāmas.

Pēc priekšlasījuma vietējais zviedru laikraksts rakstīja: „ . . . Dr. Mauriņa runāja ar viņai īpatnējo iejūtu, lietpratīgumu un šarmu, saistot auditorijas uzmanību. Viņas priekšnesumu māksla ir briljanta un dzila."

— s.

Kultūras apskats

● Ar Adolfu Alunāna „Seši mazi bundzinieki" viesosies DV Milvokų ap-bas teātris Millijas Embergas - Valteres vadībā Čikāgā svētdien, 28. februārī, pl. 3 p. p. vietējās DV ap-bās un Krolla Kultūras biroja sarīkojumā, Pulaski Park zālē, 1419 W., Blackhawk un St. Nobl ielu stūrī. Biļetes var pasūtināt pa tel. MOnroe 6-5399, no pl. 7—9 vakaros. I v. $2,-, II v. $1.50, skolēniem un studentiem $0.50. Vietas numurētas. Izrādes dienā biļetes dabūjamas stundu pirms sākuma pie kases.

● Dziedone Ludmila Sepe - Eše sāks savu koncertturneju šorudén, Krolla Kultūras biroja izkārtojumā. Pirmais koncerts notiks sestdien, 17. septembrī Ņujorkas DV ap-bas sarīkojumā, 18. septembrī Sepe dziedās Nubransvikā baznīcas dāmu komitejas sarīkojumā u.t.t. Dziedone paliks šajā krastā līdz 15. decembrim, kādēļ varēs viesoties arī grūtāk sasniedzamās vietās. Paredzēti arī vairāki dziedones koncerti Kanadā.

● Operdziedone Paula Brīvkalne nule viesojusies „Toskā" Esenes operā, gūdama izcilus panākumus, kuŗus atzīmē vācu kritika. Vasarā dziedone nodomājusi viesoties Austrālijā, kur dzīvo viņas radinieki. Ar 1961. gada martu viņa viesosies šajā krastā. Arī šoreiz turneju rīkos ASV Krolla Kultūras birojs.

DRUPU REPUBLIKA

T. ZELTIŅA

ROMĀNS

Fr. Milta viņete.

(19. turpinājums)

Dievs lai pasarga satikties ar tādiem, tad labāk ar pašu velnu. „Es jau neko — es tikai par godu un taisnību, domāju, ka pašai jums licies — un tad mēs varētu . . ."

„Nekas man tāds nav licies, es neesmu uz tādām domām jūs pavedinājusi. Diemžēl, ir noticis nepatīkams pārpratums, un ceru, ka pašas labā jūs to aizmirsīsit, kundze," strupi noteica sekretāre un gāja no garāžas laukā.

„Es esmu jau aizmirsusi," piespiesti pasmaidīdama, mānījās Puķukāpostiene, bet tie bija salti meli. Jo tiklīdz sekretāre bija aizgājusi, viņa jautāja bijušajam partijas līderim, tagad gan ievērojami klusākā balsī: „Spēlmaņa kungs, vai jums tā neliekas, ka viņi visi — arī tā sekretāre — ir kopā uz vienu roku?"

Johans Spēlmanis neērti nokrekšķinājās (paturēdams tomēr visnotaļ iespējamo cienību, kā tas arī pieklājās Svaigo un sālīto preču tirgotāju partijas dibinātājam) un sacīja ļoti nopietni: „Es domāju, ka mums, veikalniekiem, savu interešu aizstāvēšanā būtu jāpieturas pie citas, jau daudzkārt pārbaudītas un veiksmīgas taktikas. Lai nabadzīgie vientieši, cīnīdamies par savu taisnību, dauza ar kailām dūrēm pa pasaules sirdsapziņas krūtīm, kas vienmēr ir bijušas nobruņotas ar labi paēdušas vienaldzības bruņām. Daudz vieglāk godu un taisnību pa laikam ir izdevies nopirkt, protams, par katros apstākļos piemērotu cenu. Ja gadījumā jūs domātu, ka es jums mēģinu iestāstīt aplamības, tad paškirstiet vēstures grāmatu lappuses, un tur jūs atradīsit daudzus slavenus piemērus."

„Ko nu, ko nu — ko es tās grāmatas šķirstīšu, kad jūs jau pats tik skaisti runājat kā dzīva grāmata," Puķukāpostiene vaļsirdīgi atzinās, ka partijas līderis viņu ar daiļrunīgo valodu aizkustinājis. Un kas to zina, varbūt aiz visas tās puķainās runāšanas (ko lāgā viņa gan nesaprata) Spēlmanis bija paslēpis kādu āķi, pie kuŗa aiz apkakles būs iespējams pakārt Pelerīnu. Veikalniece apklusa un goddevīgi izlikās par uzmanīgu klausītāju, lai līderis droši runā tālāk.

Un Spēlmanis bija cilvēks, kas nežēloja gudrus vārdus, kad redzēja, ka kāds ar pienācīgo cienību prot tos novērtēt. Viņš turpināja: „Mums nevajadzētu pārliecīgi noskumt, ja cilvēki mūs nesauc par ideālistiem. Patiesībā arī ne vienmēr ir ideālistiska. Piemēram: pat baznīcas torni Dievam par godu neviens bez naudas nav uzcēlis. Nauda ir vajadzīga. Bet sakiet pati, vai to kāds tirgotājs kādreiz būtu varējis nopelnīt, ja pirktu preci par dārgāku un pādrotu par lētāku cenu. Tas taču ir mūsu arods, jeb sacīsim — mākslas noslēpums: iepirkt pēc iespējas lētāk un pārdot dārgāk. Vienīgi tirdzniecības pamatprincipu nesapratēji mums grib to piedēvēt par iedzīvošanās kāri. Bet tas ir nepieciešams veikalu pastāvēšanai un zelšanai. Vēsture šo principu pareizumu vairākkārt ir pierādījusi: dažādos sajukuma, kaŗa un posta laikos, tirgotāji ir bijuši vienīgie ,kam kabata nekad nav bijusi tukša. Tādēļ tie varējuši financēt pat karaļus un karavadoņus, jo, kā zināsit, vienīgi ieroču nesējus var samobilizēt par velti, ieroči paši bez naudas nav dabūjami."

Tur Puķukāpostienei nebija ko iebilst, ka Spēlmanis ir gudrs cilvēks un runā ne mazāk gudru valodu, viņa tik nevarēja saprast, kāds visam tam sakars ar Pelerīna pazudināšanu. Cerēja un gaidīja, ka tieši par to Svaigo un sālīto preču tirgotāju partijas līderis dos kādu noderīgu padomu. Un tad tas nāca.

„Lūk, un tāpēc, ja jūsu konkurents ir nopircis nometnes komandanta labvēlību, jums jādara tas pats, mēģinot viņu pārsolīt. Diemžēl, mēs nezinām samaksāto cenu. To vajadzētu iztaustīt no komandanta paša. Bet, lai tas būtu iespējams, vispirms ir jāiegūst komandanta ievērība ar kādu nevainīgu vispārīgu dāvanu. Lūk, tādēļ, kad vakaŗ es uzzināju, ka nometnes iemītnieku grupa organizē šķīvja pasniegšanu, izšķīros šai lietā nepalikt skatītāja lomā un uzņēmos ziedojumu vākšanu dāvanas pirkšanai. Un tā kā mākslinieks par savu darbu ir uzprasījis diezgan augstu cenu . . ."

„Es zinu — tie plānā galdiņa urbēji ir bezkaunīgākie pasaules plēsēji. Es pati reiz Rīgā sagribējos nopirkt bildi. Noskatījos smuku un tādu, kur krāsa audeklam uzsmērēta virsū pavisam plāna, domāju, ko lielu tā maksās, ja pindzelētājs bijis tik taupīgs, ar pervēm nevajadzīgi nav šķiedies. Bet acis man izsprāga no pieres, kad izdzirdēju cenu," lietišķi iemeta starpā Puķukāposta kundze, lai līderis zinātu, ka viņa no tādām lietām arī ko saprot.

Spēlmanis drusku tā jocīgi pasmaidīja: „Tādi ir mākslinieki, kundze. Viņiem nav mūsu, tirgotāju, ētikas, kas preci nocenojam pēc svara vai mēra, ko pircējiem pašiem ir iespējams pārsvērt vai pārmērīt. Par mākslas darbu — tā sacīt — mēs maksājam savas ticības cenu tā pārmateriālajai vērtībai. Bet, es domāju, atgriezīsimies labāk atpakaļ pie šķīvja. Nav šaubu, ka tā pasniegšanas ceremonija nometnes komandantu aizkustinās, it īpaši, ja svinīgajam gadījumam par godu kāds būs vēl sacerējis piemērotu runu. Es nezinu — esmu šai nometnē nupat kā iebraucis — varbūt jūs pazīstat kādu, kas ir daudz veiklāks runātājs par mani . . ."

„Kur nu, kur nu . . . Spēlmaņa kungs, kur tādu otru pasaulē maz varēs atrast, kas prastu runāt tik smuki kā jūs. Jums jau pašam, jums jau pašam . . ." glaimoja Puķukāposta kundze.

Spēlmanis apmierināts pašapzinīgi nokrekstējās: „Ja jūs un citi, visi vienprātīgi tā domājat, tad jau — es domāju — neklātos turēties pretī tautas gribai . . . Labi, es runāšu. Vēl tikai mums kopīgi vajadzētu vienoties, kas stāvēs man blakus, pēc apsveikuma vārdiem pasniedzot komandantam šķīvi un puķes. Šai personai noteikti ir jābūt dāmai un, man liekas, nebūs neviena, kas atļausies ko iebilst, ja izraudzīta tiks tā, kas devusi dāvanas iegādei vislielāko ziedojumu . . ."

„Pilnīgi pareizi, Spēlmaņa kungs, gods, par velti no zemes paceļams, nekad nav apkārt mētājies."

„Jums taisnība, kundze."

„Kāds jums uz listes tur ir tas lielākais cipars?"

„Piecas markas."

„Es došu veselas divdesmit. Un tad nu es gribu redzēt, kam būs vēl devīgāka roka par manējo," Puķukāpostiene pacēla priekšautu un meklējās pa brunču kabatu pēc maka. Varbūt viņa bija drusku uztraukusies, jo maku tik viegli nevarēja izvilkt. Beidzot to izvilkusi, noskaitīja naudu un iespieda ziedojumu vācējam saujā.

Svaigo un sālīto preču tirgotāju līderis, protams, šo devību pienācīgi prata novērtēt: „Es jau tā domāju, kundze, ka neatstāsit tirgotāju šķiru kaunā. No tiem, kam visvairāk dots, sabiedrība arī visvairāk sagaida. Un tas būs devums, kas atdosies atpakaļ ar augļiem — mums visiem. Nav pasaulē cilvēku ,kas paliktu vienaldzīgi pret dāvanām."

„Bagāts vai nabags — siltu un smaržīgu kukulīti neatstums, tā jau pasaulīte iekārtota, ka roka rociņu mazgā. Spēlmaņa kungs, redziet, es tikai vēl gribētu zināt — jūs jau tos smalkajos cilvēkos grozāties vairāk par mani, kāda man kleita tai svinīgajā būšanā piestāvētu vislabāk. Vai derētu tāda ar muguru pliku kā ballē?"

„Redzēs, kundze, par to mums vēlāk vēl vajadzēs spriest un lemt. Tam laika vēl diezgan, kas un kā . . ." izvairīgi atbildēja Spēlmanis un grasījās steigties projām, it kā pašam nemaz vairs nebūtu laika: „Šur tur līdz pusdienai vēl jāiegriežas un jāizņem kantīnē piešķirtā vīna deva. Kaut pats es stiprākus padzērienus nelietoju, grēks būtu atstāt neizņemtu par velti dabūjamu porciju, tā sakot, atteikties no pienācīgas uztura daļas."

„Ko? Jūs teicāt — par velti? Kāds nometnē izdod par velti vīnu?"

„Pie administrācijas ēkas šorīt bij aizlikts paziņojums, ka nometens vadība izgādājusi katram pilngadīgajam puslitru uz galviņas."

„Tad . . . tad jau . . . "Puķukāpostienei sašutumā un pārsteigumā aizrāvās elpa, ne tikai par tādu nedzirdētu izšķērdību, vēl vairāk par to, ka pati šorīt bija sabukņījusi vīru un aiztriekusi uz pilsētu pēc vīna veselas piena kannas. Nu tā bija zemē nomesta nauda. Kas nāks pie viņiem un pirks, ja vīnu izdala par brīvu. Tiem trakajiem amerikāņiem nudien nav prāta. „Klausieties, Spēlmaņa kungs, tā taču ir cilvēku ļaunprātīga apdzirdīšana. Par to jums vajadzētu protestēt. Kas īsti te notiks, ja sievām apdzersies visi vīri un bērniem tēvi? Kas notiks, ja visi staigās apkārt galīgā muļķa prātā?"

„Kundze, neviens jau nedabūs vairāk, kā tikai to apsolīto puslitru," mēģināja iebilst Spēlmanis.

Bet gudrā veiklaniece zināja, ka daudzi, nebūdami paši dzērāji ,uzdāvinās piešķirto devu citiem. Un tas nu nozīmēja, ka šodien un rītu, ja vispār, vīna pircēju nebūs. Kāds velns gan komandantu dīdīja, bija tam iepūtis galvā tik traku iedomu — aplaistīt visu nometni ar vīnu. Laikam tak nelaba sirdapziņa, likdama par katru cenu pielabināties cilvēkiem. Vai tas būtu viņam vajadzīgs, ja viņš tos nebūtu apkrāpis? Vai komandanta un Pelerīna blēdīgajām machinācijām vēl vajadzīgs kāds skaidrāks pierādījums? Ar šito smalki izgudroto bēgļu tautas apdzirdīšanu — tur noteikti Pelerīns ir pielicis klāt savu veiklo viltnieka pirkstu — katram tā lieta ir tagad tik skaidra, kā nolikta uz plikas delnas. Jūs tik, ļautiņi, plēgurojat un priecājaties, bet mēs jums visiem aiz muguras pa tumsu šiverēsimies.

(Turpinājums sekos)

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto. HO 3-6612

V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto. HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: 7 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, moderna eļļas apkure. Garāža. Kopīgā cena — $15.000,-. Iemaksa $1.500,-. Atlikums uz izdevīgām 10 gadu obligācijām.

DANFORTH COXWELL: 6 istabu, dubultķieģeļu māja, moderna eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $16.500,-, iemaksa $1.300,-. Atlikums uz izdevīgām obligācijām.

WINDERMERE - BLOOR: Atsevišķa 7 istabu dubultķieģeļu māja, pagrabā izbūvēta skaista atpūtas telpa, ūdens - eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $18.500,-, pieņemama iemaksa. Atlikums uz izdevīgām 10 gadu obligācijām.

UZTICAMIEM MAJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā, mūsu dārgā, mūsu baltā vecmāmiņa

Maija Gailis, dzim. Lanka.

Šķirusies š. g 26. janvārī 93 g. vecumā Pērkones pag. Gaiļos.

Guldīta zemes klēpī š. g. 2. februārī Pērkonē.

Es meklēju sirmo galvu
caur zariem. Cik skats tai bij sīts! —
Es stāvu un skatos, un skatos,
un ābelēm asaras līst . . .
FR. BĀRDA

Dziļās sāpēs
MAZMEITAS KANADĀ.

Pēkšņi no mums šķīrās mans vīrs, mūsu tēvs un vectētiņš

EMĪLIS KRŪZEMANIS,

dzimis 1873. gada 16. aprīlī Rūjienā, miris 1960. gada 16. februārī Toronto. Apbedīšana sestdien, 20. februārī, pl. 10,30 rītā no Rosar apbedīšanas biroja uz Jorka kapsētas latviešu nodalījumu.

Pēc viņa sēro:
SIEVA, DĒLS un MEITAS ar ĢIMENĒM.

JĀNI CĪRULI,
KRIŠJĀŅA dēlu,
dzimis 1908. g.. 11. 6
Bijis mērnieks P. Mantinieka kartografiskā institūtā.
Meklē dēls Latvijā.
Lūdz rakstīt
KĀRLIM GRUNDSTEINAM, 4231 GUILFORD AVE., INDIANĀPOLIS 5, IND., USA.

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS
— LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED, TORONTO 17, ONT., P.O. BOX 37, TERMINAL „E",

Finanču pārskats uz 1960. gada 31. janvāri

Aktīvs:		Pasīvs:	
Aizdevumi	$55.694,51	Akcijas	$1.231,50
Dalības naude Co-op.	$100,00	Noguldījumi	$61.950,94
Noguldījums	$5.000,00	Aizņēmums	$4.340.00
Skaidra nauda kasē	$16.57	Skaidra peļņa	$181,38
Skaidra nauda bankā	$6.892,74		
Kopā	$67.703,82	Kopā	$67.703,82

Ieņēmumu un izdevumu pārskats uz 1960. g. 31. 1.

Ieņēmumi:		
Iestāšanās naudas	$42,75	
Aizdevumu rentes	$1036.07	
Dividendes	$1.40	$1080,22
Izdevumi:		
Vispārēji izdevumi	$21.50	
Sludinājumi	$91,20	
Apdrošināšana	$27.00	
Nodeva līgai	$101,83	
Kancelejas izdevumi	$119,06	
Noguldījumu un aizdevumu apdrošināšana	$175.08	
Rentes	214.40	
Bankas nodeva	$0.15	
Aizņēmumu rentes	$72,72	$898,84
Čeku konti	75,90	
Skaidra peļņa		$181.38

Biedru skaits uz 1960. g. 31. janvāri 170 — Noguldītāju skaits 77 — Aizņēmēju skaits 71

Paziņojam mūsu klientiem un tautiešiem, ka kreditsabiedrības darbības ikmēneša pārskatus publicējam šinī laikrakstā.

Kreditsabiedrības valde.

PASŪTINIET!
NĒĢI
170 gr. kārbiņa — 75¢
SKUMBRIA
170 gr. kārbiņa — 50¢
ŽĀVĒTI ZUŠI
200 gr. kārbiņa — 60¢
110 gr. kārbiņa — 45¢
ŠPROTES
150 gr. kārba — 25¢
105 gr. kārba — 20¢
Cenā ieskaitīta piesūtīšana.
Aploksnē, lūdzu, pievienojiet Money orderi vai čeku.
A. Rose IMPORT
10 WIDMER ST., TORONTO

J. KREIĻA FOTO STUDIJA
Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

F. Rosar
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St., Toronto.
Tel. WA 4-1408.
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

Apkuŗu un ūdensvadu speciālists
Adolfs LAGŪNS
Tel. LE 1-6583, Toronto.

PAULA STRAZDIŅA
Kungu Frizētava,
1320 Bloor St., W.
(pie Lansdowne), TORONTO.

10% ATLAIDE PASREIZEJIEM PASŪTINĀJUMIEM.
V. KUČĀNS,
kungu drēbnieks,
120 FERRIER AVE., TORONTO,
(pie Danforth un Pape Ave.).
Tel. HO 1-5891.

DZIMTENES BALSS APGĀDS
2327 W., 23rd Place, Chicago 8, Illinois, USA.
APGĀDA JAUNĀKIE IZDEVUMI:
Katoļu kalendārs 1960. gadam, liela formāta, bagātīgi illustrēts, brošēts $2.00
Pr. S. Mozga, Svētais Rožukronis, illustrēts, brošēts $1.50
I. F. Goerres, Par laulību un vientulību, Lūcijas Sargunas tulkojumā, brošēts $1.50
KRĀJUMĀ APGĀDA AGRĀKIE IZDEVUMI:
Pr. Juris Pudāns, Meklēju draugus, brošēts $1.00
Konstantins Strods, Es, mazais cilvēks, stāsti un tēlojumi, ies. $2.75
Pr. A. Brumanis, Lurda, illustr., ies. $2.00
NELIELĀ SKAITĀ VĒL IR DABŪJAMI:
Katoļu kalendārs 1958. gadam $2.00
Katoļu kalendārs 1959. gadam $2.00
Pasūtinot apgādā, pasta izdevumi nav jāmaksā.
Grāmatu galdiem atlaide.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
LOTUS PUĶU VEIKALS
802 Bathurst ielā pie Bloor
tel. LE 3-3884, Toronto.
Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons
LOTUS

IECELOŠANAS, IZCELOŠANAS vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu legalizācijas un citas lietas administratīvās iestādēs kārto
ALEKSANDRS KANBERGS
586 Sherbourne St., Toronto (pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS,
133 Richmond St., W., Toronto 1, Ontario.
EM 6-8996 (darbā)
RO 7-5919 (mājās)

AUSTRA ŠMITS
DĀMU RFIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

A. EGLĪTIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
IERĪKO TV ANTENAS. Atvērts līdz plkst. 9 vakarā 6 dienas.
IZIRĒ TV par $8,- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 7-1401

B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA 1-0432
Mūsu uzticamie latviešu klienti mums ir labākā reklāma.
PIEDĀVĀJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO APKALPOŠANU
MEDIKAMENTI uz LATVIJU no MŪSU VEIKALA. ĀTRA PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. VISI SŪTĪJUMI APDROŠINĀTI.
Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latvīju sasnieguši 10-12 dienās.
INFORMĀCIJAI ZVANIET WA 1-0432
vai pienāciet personīgi.

LATVIEŠU PUĶU SALONS
CALLA
727 Danforth Ave., pie Pape.
tel. HO 6-9911, Toronto.
Bagātīgā izvēlē ziedošas podu puķes.
Griezti ziedi. Ziedu sakārtojumi.
Tautiskie izstrādājumi
Pasūtiniet savlaicīgi.

SKAŅOJU KLAVIERES
JĀNIS CIRULIS
HO 6-7580, Toronto

MURRY'S DRUG STORE **E. GALDIŅA** 3108 Dundas St., W. Toronto, RO 7-8468.
Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde mājās. Kosmetika.
Filmas. Sūtām medikamentus uz Latviju.

ARNOLDS
BĒRZIŅŠ
REALTOR
- Nekustamu īpašumu birojs: mājas, veikali, farmas, apbūves gabali.
- Apdrošināšanas aģentūra: auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes u. t. t.
- Notāriāta birojs: līgumi, tiesas pilnvaras, notāriāli apstiprinājumi, obligācijas, aizdevumi u. t. t.

316 HARBORD ST., TORONTO. TEL.: LE 4-8447.

EĻĻAS PIEGĀDE APKUREM. RU 3-6137.
Eļļas sildītāji. Labošana, pārbūves no gaisa uz ūdens apkurēm. Pirmklasīgs darbs ekspertu izpildījumā.
SACCO OIL CO. — 1798 AVENUE RD., TORONTO.
Informācijai kontaktējiet W. V. Oesen vai C. Szmettan. katrā laikā. Mēs runājam vāciski.

VALUBE
Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.,
HO 3-1008.

SPORTA PIEDERUMU VEIKALS
ART'S CYCLE & SPORTS
1945 Avenue Rd., Toronto. Tel. RU 2-6412.
Mednieku un makšķernieku piederumi.
SLIDAS. SLEPES. VELOSIPEDI.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Amerikas latviešu apvienības sekretariāts lūdz atsaukties ziņu saņemšanai no piederīgiem sekojošas personas:

Jāzeps Aizers, būvuzņēmējs; Auguste Erna Baltiņa, dzim. Līkā, dzim. 1906. g., dzīvojusi Rīgā; Alise, Friča m. Baumane, dzim. Gumbulate, dzim. 1899. g.; Ilgvars Bērziņš, dzim. 1926. g., meklē māte Rīgā; Alfs Bulle (Augusts Balodis), dzim. 1925. g., dzīvojis Rīgā; Pēteris, Otto d., Dārziņš, dzim. 1917. (1918.) g., meklē māte un brālis Latvijā; Haralds Doks, apm. 57 g. vecs, ar sievu Bertu un dēlu Ēriku; Pauls, Jāņa d., Grīnbergs ar ģimeni, dzimis Rembātē; Jānis Jukāms, dzim. 1924. g., Kārķu ciemā, meklē māte; Augusts Krisbergs no Rīgas, dzim. apm. 1895. g.; Voldemārs, Ata d., Lociņš, bij. aktieris; Eross, Andreja d., Lūks, meklē vecāki; Marta Mārcēna no Rembātes pag.; Osvalds, Jāņa d., Plešs, dzim. 1922. g.; Jānis Rebikovs, ārsts; Aleksējs Saulītis, dzim. 1912. g., un Jānis Saulītis, dzim. 1917. g., abi no Ērgļu pag. un abus meklē māte Latvijā; Pēteris, Pētera d., Simanis, dzim. 1896. g., dzīvojis Omuļu pag., un viņa dēls Gunārs Simanis, dzim. 1926. g.; Rute Sīraka, studējusi Latvijas universitātē medicīnu; Ernests, Pētera d., Tomsons un viņa dēls Hugo Tomsons, dzim. 1911. g., Londonā; Emils Treibergs, bij. Konsuma techn. direktors, un viņa sievas radniece Ženija Levenšteine; Alma Ūdre, dzim. 1920. g., Rīgā, meklē brālis; Alfrēds, Kārļa d., Valters, dzim. 1901. g.; Alma, Jāņa m., Zustrene no Stelpes pag., dzim. 1924. g.

Ziņas pieprasīt un adreses paziņot ALA's kartotēkai uz šādu adresi: American Latvian Association, Inc., 1727 Kenyon St., N.W., Washington 10, DV., USA. (Tel. DUpont 7-7812). Adresu pazinotājiem kartoteka piesūta meklētāja adresi vai vēstuli tiešā kontakta nodibināšanai, bet meklējamā adresi nekur tālāk nesūta. Pieparsījumiem un adresu paziņojumiem pievienojams labprātīgs ziedojums meklēšanas izdevumu segšanai, un no ārzemēm pievienojami International Reply kuponi.

NIAGARAS LEĢENDA

Ziemeļamerikas indiāņi nav rakstījuši grāmatas, bet tie arvien ir bijuši vieni no pasaules viskrāšņāko un izdomas bagāto nostāstu stāstītājiem. Šie nostāsti ir pārgājuši no vienas paaudzes uz otru, tie ir groziti un papildināti, un dažus no tiem atkārto vēl šodien.

Viena no Kanadas lielākām un vispazīstamākām tūristu atrakcijām — Niagaras ūdenskritums — ir norises vieta kādai jaukai un romantiskai indiāņu teikai. Mums grūti ir lūkoties sakultajos burbuļojošos ūdeņos ūdenskrituma pakājē, nedomājot par skaisto indiāņu princesi, kas it kā te kādreiz pazudusi.

Šai laikā bija strīdi starp hjuroņiem, irokiem un citām ciltīm, kas apdzīvoja Niagaras krastus. Piegāde bija vāja, laika apstākļi vētraini, un lielā trūkuma dēļ naids uzliesmoja visai ātri. Kādā jaukā dienā bulta, kas bija tēmēta stirnai, nejēra mērķi, bet ievainoja jaunu indiāņu kareivi — Melno Vanagu.

Melnais Vanags bija spēcīgs un noteikts jauneklis, kam bija cerība reiz kļūt par savas cilts virsaiti. Kļūdaini iztulkodams šo nelaimes gadījumu kā iepriekš nodomātu ricību, Melnais Vanags devās kara tekās, lai atriebtos. Dienām ilgi izlodājis starp kaimiņu ciltīm, viņš atgriezās ar gūstekni, kas, pēc viņa apgalvojuma, bija izšāvis bultu. Gūstekni, kura vārds bija Pelēkais Ērglis, noveda pie virsaiša. Tur lielas sapulces priekšā viņš mēģināja paskaidrot, ka bulta bija kērusi Melnā Vanaga roku tikai negadījuma dēļ, bet neviens viņam neticēja. Neviens iznemot virsaiša meitu, skaistu jaunu meiču ar gariem melniem matiem, kas saucās Cēlā Stirna.

Melnais Vanags jau sen bija mēģinājis iegūt princeses roku, un viņam to bija apsolījis virsaitis, ja viņš pierādīs, ka ir princeses cienīgs, bet viņa cietsirdība un asinskāre bija princesei pretīgas.

Redzot, ka princese tic Pelēkā Ērgļa stāstam, Melnais Vanags kļuva visai greizsirdīgs un nikns. Virsaitis noteica grūtu skriešanās sacensību starp Melno Vanagu un Pelēko Ērgli un Cēlo Stirnu piedāvāja kā godalgu uzvarētājam. Kad sacensība bija beigusies, Melnais Vanags atgriezās — viens, lai pieprasītu savu godalgu, jo bija uzvarētājs.

Lai neklūtu par ienīstā vīra līgavu, Cēlā Stirna aizskrēja uz upi, ielēca kanu laiviņā un iestūma mazo laiviņu straumē. Kā bulta laiviņa traucās uz priekšu, un neviens cilvēks tai nevarēja palīdzēt izglābties. Pie-pešī kāda otra kanu laiviņa ietriecās straumē — arī Pelēkais Ērglis bija izvēlējies nāvi. Laudis ,kas bezpalīdzīgi stāvēja krāču krastmalā, redzēja, kā gaišajā mēnesnīcā abas kanu laiviņas sapeldēja kopā pie draudzīgā krituma, uz brīdi it kā pakavējās, un tad pazuda skatam. Pelēkais Ērglis un Cēlā Stirna, kas bija viens otru milējuši, aizgāja pa varavīksnes taku mūžīgā klusumā.

Daži indiāņi vēl tagad tic, ka dažreiz tie redzami zem klintīm kristalla alā, ko veido mutuļojošie ūdeņi. Tie viņu sauc par Miglas meitu, bet viņu par Krāču valdnieku, un stāsta, ka abi tur dzīvo skaistajās varavīksnes krāsās zem ūdenskrituma kā labie gari.

C. S.

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W.,
dabūjami
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri

EPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

RMERE - BLOOR: Atsevišķa 7 istabu ķeļu māja, pagrabā izbūvēta skaista at- a, ūdens - eļļas apkure, garāža. Kopīgā 00,-, pieņemama iemaksa. Atlikums uz 10 gadu obligācijām.

Z GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

TVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS

RONTO) CREDIT UNION LIMITED, NT., P.O. BOX 37, TERMINAL „R",

kats uz 1960. gada 31. janvārī

		Pasīvs:	
$55.694,51		Akcijas	$1.231,50
$100,00		Noguldījumi	$61.950,94
$5.000,00		Aizņēmums	$4.340.00
$16.57		Skaidra peļņa	$181,38
$6.892,74			
$67.703,82		Kopā	$67.703,82

devumu pārskats uz 1960. g. 31. 1.

	$42,75	
	$1036.07	
	$1.40	$1080,22
	$21.50	
	$91,20	
	$27.00	
	$101,83	
	$119,06	
vumu apdrošināšana	$175.08	
	214.40	
	$0.15	
	$72,72	$898,84
	75,90	
Skaidra peļņa		$181.38

g. Noguldītāju skaits 77
.... 170 Aizņēmēju skaits 71

entiem un tautiešiem, ka kreditsabiedrības ārskatus publicējam šinī laikrakstā.

Kreditsabiedrības valde.

NES BALSS APGĀDS
Place, Chicago 8, Illinois, USA.

IE IZDEVUMI:
960. gadam, liela formāta, bagātīgi ... $2.00
is Rožukronis, illustrēts, broš. ... $1,50
aulību un vientulību, Lūcijas Sar- ii, broš. ... $1.50
DA AGRĀKIE IZDEVUMI:
Meklēju draugus, broš. ... $1.00
, Es, mazais cilvēks, stāsti un tēlo- ... $2.75
Lurda, illustr., ies. ... $2.00
VĒL IR DABŪJAMI:
958. gadam ... $2.00
959. gadam ... $2.00
gādā, pasta izdevumi nav jāmaksā.
āmatu galdiem atlaide.

AGARAS LEĢENDA

iāņi nav ... et tie ar- ... pasaules ... s bagāto ... Šie no- ... ienas pa- ... groziti un ... no tiem ... lielākām ... tūristu ... s ūdens- ... vieta kā- ... iskai in- ... ūti ir lū- ... buļojošos ... pakājē, ... indiāņu ... dreiz pa- ... starp hju- ... itām cil- ... Niagaras ... ja, laika ... ā trūku- ... ja visai ... ā bulta, ... , nekēra ... unu in- ... Vanagu. ... spēcīgs ... kam bija ... vās cilts ... dams šo ... iepriekš ... ais Va- ... ī atrieb- ... jis starp ... atgriezās ... ņa apgal- ... tu. Gūs- ... Pelēkais ... a. Tur ... iņš mē- ... lta bija ... ku tikai ... viens vi- ... izņemot ... jaunu ... iem ma- ... tirna. ... sen bija ... es roku, ... lijis vir- ... s. ka ir ... iņa ciet- ... a prince-

Redzot, ka princese tic Pelēkā Ērgļa stāstam, Melnais Vanags kļuva visai greizsirdīgs un nikns. Virsaitis noteica grūtu skriešanās sacensību starp Melno Vanagu un Pelēko Ērgli un Cēlo Stirnu piedāvāja kā godalgu uzvarētājam. Kad sacensība bija beigusies, Melnais Vanags atgriezās — viens, lai pieprasītu savu godalgu, jo bija uzvarētājs.

Lai neklūtu par ienīstā vīra līgavu, Cēlā Stirna aizskrēja uz upi, ielēca kanu laiviņā un iestūma mazo laiviņu straumē. Kā bulta laiviņa traucās uz priekšu, un neviens cilvēks tai nevarēja palīdzēt izglābties. Pēpeši kāda otra kanu laiviņa ietriecās straumē — arī Pelēkais Ērglis bija izvēlējies nāvi. Ļaudis, kas bezpalīdzīgi stāvēja krācu krastmalā, redzēja, kā gaišajā mēnesnīcā abas kanu laiviņas sapeldēja kopā pie drausmīgā krituma, uz brīdi it kā pakavējās, un tad pazuda skatam. Pelēkais Ērglis un Cēlā Stirna, kas bija viens otru mīlējuši, aizgāja pa varavīksnes taku mūžīgā klusumā.

Daži indiāņi vēl tagad tic, ka dažreiz tie redzami zem klintīm kristalla alā, ko veido mutuļojošie ūdeņi. Tie viņu sauc par Miglas meitu, bet viņu par Krāču valdnieku, un stāsta, ka abi tur dzīvo skaistajās varavīksnes krāsās zem ūdenskrituma kā labie gari.

C. S.

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W..
d a b ū j a m i
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri

LATVIEŠU PĀRTIKAS PREČU VEIKALS **LIDUMS** MEATS & DELICATESSEN
363 RONCESVALLES AVE., TORONTO. TEL. LE 2-8762.
(pie RONCESVALLES un HOWARD PARK).

A U G S T V Ē R T I G I P Ā R T I K A S P R O D U K T I.
SVAIGA un ŽĀVĒTA GAĻA, ŠĶIŅĶI un DESAS. ● DAŽĀDI VIRTUVES RAŽOJUMI.
KONSERVI, SIERI ● IMPORTĒTAS DELIKATESES EIROPIEŠU GAUMĒ
T Ī T A R I, VISTAS, Z O S I S u. c. mājputni, kā arī C Ū K U Š Ņ U K U R I
RUPJMAIZE, SALDSKĀBMAIZE u. c. ● P I E G Ā D Ā J A M M Ā J Ā S. ●

MŪSU CENAS IR ZEMAS, tāpēc ka visus gaļas izstrādājumus gatavojam paši savā gaļas un desu darbnīcā. SVAIGU GAĻU VIESĪBĀM. Varam piegādāt katram dalībnieku skaitam.

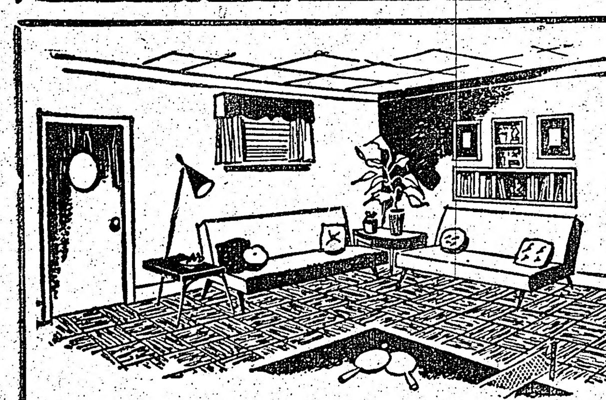

GRĪDU — GRIESTU — SIENU
TILES
LINOLEJI — TEPIĶI — KRĀSAS
Bezmaksas piegāde un aprēķini — Informācija latviešu valodā
ASPHALT SERVICES LTD.,
702 WESTON RD.
RO 9-4734 TORONTO RO 9-4154

MEKLĒJU DZĪVOKLI — 2-3 istabas ar virtuvi.
YONGE - EGLINTON rajonā, vai to apkārtnē.
Zvanīt EM 8-0792, Toronto.

IZĪRĒJAMA
glīta, mēbelēta istaba Toronto rietumos.
Zvanīt katrā laikā LE 1-5193, Toronto.

Danforth -Broadview raj.
IZĪRĒJAMA
gaiša, glīti mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām. Uz vēlēšanos garāža. Zvanīt pēc pl. 5 v. HO 3-6501, Toronto.

Pilsētas centrā
IZĪRĒJAMA
liela istaba.
Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā EM 4-6813, Toronto.

IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba
1-2 personām. Vārīšanas un parkošanas iespējas. (Pie Broadview un Danforth ielu krustojuma).
Tel.: HO 3-7884, Toronto.

Sūtiet dāvanu saiņus saviem piederīgiem uz Lieldienām
Izmantojiet mūsu firmas uzticamos, rūpīgos un ātros pakalpojumus.
GENERAL PARCEL and TRAVEL Co., INC.
(USSR LICENCETS)
SŪTA SAIŅUS UZ SSSR, LATVIJU, IGAUNIJU, LIETUVU, UKRAINU BALTKRIEVIJU u. c. REPUBLIKĀM
MŪSU NODAĻAS: 135 W., 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583.
Atvērts katru dienu no plkst. 9—6; svētdienā no plkst. 9—4 p. p.
141 Second Ave. New York City Tel. GR 5-7430
Atvērts darbdienās no pl. 9—6 un sestdienās no pl. 9—4.

332 Fillmore Ave., Buffalo 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674	900 Literary Road, Cleveland 13, Ohio, Tel. TOwer 1-1461.	11339 Jos. Campau. Detroit 12, Michigan Tel. TOwnsend 9-3980	2134 Chicago Avenue Chicago 22, Ill. Tel. DIckens 2-8232.
632 W. Girard Ave., Philadelphia 23, Pa. Tel. WAlnut 5-8878.	132 Franklin Ave. Hartford Conn. CHapel 6-4724.	308 W. Fourth St. Boston 27, Mass. Tel. ANdrew 8-5040	39 Raymond Plaza, W. Newark, N. J. Tel. MArket 2-2877.

Mūsu lielā un uzticamā firma ir apkalpojusi tūkstošiem klientu un ir tos pilnīgi apmierinājusi. 100% garantija, ka katru saiņi piegādās. Sūtījumus izdara 48 st. laikā. Mērķi sasniegs 6—7 nedēļās, ar gaisa pastu 7—12 dienās. Mums krājumā plašā izvēlē pirmklasīgas preces. Pieprasiet mūsu pilnīgo bezmaksas katalogu, kurā redzami visi izdevumi, arī muitas un pakalpojumu maksas.

MAMBO — SAMBA — RUMBA — JIVE — CHA - CHA

DEJU STUDIJA N. SCHWANEBACH,
175 COLLEGE ST. (pie Mc Caul), Tel. WA 1-4318, TORONTO.
Jūs iemācāties ātri un lēti
FOXTROTU — LĒNO VALSI — VALSI — TANGO
PRIVĀTSTUNDAS
Auksta gaisa vēdināšana. ● Pieteikšanās un izziņa katrā laikā.

DĀVANĀM
● JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
● KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
● ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
● KERAMIKA.
DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENĀ.

VISĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—6, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

KANADAS
LATVIEŠU KATOĻU APVIENĪBA
sestdien, 27. februārī, plkst. 8 vakarā,
COLUMBUS HALL apakšējā zālē
(Sherbourne, pie Bloor) rīko
JAUTRU
AIZGAVEŅA VAKARU
LABS ORĶESTRIS. ★ ATSPIRDZINĀJUMI.
Visi laipni ielūgti.

LITTLE RIGA 343 Roncesvalles Ave. Toronto. LE 4-8974.
DELIKATESES EIROPIEŠU GAUMĒ.
Pieņem pasūtinājumus aukstiem galdiem.
Dabūjamas arī latviešu grāmatas, laikraksti, skaņu plates.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

NUJORKA

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

21. februārī dievkalpojumi: pl. 2 dienā Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. O. Gulbis;

pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš;

pl. 5 vak. Bronksas Sv. Toma baznīcā ticības māc. skolotāju konferences dievkalpojums.

Īpašs dievkalpojums studentu korporācijas Lettonia 90 gadu jubilejas vakarā, piektdien, 19. februārī, pl. 8, Sv. Paula luterāņu baznīcā, 313 West, 22. ielā, Manhatenā; piedalīsies prof. L. Bērziņš, prāv. A. Mitulis u. c. viesi; mūzika, īpašas lapiņas. Ielūgti visi.

Konfirmandu mācība sestdienās; pieteikušies 18 zēni un 14 meitenes. Iesvēte Pūpolu svētdienā.

CIKĀGĀ

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand St.

21. februārī, pl. 10, bērnu dievvārdi; pl. 11 dievkalpojums, iesvētes mācība.

Cikāgas latviešu ev. - lut. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 10,00 rītā, draudzes baznīcā, 1701 N. Richmond ielā. Māc. G. Straumanis.

Māc. A. Sudars, 1030 — 38 Ave. Belwood, Ill.

Cikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Cikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So., 11th Ave.

Cikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 44619.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMVA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 10 no rīta un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā pl. 2 p.p., bērniem pl. 1.15 p.p.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Mineapoles St. Paula latviešu ev.- lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S 17th Ave. Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2.00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meiters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 427 Van Norman St., Port Arthur, Ont., tel. 40302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 21. februārī, pl. 3 p. p. dievkalpojums.

Pēc dievkalpojuma draudzes dāmu komitejas gadskārtējs draudzes vakars ar bazāru un loteriju.

Svētdien, 28. februārī, pl. 11 no rīta dievkalpojums.

Māc. A. Ļūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

21. februārī, plkst. 2 p.p. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums, svētdienas skola un Jauniešu kopas nodarbības.

28. februārī, plkst. 2 p.p. Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums, svētdienas skola, iesvētes mācība un Jauniešu kopas nodarbības.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

21. februārī, plkst 2,30 p. p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā un svētdienas skola.

28. februārī, plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā un svētdienas skola.

Tūlīt pēc dievkalpojuma, pl. 3,30 p. p. draudzes pilnsapulce Sv. Barnaba baznīcas apakšējā zālē.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Svētdien, 21. februārī, plkst. 3.30 p. p. dievkalpojums bērniem ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 4.00 p.p. dievkalpojums pieaugušiem.

Ceturtdien, 25. februārī, plkst. 7.00 vakarā draudzes bībeles stunda baznīcas blakus telpās.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

VINIPEGA

Latviešu Sv. Krusta draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Lūkasa baznīcā, Hartford un McGregor ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1 Ontario. Tel.: RE 3-3906.

SADBERĪ

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Virdžinijtaunā svētdien, 21. februārī, plkst. 13 anglikāņu baznīcā dievkalpojums.

Norandā svētdien, 21. februārī, plkst. 16 United baznīcā dievkalpojums.

Timminsā svētdien. 28. februārī, plkst. 15 lut. baznīcā (Spruce St.) dievkalpojums.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

21. februārī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums.

28. februārī draudzes jaunatnes pulciņa sanāksme.

Māc. Arturs Voitkus, Dievkalpojumi notiek Jāņa ev. - lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave., (pie Monkland Ave.). Draudzes nams, kanceleja un māc. dzīvoklis — 3438 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224.

Svētdien, 21. februārī, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums. Dievkalpojumu vadīs draudzes pērminderis R. Goba.

Ceturtdien, 25. februārī, plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda.

Svētdien, 28. februārī, plkst. 1.00 p.p. Svētdienas skola, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums, plkst. 2,30 p. p. iesvētību mācību stunda.

Sestdien, 5. martā, Dāmu komitejas sarīkojums.

Svētdien, 6. martā, plkst 1.30 p. p. dievkalpojums.

ST. KATARĪNES

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - draudzē dievkalpojums 21. februārī, pl. 3,30 p. p., Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave. Dziedās no dziesmu grāmatām.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē 28. februārī, pl. 1,30 p.p. dievkalpojums Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

Niagarā (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums ar dievgaldu 6. martā, pl. 2 p.p. anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

EDMONTONĀ

Māc. Elmārs Caune (10990 - 125 St. Tālr.: HU 8-1693, Edmonton, Alta).

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos, pl. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu; viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA PASTU
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas zemēm.
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinājumus.
ROTBART'S DRUG STORE 676 Queen St., W., Toronto. EM 3-2800.

Jūs ietaupīsit naudu un laiku ar

Alfred STIKUTS Real Estate
uzticamiem pakalpojumiem Jūsu nekustamu īpašumu iegādē.
HU 1-0431. HU 1-7103.
189 BALLIOL ST., TORONTO 7.

MĀKSLAS SALONS

CREST FLORISTS
567 Mt. Pleasant Rd. — blakus Crest teātrim, Toronto.
Piedāvā:
● Visskaistākos un vissvaigākos ziedus — grieztus, ziedu sakārtojumus un tropiskus stādus.
Pasūtinājumus pieņem pa tālruni
HU 7-0491.
Pāri ziediem lielā izvēlē
LATVJU GLEZNOTĀJU ORIĢINĀLDARBI
nesaistošai apskatei un iegādei pēc vēlēšanās.

Vilis Skuja vienmēr Jums pakalpos apdrošināšanas jautājumos, zvaniet vai rakstiet 60 Victoria St. Room 413. Toronto 1. Ont. Birojā EM 4-5141. Mājā HO 3-0756.

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
KERAMIKAS VAKARA KURSI IESĀCĒJIEM.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

VECĀ ĀBERA PAKALPOJUMI
NOSŪTU UZ DZIMTENI NAUDU UN SAIŅĪŠUS.
Par katru $1.00 tur Rb. 10.00

$2.50 sūtīšanas izdevumiem jāpiemaksā vienīgi tad, ja nosūtāmā summa mazāka par $50.00. Sākot ar $50.00, jāpiemaksā nav ne cents. Nosūtīt var katru summu. Izmaksās bez kapeikas novilkuma. Pasta garantija!

Naudas saņēmējam jāuzdod pilns priekšvārds, skaidra latviešu burtiem rakstīta adrese. Ja grib kvīti — jāpievieno neapmarkota sev atpakaļ adresēta aploksne.

Sainīšos nosūtu tikai visvērtīgākās drānas un apavus.

Nosūtīt varu jebkuru preci, kādu tur vispār atļauts sūtīt. Arī medikamentus pie citām precēm vai atsevišķi. Taču nepieņemu pasūtinājumus uz pārtiku un uz tā saucamajiem lupatu, „X" un „standartsaiņiem". Sūtu to un tādu, ko katrs sūtītājs izvēlas pēc mānis piesūtītājiem paraudziņiem, preces attēliem un viņa paša vai mana apraksta un nosacījumiem.

Taču atsakos uzminēt Jūsu vajadzību. gaumi un maksāt spējas! Atsakos piesūtīt 12 6 lbs smagos katalogus, pēc kuriem pērku un pārdodu. Arī simtiem paraudziņus neizsūtīšu.

Jums pašiem skaidri un nepārprotami jāpasaka ne vien ko, bet arī kādu un kādam nolūkam gribat sūtīt, cik un par kādu apmēram cenu. Varat pielikt savus paraudziņus, bildes, lai māni informētu. Katrā ziņā jāpieliek sev atpakaļ adresēta aploksne! To saņēmis, bez kavēšanās Jums parādīšu preci un pasacīšu cenu. Ne ko maisā pērku, ne ko maisā pārdodu! Pakalpošu akurāti.

Bankas garantēti čeki vai Money orderi izrakstāmi uz mana vārda un piesūtāmi uz manu adresi.

Alfreds Ābers
716 SO., SHERIDAN AVE.,
Tacoma 5, Wash., U.S.A.

UNO MANKIN REALTOR

392 Danforth Ave., Toronto, HO 1-1114.

MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD

PĀRSTĀVIS **K. KĀRKLINŠ**

Birojā HO 1-1114. Mājā HO 1-3766.

ĪPAŠUMI TORONTO, MĀJAS, VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS UN LAUKU APKĀRTNĒ.

DANFORTH - BROADVIEW: 8 istabu dubultķieģeļu māja, ūdens - eļļas apkure, 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $3.000,-.

YONGE - EGLINTON: 7 istabu atsevišķa māja, ūdens eļļas apkure, moderna virtuve, vannas istaba, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Liels dārzs ar augļu kokiem (40 × 185 pēdas). Īpašums atrodas 1/2 bloku no Yonge. Iemaksa pēc vienoašnās.

PILSĒTAS CENTRĀ: Spadina - Adelaide — dubultķieģeļu nams ar pilnu modernu restorānu - Tavern iekārtu. Pilns laiks alkoholisku dzērienu pārdošanā. Labi ejošs uzņēmums. Iemaksa — $15.000,-.

IZKĀRTOJAM AIZDEVUMUS MĀJAS IEMAKSĀM BEZ ATLĪDZĪBAS PAR MINIMĀLIEM ⅘%.

✝

Mūsu līdzstrādnieks

PLKV. - LTN., ZVĒRINĀTS ADVOKĀTS

VIKTORS DĀLE

dzimis 1888. gada 10. martā Rīgā, miris 1960. gada 14. februārī Bruklīnā.

LATVIJA AMERIKĀ.

SPORTS

DV ATKAL UZVAR

Toranto DV basketbolisti atkārtoti pierādīja, ka viņiem latviešu vienības Kanadā nav nopietnu pretinieku. Pēdējās divi spēlēs DV pārspēja YMCA's I un II vienības ar rezultātiem 101:53 un 110:52.

Spēlē pret YMCA's II, iztrūkstot A. Richteram, lielā diena bija Vanagu Koškinam, kas ieguva 18 p., savas karjēras personīgo rekordu. Visvairāk punktu DV guva E. Petmanis — 25, J. Petmanis — 22, un Litaunieks — 19. Imkiešī galvenokārt balstijās uz Sostes veiksmi — 25 p. Soste kopā ar E. Petmani spēlē Jarvis vienībā, kas Toronto meistaribā iekļuvusi pusfinālā.

Cik zināms, Toronto YMCA'i ir ap 30 reģistrētu spēlētāju, bet uz spēli pret DV ieradās 5! Tā viņu izturības krājumi izska jau pēc pirmajām 10 minūtēm. Nevienādā spēlē DV punktus guva: Richters — 12, Litaunieks — 6, E. Petmanis — 10, Miezitis — 10, J. Petmanis — 23, Timma — 6, Timmermanis — 21, Reinfelds — 0, Timbers — 13.

YMCA I: Groskaufmanis — 23, Zentiņš — 17, Mazurs — 0, Griķis — 1 un Rāva — 12.

DV CEĻA JŪTĪS

Toronto DV basketbolisti gatavojas ceļam uz Villimantiku, lai sacenstos ar ASV meistarvienību „Selonijas" kausa izcīņā. Šai sakarā, ceļa izdevumu sagādei 12. martā Kolumbus zālē, tiek rīkota balle. Ieejas biļetes iepriekšpārdošanā jau dabūjamas pie spēlētājiem un DV sporta kopas vadības, kā arī šī laikraksta redakcijā.

BALTIEŠU SPORTA SVĒTKI KANADĀ

Šogad notiks piektdien un sestdien, 22. un 23. aprīlī. Iespējams, ka jaunatnes basketbolā savu vienību uzstādīs arī igauņi. Īpašas sacensības paredzētas jaunatnei volejbolā — šo sacensību datumi vēl nav izraudzīti.

Futbolistu ievērībai

Toronto futbolisti ik svētdienas citīgi trenējas A. Grīnberga un A. Kudrašova vadībā Woodgreen zālē, Queen St. E., pie Logan Ave., no pl. 1 p.p — 2.30 p.p. Katrs, kas vēlētos spēlēt futbolu latviešu vienībā, tiek aicināts apmeklēt šos treniņus.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

19. februārī — Toronto latviešu studentu kopas karnevāls Mākslinieku kvartālā", Poļu zālē, Claremont ielā.

26. februārī — Mākslinieku karnevāls.

27. februārī Latviešu katoļu apvienības jautrs priekšalzgavēna vakars Columbus Hall apakšējā zālē.

28. februārī, pl. 3 p.p. Gaujas gaidu un Rīgas skautu 9. gada svētki, 709 College St.

6. martā Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību 9. gada svētki, darbu skate Sv. Andreja baznīcas telpās.

Igauņu un lietuviešu futbola vadītāji izteikuši vēlēšanos kopīgi sadarboties sarīkojumu veidošanā, kādēļ sezona solās būt sevišķi interesanta. A. M.

LATVIEŠU BASKETBOLA MEISTARĪBAS KANADĀ

Latviešu basketbola meistariba Kanadā tuvojas noslēgumam. Droši uz pirmo vietu bez zaudējuma soļo pagājušā gada meistarvienība DV, kamēr pārējo Ontario vienību vietu kārtību noskaidros nākošās sacensības, jo sakarā ar „Spartas" negaidito zaudējumu TLSK, visām vienībām, izņemot YMCA's „B" vienību, ir iespējams pretendēt uz 2. vietu.

Negaidīti interesanta un bagāta ar grozu guvumiem izvērtās Toronto Latviešu „Y" abu vienību tikšanās, kur lieliski ar iemetieniem veicās abu vienību spēlētājiem. Lielā diena bija „B" vienības spēlētājam Ainaram Sostem, kas viens pats ieguva 25 punktus, tāpat neredzēti veiksmīgs bija Jānis Zentiņš, kas ieguva „A" vienības labā 35 punktus. Gala rezultāts — 97:77 „A" vienības labā.

„A" vienībā spēlēja un ieguva punktus: M. Groskaufmanis (21), J. Cirulis (6), A. Rāva (12), A. Griķis (3), A. Brīmanis (16), V. Mazurs (4) un J. Zentiņš (35).

„B" vienībā spēlēja: A. Freibergs (12), M. Ozoliņš (18), J. Slaņķis (12), A. Soste (25), E. Pelšs (2), M. Pone (2), A. Skranda un V. Ezers (6).

Pirmā puslaika rezultāts bija 49:36 „A" vienības labā.

Latviešu YMCA's Intermediate līgas basektbola vienība uzvar draudzības spēlē spēcīgo „Andis Junior" vienību

Šogad labi veicies latviešu YMCA's Intermediate līgas vienībai, kas šinī sezonā nav zaudējusi nevienu sacensību un kvalificējusies tālākām finālspēlēm ar citu līgu uzvarētājiem, lai event. cīnītos tālāk par Ontario meistara godu.

Draudzības spēlē ar „Andis" latviešu spēlētājiem bija iespēja lieku reizi pārbaudīt savas spējas, jo viesu vienība ir savas līgas pirmā vienība un šinī sezonā zaudējusi tikai divās draudzības spēlēs un izpelnījusies kanadiešu presē cildinošas atsauksmes. Jāatzīmē, ka 4 šīs vienības spēlētāji spēlē „Andis" svētdienas līgas vienībā.

Spēle bija ļoti strauja un vienlīdziga no sākuma līdz beigām un latviešu spēlētāji prata nelielo pārsvaru noturēt līdz sacensības beigām, uzvarot ar 65:63, pirmais puslaiks 40:31 latviešu labā. Jāatzīmē, ka „Y" spēlēja bez sava lieliskā aizsarga Uiskas. Punktu guvumu latviešu spēlētāji sadalīja savā starpā sekojoši: J. Zentiņš (18), A. Litavnieks (15), J. Petmanis (14), A. Semenovs (10), A. Groskaufmanis (4), Sigeti (4), A. Griķis, V. Mazurs un J. Cirulis.

„Andis" vienībā visvairāk punktus ieguva M.Paškevics — 16, M. Rankins — 12 un W. Daltons — 10.

Latviešu YMCA's „A" vienība uzvar TLSK ar 67:51 (30:30)

Iztrūkstot dažiem pamatsastāva spēlētājiem, „Y" uzvaru nodrošināja tikai spēles pēdējā posmā. Visu spēles laiku „Y" veda tikai ar nelielu punktu pārsvaru un kādu brīdi otrā puslaikā vairākas paviršas piespēles deva iespēju TLSK pārņemt vadību. Īsti saskaņoti spēli „Y" nodemonstrēja tikai spēles beigu daļā, kas tai deva uzvaru. Precizākie punktu guvēji „Y" bija atkal Jānis Zentiņš, iegūstot 36 punktus un Marģers Groskaufmanis ar 16 punktiem, kamēr TLSK, kā parasti, bistamākais vīrs un punktu guvējs bija Ansis Semenovs ar iegūtiem 21 punktiem, kam sekoja labi spēlējošais J. Priedītis ar 12 punktu guvumu. Latviešu „Y" vēl spēlēja un ieguva punktus: A. Rāva (4), V. Mazurs (2), J. Cirulis (4), V. Priedītis un A. Griķis (2). TLSK vienībā spēlēja: Simanovskis (7), Skujiņš (4), Roce (7), Rinks, Masītis, Dreimanis un Damanis.

APKĀRT ZEMES LODEI

◎ Nākošā lielākā ASV biofiziķu sanāksme, kurā piedalīsies ap 700 zinātnieku, notiks no 24. — 26. februārim Filadelfijā.

◎ Aldžers Hiss, bijušais Savienoto Valstu spiegs, kas 1950. gadā tika notiesāts uz 44 mēnešiem cietumā, iecerējis atstāt savu līdzšinējo posteni ar 20.000 dol. lielu gada ienākumu, lai saņemtu kādu jaunu darbu ar vēl augstāku atalgojumu.

◎ Polu valdības oficiālais laikraksts „Trybuna Ludu" ziņo, ka vairāk kā 250 augsti ierēdņi atstādināti no saviem amatiem par „ekonomiskiem nozieguimiem" pret valsti.

◎ Miami pilsētas galva Roberts Kings izteicies ,ka vietējais policijas priekšnieks visu laiku sadarbojies ar blēžiem, tā dodot pēdējiem iespēju „nopelnīt" ap 100.000 dolaru pilsētas nēģeru rajonā.

◎ Plašākā karikatūru izstāde ASV ar nosaukumu „Politics 1960" tika atklāta šinī nedēlā Kolumbijas universitātē. Šajā izstādē starp 200 darbiem skatāmas arī karikatūras no prezidenta D. Rūzvelta, H. Trūmena un tagadējā viceprezidenta Niksona privātām kollekcijām.

— š.

PRIEKŠZĪMĪGA SPORTA DARBINIEKA JUBILEJA

A. GRĪNBERGAM 50 GADU

Arnolds Grīnbergs, kas Kanadā vairāk pazīstams kā „futbolistu tēvs", 7. februārī klusībā atskatījās uz 50 mūža gadiem.

A. Grīnbergs dzimis 1910. g. 7. februārī Krievijas - Somijas robežas tuvumā, vecākiem atrodoties bēgļu gaitās. Pēc 1. pasaules kara Arnolds ar saviem vecākiem atgriežas Latvijā un apmetas uz dzīvi Rīgā. Pēc pamatskolas beigšanas Arnolds turpina izglītību Rīgas krievu ģimnazijā. Šajā laikā viņš uzsāk aktīvu darbību sportā. 1927. gadā iestājas krievu sporta biedrībā Rīgā un sāk spēlēt futbolu, basketbolu un startē arī vieglatlētikā. 1930. gadā veidojas sporta biedrība „13". Jubilārs ir viens no dibinātājiem un aktīvi piedalās tās futbola vienībā, 3 gadus spēlējot centra pussarga posteni. Pēc šī kluba likvidēšanas, jubilāra futbolista gaitas turpinās YMCA'ā un Latviešu sporta biedrībā. Obligātoriskajā kara dienestā Cēsīs jaunajam un talantīgajam futbolistam nenākas grūti sev iekarot posteni Cēsu Armijas sporta kluba futbola vienībā. Karadienestam beidzoties, Arnolds atgriežas Rīgā un 1938. gadā savas futbolista gaitas turpina Dzelzceļnieku sporta biedrībā līdz 2. pasaules kara sākumam. Starplaikā viņš sekmīgi beidz futbola tiesnešu kursus, kā arī nodibina laimīgu ģimenes dzīvi ar dzīves biedri Annu. Ģimenē ir meita Diana un dēls Jānis.

Kara laikā A. Grīnbergs ir patriotisks cīnītājs latviešu leģionāru rindās. Kara vētrām beidzoties, Arnolds nonāk Lībekā — Waldersee nometnē, kur atkal atsāk savas pārtrūkušās sporta gaitas. Noorganizē nometnes futbola vienību, kurā spēlē arī pats. 1947. gadā izceļo uz Angliju un apmetās uz dzīvi Midhurstā, lauksaimniecības nometnē. Tieši šeit sākas Arnolda Grīnberga sporta dzīves trimdā panākumiem bagātais darbs. Kaut gan Midhurstā ir tikai 100 latviešu, Arnolds nodibina sporta kopu „Mežotne" un organizē pirmo latviešu futbola komandu Anglijā. Darbs nav viegls, jo bez Arnolda ir tikai vēl četri, kas kādreiz futbolu spēlējuši. Nav vajadzīgā futbola laukuma, ne arī futbola piederumu. Ar nometnes vadības atbalstu šie šķēršļi tiek pārvarēti. Nepaiet ilgs laiks, kad lasām Londonas latviešu laikrakstā, ka „Mežotne" piedalās anglu futbola meis-

A. Grīnbergs

tarībā. Paiet vairāki gadi intensīvā futbola vienības celšanā. Tad kādā jaukā dienā Saseksas laikrakstos lasāms: „Midhurst Latvians win over Sussex Champion" (profesionālie). Tas bija satraukums angļiem, bet liels prieks Arnoldam. Līdztekus „Mežotnes" sporta kopas darbam, Arnolds, bij. Anglijas sporta pārvaldes priekšsēža A. Mauriņa aicināts, uzņemas Anglijas latviešu futbola nozares vaditāja pienākumus un organizē latviešu meistaribu futbolā. Arnolda sapnis īstenojās 1950. gadā, kad „Mežotnes" vīri sīvā konkurencē izcīna Anglijas latviešu meistara godu. Nākošajā gadā Arnolds jau atkal ceļo, un šoreiz — uz Kanadu.

Apmetoties uz dzīvi Toronto un tiekoties ar šo rindiņu rakstītāju, rodas kopīga doma par Toronto DV sporta kluba organizēšanu. Arnolds atkal ir viens no galvenajiem dalībniekiem DV sporta klubā. Uzņemas valdē kasiera, kā arī futbola sekcijas vaditāja pienākumus. Noorganizē Kanadā pirmo latviešu futbola vienību pie Toronto DV sporta kluba, kā arī uzņemas Kanadas Latviešu sporta apvienībā futbola nozares vaditāja pienākumus.

Ir pagājuši jau seši gadi, kopš Arnolds nenogurstošī darbojas Kanadas latviešu sporta dzīvē kā Toronto DV sporta kluba prža v., gan arī kā LSAK valdes loceklis, un pēdējos gados ievēlēts Continental futbola līgas „Board of Directors" kollēģijā u. t. t.

Varbūt vēl daudz kas nav pieminēts, ko nenogurstošais sporta darbinieks ir paveicis 50 gados. No sirds varam vēlēt, lai mūsu jubilāra Arnolda Grīnberga darbs sporta jaunatnes labā turpinātos vēl ilgus gadus.

Dievs, dod tautas darbiniekam, Sirmu mūžu nodzīvot!

R. K.

LATVIJAS SAULEI UN PRIEKAM MĒS SMEJAM...

Lielo nometni „Brīvības saule" 1958. g. vasarā apciemoja latviešu skautu pr. vad. A. Grigors un latviešu gaidu pr. vad. E. Laufere. Attēlā no labās: Latviešu skautu pr. vad. A. Grigors, Kanadas latv. skautu jendas pr. vad. St. Leimanis, gaidu pr. vad. E. Laufere, Kanadas gaidu pr. vad. A. Martinsone, vad. J. Deksnis, vad. V. Vagners. Priekšā gaidu nometnes komandante vad. M. Vilka. Toronto 72. „Rīgas sk. vien. „Lāču" kops pag. gada Lielajā nometnē „Meža dzīve" bija labākais skautu kops.

SMAIDOŠIE ZĒNI — JUBILĀRI

Skauti šai laikā atceras 10 raženu darba gadu gājumu, Latviešu skautu jendas Kanadā darbības gaitās. Ko gan smaidošie zēni šais desmit gados nav paveikuši, redzējuši un dzirdējuši, un cik neskaitāmas reizes viņi daudzinājuši Latvijas vārdu! Svešos laudīs, svešā zemē ir kurts viņu neizdziestošais ugunskurs . . . Jau apmēram pirms 12 gadiem, kad šai zemē ieradās pirmie latviešu skautu vaditāji, strādājot savus līguma gadus, atskan jau skautu svilpe, pulcēties . . . Par latviešu skautu sakarnieku Kanadā skautu augstākā vadība izrauga vad. L. Kinstleru.

Sākas sasaukšanās un pulcēšanās. Pirmo skautu vienību nodibina E. Pelēns Saskačevanas prērijā. Sāk dibināties vienības arī citās vietās, bet darba līgumiem beidzoties, vienību darbs pamazām apsīkst. Izkliedētās vienības apvieno „Slīteres" novadā vad. L. Kinstlera vadībā. 1949. g. vasarā tiek paveikts kopīgais labais darbs, nosūtot 144 mārc. tauku Vācijas latviešu daudzbērnu ģimenēm. Tā paša gada rudenī sākas lielāka latviešu skautu rosība. Vad. J. Treija ierosmē Toronto notiek vaditāju sanāksme, kas nolemj pievienoties latviešu YMCA's klubam, un tā nodibinās Latviešu YMC A's skautu pārvalde, kuŗā ietelpa vad. J. Treijs, J. Deksnis, E. Kolmars, P. Plaudis u. c.

Atjauno darbību arī „Rīgas" vienība Toronto. Vad. J. Treijam rodas arī izdevība runāt Toronto radiofonā par latviešu tautas un skautu likteni.

1950. g. sākumā latviešu skautu augstākā vadība nodibina latviešu skautu jendu Kanadā, pagaidu vadību uzticot vad. L. Kinstleram. Paredzētās jendas pr-ka vēlēšanas ieilga, starplaikā jendas vadība tiek uzticēta vad. J. Deksnim. Drīz sariko skautiem un gaidām jendas pirmo nometni, dibinās arī jaunas skautu vienības, līdz 1952. gada rudenī jendas pr-ka vēlēšanās šai amatā ievēl vad. Z. Šuriņu.

Viņu vēlāk nomaina vad. J. Treimanis, kas pilda šos pienākumus 3 gadus, bet no 1956. g. jendas pr-ka amatā tiek ievēlēts vad. St. Leimanis, kas pag. gada rudens vēlēšanās tiek atkal ievēlēts uz turpmākiem 2 gadiem.

Pašreizējā jendas vadības birojā darbojas: vad. St. Leimanis — jendas pr-ks, G. Kārkliņš — sekretārs, J. Treimanis — kasieris, V. Treimanis — mantzinis, Ed. Ozols — mazskautu inspektors. V. v. L. Lukss — skautu inspektors, Vad. M. Stripnieks — roveru vecākais, G. Šubiņš — vientuļo skautu pārst., Z. Šuriņš, J. Deksnis, A. Freibergs — sevišķu uzdevumu vaditāji.

Jaunajā jendā darbojas piecas skautu vienības: „Jelgavas" 5. sk. v. Niagarā (pr-ks vad. E. Jēkabsons), pie kuŗas pašlaik organizējas arī mazskauti. „Tēvetes" 19. sk. v. Toronto(pr-ks vad. A. Budrēvics); „Aiviekstes" 39. sk. v. Hamiltonā (pr. vad. E. Davidsons); „Plaviņu" 40. sk. v. Edmontonā (pr. vad. J.Strauts); „Rīgas" 72. sk. v. Toronto (pr. vad. P. Plaudis). Kičenerā darbojas skautu kopa vad. G. Šubiņa vadībā. Jendā darbojās: 63 mazskauti, 64 skauti, 22 dižskauti, 30 roveri, 31 vaditājs un vaditāju vietnieki.

Ko šais garajos darba gados smaidošie zēni ir darījuši un paveikuši, par to ir daudz dzirdēts un lasīts presē, bet viņu jubilejā piederas atcerēties, ko paveikuši nenogurstošie vaditāji ar saviem zēniem.

Katru vasaru rīkotas lielās nometnes, kas uzrāda katru gadu dalībnieku pieaugumu.

Lielajās nometnēs 1955. gada vasarā ciemojās arī torelzējais latviešu skautu pr. vad. P. Vilips un 1958. gada vasarā pr. vad. A. Grigors, bet pag. vasaras nometnē ASV latviešu skautu 3 novada pr. vad. Artmanis.

AMATU MAIŅA

Vad. A. Freibergs, uzsākot ārsta prakses gaitas slimnīcā, atteicies no Latviešu skautu jendas skautu inspektora pienākumiem. Viņa vietā izraudzīts v. v. L. Lukss. Skautu jendas pr-ks izsaka skautisku paldies vad. A. Freibergam par līdz šim apzinīgi veikto darbu un novēl labas sekmes viņa darba turpinātājam!

K.

Nometnes tiek rīkotas kopīgi ar gaidu jendu, un latviešu organizācijas devīgi ziedo balvas nometņu sacensību uzvarētāju apbalvošanai. Jenda pārstāvēja arī latviešu trimdas skautus 8. pasaules džamborejā — Niagarā. 1958. gadā sarikoti Gārezera kursi, pirmie šai kontinentā. Sarīkoti latviskās dzīvošanas kursi, latvisko māku kursi, kopnieku sagatavošanas un roveru pirmnieku kursi.

Četros vaditāju solijumos tādu nodevuši 9 jauni vaditāji. Gadā notiek 2 vaditāju augspriedes, kuŗās nosprauž vadlīnijas turpmākam darbam. Rīkotas vaditāju nometnes.

Katru gadu atzīmē tradicionālo Sv. Jura dienu, ar gaidu jendas piedalīšanos. Jenda aktīvi piedalās nacionālo svētku noorganizēšanā un piedalās sabiedriskos pasākumos. Lielāko atbalstu jenda saņem no LNAK, DV, draudzēm un biedrībām. Jenda savus līdzekļus sagādā ar vaditāju un skautu iemaksām. Sūtīti ziedojumi trūcīgajiem latviešu skautiem Vācijā un latviešu skautiem Eiropā, lai varētu piedalīties skautu kustības dibinātāja Bēden - Povela jubilejas džamborejā — Anglijā.

Laba sadarbība nodibināta arī ar kanadiešu skautiem, un latviešu skauti piedalās arī kanadiešu nometnēs, iegūstot lielu atzinību. Tāpat kanadieši dabū mācities dažu labu atzinu no latviešu skautiem. Kanadas skautu vadībai nav aizspriedumu pret mūsu nacionālo karogu un nacionālo krāsu nēsāšanu pie formas tērpa.

Katras latviešu skautu vienības aktivitāte izpaužas galvenokārt savā darbības vietas apkārtnē, tiek rīkoti sarīkojumi un nacionālo dienu pieminas, nometnes, mītnes vakari u. t. t. Skauti vāca arī skolu klētiņ zieduaugus.

Līdzās skautu mākām zēni tiek sagatavoti dzīvei un tās iespējamām grūtībām, ir izstrādātas latviskās audzināšanas programmas. 95% skautu apmeklē latviešu skolu un ģimnaziju. Vadītāji palīdzējuši bērnu vasaras nometņu darbā.

Jenda ar augstāko goda zīmi - sauliti par nopelniem latviešu skautu darbības sekmēšanā apbalvojusi māc. A. Lūsi, māc. A. Copu, A. Svenni, H. Vilku (Hamiltonā) un A. Šteinbachu (Niagarā).

Vēlēsim smaidošajiem zēniem ar Latvijas sauli domās un sirdī jet droši pretim nākošo gadu desmitu darbam. Baldonietis.

PRĀGA AUG

Tā sauktā „Zelta pilsēta" Prāga, kuŗa no bēgļu laika sākumiem ir pazīstama arī daudziem latviešu trimdiniekiem, arī pie komūnistu valdīšanas pēdējos gados ir stipri augusi, pagājušā gada beigās sasniedzot jau turpat viena miljona iedzivotāju robežu. Pēc oficiālajām ziņām Prāgā tagad ir jau 980.000 iedzivotāju, kas nozīmē, ka tur dzīvo apmēram 7,5% no konējā Čechoslovakijas iedzivotāju daudzuma. 46,7% no Prāgas iedzivotājiem esot vīriešu kārtas un 53,3% sieviešu kārtas. Vairāk kā puse no Prāgas iedzivotājiem — 503.000 strādājot algotu darbu.

Pērciet kažoku vasarā un māju — ziemā, jo tad pieprasījums ir vismazākais, cenas tāpēc viszemākās.

„LAI PIE LABAS MĀJAS TIECI, ZVANI LENNOX PIECREIZPIECI!"

OSKARS PERRO REALTORS

1595 BLOOR ST., W., TORONTO.

SKAISTS 6 ISTABU „SPLITLEVEL", paša būvuzņēmēja vajadzībām celts, gadu vecs bungalovs, kokiem apaugušas gravas malā ar visām iespējamām speciālām ērtībām. Dubultgarāža, moderna virtuve, alumīnija logi un durvis, un daudz citu uzlabojumu. Mazs nodoklis, ļoti izdevīgi maksāšanas noteikumi (ap $130,- mēnesī). Rets gadījuma pirkums ar $4.500,- iemaksu.